СПРАВОЧНИК ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ
НА MS-DOS версия 3.1

Mitac

СПРАВОЧНИК ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ НА MS-DOS версия 3.1

Корпорация Майкрософт

Информацията в този документ подлежи на промяна без предупреждение и корпорация Майкрософт не носи отговорност за нея. Софтуерът, описан в този документ е инсталиран в съответствие с лицензионен договор или договор за неразкриване. Софтуерът може да бъде използван или копиран само в съответствие с условията на този договор. Противозаконно е MS-DOS да се копира върху магнитна лента, диск или друг носител за каквито и да било цели, различни от личното използване от купувача.

Copyright(C) Microsoft Corporation,1982,1983,1984

IBM е регистрирана търговска марка на корпорация International Business Machines.

Microsoft е регистрирана търговска марка на корпорация Майкрософт

MS е търговска марка на корпорация Майкрософт.

XENIX е търговска марка на корпорация Майкрософт.

Документ № 8413-310-00

User's Reference Version 3.1 Microsoft(R) MS(tm)-DOS
mitac
Copyright(C) Microsoft Corporation,1982,1983,1984
Bulgarian Translation by Harry Stojanov (C)
Varna,1986

ПАКЕТЪТ НА MS-DOS версия 3.1

Съдържа 1 диск със следните файлове:

ATTRIB.EXE
BACKUP.EXE
CHKDSK.COM
COMMAND.COM
DEBUG.COM
DISKCOPY.COM
EDLIN.COM
FIND.EXE
FC.EXE
FORMAT.COM
MPCIO.SYS (скрит файл)
LINK.EXE
EXE2BIN.EXE
MORE.COM
MSDOS.SYS (скрит файл)
PRINT.COM
RECOVER.COM
RESTORE.EXE
SORT.EXE
SYS.COM
ASSIGN.COM
SHARE.EXE
JOIN.EXE
SUBST.EXE

ИЗИСКВАНИЯ НА СИСТЕМАТА

Операционната система MS-DOS действа във фамилията от съвместими чипове на централен процесор(CPU) 8086. Самата операционна система изисква памет от 32K байта.

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ
1.0. КАКВО Е MS-DOS? Увод-1
2.0. ЗА ТОВА РЪКОВОДСТВО Увод-1
3.0. ДИСКЪТ С MS-DOS Увод-2
4.0. КАКВО СЛЕДВА? Увод-2

Глава 1. ФАЙЛОВЕ И ДИРЕКТОРИИ
1.1. ФАЙЛОВЕ
1.2. КАК ДА НАИМЕНУВАТЕ ВАШИТЕ ФАЙЛОВЕ?
1.3. НЕРАЗРЕШЕНИ ИМЕНА НА ФАЙЛОВЕ
1.4. СИМВОЛИ ЗА "КОЯ ДА Е СТОЙНОСТ"
1.5. КАК ДА ПРЕДПАЗИТЕ ФАЙЛОВЕТЕ СИ
1.6. ДИРЕКТОРИИ
1.7. МАРШРУТИ
1.8. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДИРЕКТОРИИ
1.9. КАК СЕ ПРЕИМЕНУВА ДИРЕКТОРИЯ?
1.10. ОБОБЩЕНИЕ НА КОМАНДИТЕ В ТАЗИ ГЛАВА
1.11 КАКВО СЛЕДВА?

Глава 2. ДА НАУЧИМ ЗА КОМАНДИТЕ
2.1. ЩО Е КОМАНДА?
2.2. ТИПОВЕ КОМАНДИ НА MS-DOS
2.3. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПАРАМЕТРИ (ОПЦИИ) ПРИ КОМАНДИТЕ
2.4. НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА КОМАНДИТЕ
2.5. ВХОД И ИЗХОД
2.6. ПАКЕТИ КОМАНДНИ ПРОГРАМИ
2.7. ФАЙЛЪТ AUTOEXEC.BAT
2.8. КАК ДА СЪЗДАДЕТЕ BATCH-ФАЙЛ СЪС ЗАМЕСТВАЩИ СЕ ПАРАМЕТРИ?
2.9. ОБОБЩЕНИЕ НА КОМАНДИТЕ В ТАЗИ ГЛАВА
2.10 КАКВО СЛЕДВА?

Глава 3. КОМАНДИ НА MS-DOS
3.1. ЗА КОМАНДИТЕ
3.2. ЗА ТАЗИ ГЛАВА
3.3. СПИСЪК НА КОМАНДИТЕ

Глава 4. РЕДАКТИРАЩИ И ФУНКЦИОНАЛНИ КЛАВИШИ НА MS-DOS
4.1. СПЕЦИАЛНИ РЕДАКТИРАЩИ КЛАВИШИ НА MS-DOS
4.2. ФУНКЦИИ НА КОНТРОЛНИТЕ СИМВОЛИ

Глава 5. ЛИНЕЙНИЯТ РЕДАКТОР EDLIN
5.1. ВЪВЕДЕНИЕ
5.2. КАК ДА СЕ ЗАДЕЙСТВА EDLIN
5.3. КАК ДА СЕ ПРЕКРАТИ EDLIN
5.4. СПЕЦИАЛНИ РЕДАКТИРАЩИ КЛАВИШИ
5.5. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОМАНДИТЕ
5.8. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОМАНДНИ ПАРАМЕТРИ
5.7. КОМАНДИ НА EDLIN
5.8. СЪОБЩЕНИЯ ЗА ГРЕШКИ

Глава 6. ПОМОЩНА ПРОГРАМА ЗА СРАВНЯВАНЕ НА ФАЙЛОВЕ (FC)
6.1. ВЪВЕДЕНИЕ
6.2. ОГРАНИЧЕНИЯ ПРИ СРАВНЕНИЯТА
6.3. КАК СЕ ИЗПОЛЗВА FC
6.4. ПРЕВКЛЮЧВАЩИ ПАРАМЕТРИ НА FC

6.5. КАК FC ДАВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЗЛИЧИЯТА
6.6. ПРЕНАСОЧВАНЕ НА ИЗХОДА ОТ FC КЪМ ФАЙЛ
6.7. ПРИМЕРИ

ПРИЛОЖЕНИЕ A. ИНСТРУКЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ СЪС СИСТЕМА С ЕДНО ДИСКОВО УСТРОЙСТВО
ПРИЛОЖЕНИЕ B. ГРЕШКИ НА ДИСКОВИТЕ УСТРОЙСТВА
ПРИЛОЖЕНИЕ C. ANSI ESCAPE последователности
ПРИЛОЖЕНИЕ D. КАК ДА КОНФИГУРИРАТЕ СВОЯТА СИСТЕМА
ПРИЛОЖЕНИЕ E. СЪОБЩЕНИЯ НА MS-DOS

ВЪВЕДЕНИЕ

1.0. КАКВО Е MS-DOS? Увод-1
2.0. ЗА ТОВА РЪКОВОДСТВО Увод-1
3.0. ДИСКЪТ С MS-DOS Увод-2
4.0. КАКВО СЛЕДВА? Увод-2

ВЪВЕДЕНИЕ

1.0. КАКВО Е MS-DOS?

MS-DOS е дискова операционна система, създадена от фирмата Microsoft за фамилията компютри с процесор 8086. Чрез MS-DOS Вие комуникирате с компютъра, дисковите устройства и печатащото устройство.

2.0. ЗА ТОВА РЪКОВОДСТВО

Това ръководство е справочник по MS-DOS. Две ръководства на фирмата Ви дават допълнителна информация за MS-DOS. Тези ръководства са: за потребителя на MS-DOS (MS-DOS User's Guide) и справочник за програмиста (MS-DOS Programmer's Reference Manual). Да приемем, че сте прочели ръководството за потребителя и знаете как се зарежда MS-DOS,как да копирате, изтривате и преименувате файлове, как да правите копия на дискове и как да изпълнявате приложни (потребителски) програми. Би трябвало вече да сте запазили оригиналното копие на Вашия диск с MS-DOS и да го съхранявате на сигурно място. Направете справка с ръководството за потребителя как се прави копие на диск.

Таблицата по-долу ще ви помогне да използвате това ръководство:

Ако искате да знаете...	Прочетете...
За наименуването на файловете	Глава 1
За многонивовите директории	Глава 1
За маршрутите	Глава 1
Какво е команда	Глава 2
Как се прави пакетен файл	Глава 2
Какво правят командите	Глава 3
За редактиращите клавиши	Глава 4
Как се използва EDLIN, линейния редактор	Глава 5
Как се използва FC, помощната програма за сравнение на файлове	Глава 6
Какво да правите, ако имате само едно устройство	Приложение A
Какво означава дискова грешка	Приложение B
За ANSI ESCAPE последователностите	Приложение C
Какво прави файл CONFIG.SYS	Приложение D
Какво означава дадено съобщение за грешка	Приложение E

3.0. ДИСКЪТ С MS-DOS

Съдържа следните файлове:

Име на файл	Функция на файла:
COMMAND.COM	Команден процесор на MS-DOS

*	MSDOS.SYS	операционна система
*	MPCIO.SYS	Интерфейс на хардуерната операционна система
	EDLIN.COM	Линеен редактор
	DEBUG.COM	Чистач
	LINK.EXE	Свързващ редактор
	CHKDSK.COM	Проверява дискове
	SYS.COM	Прехвърля системата
	DISKCOPY.COM	Копира дискове
	RECOVER.COM	Възстановява дискове
	PRINT.COM	Разпечатва файлове
	MORE.COM	Разлиства текст на екрана
	SORT.EXE	Сортира текст
	FIND.EXE	Намира низ в списък от файлове или в стандартен изход
	EXE2BIN.EXE	Преобразува .EXE файлове (незадължителен)
	FC.EXE	Сравнява файлове
	RESTORE.EXE	Връща спасени файлове
	BACKUP.EXE	Спасява файлове
	SHARE.EXE	Засекретява файлове
	ASSIGN.COM	Присвоява буква на устройство на различно устройство
	JOIN.EXE	Закача дисково устройство за указан маршрут
	SUBST.EXE	Замества низ с псевдоним на маршрут

Вие ще разпознаете този списък, когато въведете команда DIR (Show DIRectory - покажи директория), описана в ръководството на потребителя на MS-DOS. Два от файловете, предхождани от звездичка (*), са "скрити" файлове и не се появяват, когато въведете команда DIR.

4.0. КАКВО СЛЕДВА?

В следващата глава ще научите за файловете и директориите.

Глава 1
ФАЙЛОВЕ И ДИРЕКТОРИИ

1.1. Файлове 1-1
1.1.1. Какво е файл? 1-1
1.1.2. Как MS-DOS пази информация за вашите файлове? 1-2
1.1.3. Командата DIR (покажи директория) 1-3
1.1.4. Командата CHKDSK (провери диск) 1-4
1.2. КАК ДА НАИМЕНУВАТЕ ВАШИТЕ ФАЙЛОВЕ? 1-5
1.3. НЕРАЗРЕШЕНИ ИМЕНА НА ФАЙЛОВЕ 1-6
1.4. СИМВОЛИ ЗА "КОЯ ДА Е СТОЙНОСТ" 1-6
1.4.1. СИМВОЛ ЗА "КОЯ ДА Е СТОЙНОСТ" - "?" 1-7
1.4.2. СИМВОЛ ЗА "КОЯ ДА Е СТОЙНОСТ" - "*" 1-7
1.5. КАК ДА ПРЕДПАЗИТЕ ФАЙЛОВЕТЕ СИ 1-8
1.6. ДИРЕКТОРИИ 1-9
1.7. МАРШРУТИ 1-12
1.7.1. ИМЕНА НА МАРШРУТИ 1-12
1.7.2. МАРШРУТИ И ВЪНШНИ КОМАНДИ 1-13
1.7.3. МАРШРУТИ И ВЪТРЕШНИ КОМАНДИ 1-14
1.8. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДИРЕКТОРИИ 1-15
1.8.1. КАК СЕ ИЗВЕЖДА СЪДЪРЖАНИЕТО НА РАБОТНАТА ДИРЕКТОРИЯ? 1-15
1.8.2. КАК ДА СЕ СЪЗДАДЕ ДИРЕКТОРИЯ? 1-16
1.8.3. КАК СЕ ПРОМЕНЯ РАБОТНАТА ДИРЕКТОРИЯ? 1-17
1.8.4. КАК ДА СЕ ИЗТРИЕ ДИРЕКТОРИЯ? 1-17
1.9. КАК СЕ ПРЕИМЕНУВА ДИРЕКТОРИЯ? 1-18
1.10. ОБОБЩЕНИЕ НА КОМАНДИТЕ В ТАЗИ ГЛАВА 1-19
1.11. КАКВО СЛЕДВА? 1-19

Глава 1
ФАЙЛОВЕ И ДИРЕКТОРИИ

Забележка:
Преди да прочетете тази глава трябва вече да знаете как да стартирате MS-DOS, да форматирате и правите резервни копия на дискове, да копирате и изтривате файлове и да пускате програми. Ако не сте запознати как да извършите някоя от тези операции, моля, направете справка в Ръководството за потребителя на MS-DOS за повече информация.

1.1. Файлове

1.1.1. Какво е файл?

Файл се нарича група от взаимосвързана информация. Файлът върху диска може да бъде сравнен с картотечна касета. Напр. картотека може да съдържа делови писма от клиенти (LETTERS) и важни графици за делови контакти (MEMOS).

Файловете върху Вашите дискове също могат да съдържат делови писма (LETTERS) и графици за делови контакти (MEMOS).

Всички програми, текстове и данни върху Вашия диск се разполагат във файлове и всеки файл има уникално име. Вие се обръщате към файловете чрез техните имена. В тази глава ще научите как да наименувате Вашите файлове.

Вие създавате файл, когато въвеждате и спасявате данни или

текст на Вашия терминал. Файлове се създават и когато пишете програми и ги спасявате върху своите дискове.

1.1.2. Как MS-DOS пази информация за вашите файлове?

Имената на файловете се пазят в директории, на диска. Тези директории съдържат също информация за размера на файловете и за датите, на които са създадени и ъпдейтвани. Директорията, в която работите, се нарича РАБОТНА директория.

Допълнителната системна област, наречена таблица на разположението на файловете, пази писти с разположението на Вашите файлове върху диска. Тя разполага и свободното пространство върху дисковете, така че Вие можете да създавате нови файлове.

Двете системни области - директории и таблици на разположението на файловете, дават възможност на MS-DOS да разпознава и организира файловете върху Вашите дискове. Таблицата на разположението на файловете се копира върху новия диск, когато форматирате, и се създава една празна директория, наречена ГЛАВНА (root) директория.

1.1.3. Командата DIR (покажи директория)

Ако искате да узнаете кои файлове се намират на Вашия диск, можете да използвате командата DIR. Тази команда указва на MS-DOS да изведе всички имена на файлове от работната директория на указания диск. Напр., ако Вашият диск с MS-DOS е в устройство A и искате да видите списъка на работната директория на този диск, напишете:

```
                dir a:
                ___ __
                 |   |
                 |   |__________
                 |              |
   Това казва:"Покажи ми        |
              директорията"    "на диска в устройство A."
```

MS-DOS ще отговори със списък на всички файлове в работната директория на Вашия диск с MS-DOS. Дисплеят ще изглежда горе-долу така:

```
_____________________________________________________________
| Volume in drive A is DOS 3-1                              |
| Directory of A:                                           |
|                                                           |
| COMMAND      COM       16276          10-29-83        8:32a |
| DEBUG        COM       11534          10-29-83        8:32a |
| CHKDSK       COM        6272          10-29-83        8:32a |
| SYS          COM        1400          10-29-83        8:32a |
| EDLIN        COM        4419          10-29-83        8:32a |
| RECOVER      COM        2281          10-29-83        8:32a |
| PRINT        COM        3899          10-29-83        8:32a |
| LINK         EXE       41856          10-29-83        8:32a |
| FORMAT       COM        5605          10-29-83        8:32a |
| SORT         EXE        1280          10-29-83        8:32a |
| MORE         COM         291          10-29-83        8:32a |
```

```
| FIND         EXE        5888          10-29-83          8:32a |
| CONFIG       SYS          33          10-29-83          8:32a |
| EXE2BIN      EXE        5888          10-29-83          8:32a |
| FC           EXE       10624          10-29-83          8:32a |
| ASSIGN       COM        1024          10-29-83          8:32a |
| SHARE        EXE        7833          10-29-83          8:32a |
| ATTRIB       EXE       15107          10-29-83          8:32a |
| JOIN         EXE        6295          10-29-83          8:32a |
| SUBST        EXE        2056          10-29-83          8:32a |
| DISKCOPY     COM       60935          10-29-83          8:32a |
|_____________________________________________________________|
|          21 file(s)          23040 bytes free                |
|_____________________________________________________________|
```

З А Б Е Л Е Ж К А

Два системни файла на MS-DOS - MPCIO.SYS и MSDOS.SYS са "скрити" файлове и не се появяват, когато въведете командата DIR.

Можете да получите информация за кой да е файл върху Вашия диск чрез написване на DIR и името на файла. Напр., ако сте създали файл с име MYFILE.TXT, командата

dir myfile.txt

ще изведе на екрана цялата информация от директорията (име на файл, размер на файл, дата и час на създаване и редактиране) за файла MYFILE.TXT.

1.1.4. Командата CHKDSK (провери диск)

Командата CHKDSK на MS-DOS се използва за проверка за редовност и грешки, подобно на секретарка, която препрочита и проверява току-що написано писмо. CHKDSK анализира директориите и таблицата за разположението на файловете върху диска, който сте указали. След това дава информация за състоянието по някои проблеми като напр. файлове, които не са с нулев размер, но реално няма данни в тях.

За да проверите диск в устройство А, напишете:

chkdsk a:

MS-DOS ще изведе информация за състоянието и за някои грешки, които е открила. Вие би трябвало да пускате CHKDSK проверовъчно за всеки диск, за да се убеждавате, че файловете върху даден диск са О.К.

1.2. КАК ДА НАИМЕНУВАТЕ ВАШИТЕ ФАЙЛОВЕ?

Името на типичен файл от MS-DOS изглежда така:

```
                    newfile.doc
                   |______||___|
        име на файла       разширение на името на файла
       <filename>         (filename)<extention>
```

Името на файла се състои от две части. ИМЕТО НА ФАЙЛА е NEWFILE, а РАЗШИРЕНИЕТО НА ИМЕТО НА ФАЙЛА е .DOC .

Дължината на името на файла може да бъде от 1 до 8 символа. разширението на името на файла е незадължително и може да бъде от 3 или по-малко символа. То трябва да се отделя от името на файла чрез точка. Вие можете да пишете имената на файловете с малки или с главни букви, а MS-DOS ще си превърне тези букви в символи от горен регистър. ето няколко примери за имена на файлове:

ACCOUNTS.FEB
BUDGET.84
SMITHCO.LTR
CHAP1.NVL
SCHEDULE

В добавка към написаното име на файл и разширение на името на файла може да Ви се наложи да включите и ИМЕТО НА УСТРОЙСТВОТО.

Името на устройството указва на MS-DOS да се обърне към диска в посоченото устройство и да открие написаното име на файл. Напр., за да се получи информация от директорията за файл NEWFILE.DOC, който е разположен върху диска в устройство B (когато устройство B НЕ Е актуално (подразбиращо се) устройство), напишете следната команда:

```
dir b:newfile.doc
```

Информацията от директорията (име, размер, дата и час на създаване) за файла NEWFILE.DOC ще бъде изведена върху екрана Ви.

Ако устройство A е подразбиращо се устройство, MS-DOS автоматично ще потърси върху диска в устройство A име на файл NEWFILE; така че не е необходимо да пишете име на устройство. Име на устройството е необходимо тогава, когато искате да укажете на MS-DOS да се обърне към различно устройство, за да открие файл.

Имената на Вашите файлове са съставени от букви и цифри, но други символи също са позволени. Разрешени символи за разширенията на имената на файловете са същите, както и при имената на файловете. Ето пълният списък на букви и символи, които можете да използвате за имена на файлове и разширения:

от A до Z ,	от a до z,	от 0 до 9,	$	&		
%	'	(	)	-	@	
^	{	}	~	`	!	#

1.3. НЕРАЗРЕШЕНИ ИМЕНА НА ФАЙЛОВЕ

MS-DOS третира някои имена на устройства специално; няколко трибуквени имена са запазени за имена на тези устройства. Тези трибуквени имена не могат да бъдат използвани за имена на файлове, но те могат да бъдат използвани като разширения. Не

може да наименувате Вашите файлове с нито едно от следните имена:

AUX	използва се за представяне на вход или изход от или във спомагателно устройство (принтер или дисково устройство).
CON	използва се за представяне на вход от клавиатура или изход в терминална конзола или екран.
PRN	използва се за представяне на печатащо устройство (принтер).
NUL	използва се, когато не искате да създадете даден файл, но командата изисква име на входен или изходен файл.

Дори и да сте приложили означения на устройства или разширения на файлове към такива имена на файлове, MS-DOS пак приема, че те представят устройствата, описани по-горе. Напр. CON.XXX пак представя конзолата и не може да бъде използвано като име на файл от диск.

1.4. СИМВОЛИ ЗА "КОЯ ДА Е СТОЙНОСТ"

Когато търсите файлове на диска, можете да използвате два специални знака (наричани символи "за коя да е стойност"): звездичка (*) и въпросителен знак (?). Специалните знаци ви дават по-голяма гъвкавост, когато използвате имена на файлове в команди на MS-DOS.

1.4.1. СИМВОЛ ЗА "КОЯ ДА Е СТОЙНОСТ" - "?"

Въпросителен знак (?) в име на файл или в разширение на име на файл означава, че в тази позиция може да се намира кой да е символ. Напр. командата на MS-DOS

```
dir test?run.exe
```

ще изведе списък на абсолютните модули от диска в подразбиращото се устройство, които имат осемсимволни имена на файлове, започващи с TEST, завършващи с RUN, имащи кой да е символ в пета позиция, а разширението им е .EXE . ето няколко примерни файлове, които могат да бъдат изведени в списък чрез горната команда DIR:

```
TEST1RUN.EXE
TEST2RUN.EXE
TESTBRUN.EXE
```

1.4.2. СИМВОЛ ЗА "КОЯ ДА Е СТОЙНОСТ" - "*"

Звездичка в име на файл или разширение означава, че в тази ИЛИ ВЪВ ВСЯКА СЛЕДВАЩА ПОЗИЦИЯ В ИМЕТО НА ФАЙЛА ИЛИ В РАЗШИРЕНИЕТО може да се намира кой да е символ. Напр.:

```
dir test*.exe
```

ще изведе списък на всички абсолютни модули от диска в подразбиращото се устройство с имена на файлове, които започват с TEST и имат разширение .EXE. ето няколко примерни файлове, които може да бъдат изведени в списък чрез горната команда DIR:

```
TEST1.EXE
```

TEST2RUN.EXE
TEST6RUN.EXE
TESTALL.EXE

В А Ж Н О

обозначението със символи за коя да е стойност *.* се отнася до всички файлове върху диска. Обърнете внимание, че това има големи възможности и за разрушаване на файловете, когато използвате командите на MS-DOS. Напр. командата

```
del *.*
```

изтрива всички файлове от диска в подразбиращото се устройство, независимо от името или разширението.

ПРИМЕРИ:

За да се изведе списък на директорията за всички файлове с име ACCOUNTS в устройство A (независимо от разширението на името на файла) просто напишете:

```
dir a: accounts.*
```

За да се изведе списък на директорията за всички файлове с разширения .TXT (независимо от имената на файлове) върху диска в устройство B, напишете:

```
dir b:*.txt
```

Тази команда е полезна напр., ако всичките Ви текстови файлове са с разширение .txt . Чрез командата DIR със символ за "коя да е стойност" Вие можете да получите списък на всички текстови файлове, дори и да не си спомняте имената на всички.

1.5. КАК ДА ПРЕДПАЗИТЕ ФАЙЛОВЕТЕ СИ

MS-DOS е всеобхватно и полезно средство за обработка на лична и делова информация.Както при всеки компютър, и тук могат да се появят грешки и информацията може да стане неизползваема. Ако извършвате работа, която не може да се премести или изисква високо ниво на сигурност, Вие трябва да предприемете стъпки, за да се уверите, че Вашите програми са предпазени от използване, изменения и дори изтриване от страна на други обикновени мерки, които можете да вземете са:

- като изваждате диска си, когато не го използвате,

- пазите копия на ценната информация
и
- инсталирате оборудването си със съответно подсигуряване.

Това може да Ви помогне да предпазите своите файлове.

1.6. ДИРЕКТОРИИ

Имената на Вашите файлове се пазят в директория на всеки диск. Директорията съдържа също информация за размерите на файловете и датите и часа, когато са създадени и ъпдейтвани. Когато на Вашия компютър работят повече от един потребители или когато Вие работите върху няколко различни проекти, броят на файловете в директорията може да стане голям и трудно контролируем. Вие можете да поискате да пазите файловете си отделно от тези на колегата си или да организирате програмите си в категории, които са удобни за Вас.

В една канцелария можете да разделите картотеките като ги поставите в различни касети, създавайки всъщност различни директории от информация.MS-DOS Ви позволява да организирате файловете на дисковете са в директории. Директориите са начин да разпределите файловете си в удобни ГРУПИ от файлове. Напр. Вие можете да пожелаете всичките Ви счетоводни програми да бъдат в една директория, а текстовите файлове - в друга. Всяка една директория може да съдържа реален брой файлове, а също така и други директории, представяни като поддиректории. Този метод на организация на файловете се нарича многонивова структура на директориите. Многонивовата структура на директориите може да бъде представена като дървовидна структура: директориите са клоните на дървото, а файловете са листата, само че расте надолу като коренът (root) - главната директория, е на върха. Главната директория е първото ниво в структурата на директориите. Това е директорията,която автоматично се създава, когато форматирате диска. Зареждането на файловете започва от нея. Можете да създавате повече директории и поддиректории чрез спазване на инструкциите, дадени по-късно в тази глава.

Структурата на директориите нараства като създавате нови директории за групи от файлове или за други хора от системата. Във всяка нова директория могат да бъдат добавяни файлове или могат да бъдат създавани нови поддиректории.

Възможно е да "пътувате" из тази структура, за да намерите даден файл в системата, чрез потегляне от главната директория и пътувайки надолу по разклоненията до желания файл. обратно, Вие можете да потеглите оттам, където се намира системата от файлове и да пътувате към главната директория.

Директорията, в която се намирате в определен момент, се нарича "работна директория". Имената на файлове, разглеждани по-рано в тази глава, са свързани с работната директория и не се отнасят към нито една друга директория от структурата. Следователно, когато включите Вашия компютър, Вие сте ВЪВ работната директория. ако не предприемете специални стъпки, когато създавате файл, новият файл се съдържа в работната директория. Потребителите могат да имат файлове с еднакви имена, но които нямат нищо общо помежду си, защото са в различни директории. Главната (root) директория е на първо ниво в структурата на директориите. Можете да създадете поддиректории на главната чрез командата MKDIR.

Напр., създадени са 5 директории в главната:

1. Директория с игри с име GAMES.
2. Директория с всички външни команди с име BIN.
3. Потребителска директория USER, съдържаща отделни поддиректории за всички потребители от системата.
4. Директория, съдържаща счетоводна информация с име ACCOUNTS.
5. Директория с програми, с име PROGRAMS.

Всеки от Джо, Су и Мери си има своя собствена директория, представляваща поддиректория на директорията USER. Су има поддиректория с име FORMS. Су и Мери имат файлове с име SALES.MAY (продажби.май). Файлът SALES.MAY на Мери няма нищо общо с файла на Су.

Тази организация на файловете и директориите не е важна, ако Вие работите с файлове в своята собствена директория; но ако работите с още някого или върху няколко проекта едновременно, многонивовата структура на директориите става много подходяща. Напр. Вие можете да получите списък на файловете в директорията на Су FORMS като напишете:

dir\user\sue\forms

обърнете внимание на това,че със знака "обратно наклонена черта" (\) се отделят директориите от други директории и файлове. Първата обратно наклонена черта(back[ward] slash) означава отделяне от главната директория.

За да разберем какви файлове има Мери в своята директория, ще напишем:

dir\user\mary

Тази команда указва на MS-DOS да пропътува надолу по структурата на директориите, потегляйки от главната през директорията USER, до директорията MARY, и да изведе всички имена на файлове в директорията MARY.

1.7. МАРШРУТИ

Когато използвате многонивова структура на директориите, трябва да указвате на MS-DOS къде са разположени файловете сред структурата на директориите. И Мери, и Су имат напр. файлове SALES.MAY. Всяка трябва да укаже на MS-DOS в коя директория се помества нейният файл, когато иска да го използва. Това става като на MS-DOS се укаже ИМЕТО НА МАРШРУТА до файла.

1.7.1. ИМЕНА НА МАРШРУТИ

Името на маршрута е последователност от имена на директории, последвани от име на файл, като всяко от имената е разделено с обратно наклонена черта (\).

Общият формат на име на маршрут е:

[<directoryname>]\[<directoryname>...]\[<filename>]

Дадено име на маршрут може да съдържа неопределен брой имена на

директории<directoryname>. Ако името на маршрут започва с обратно наклонена черта, MS-DOS търси файла, потегляйки от върха на структурата на директориите (т.е. от главната (root) директория). В противен случай MS-DOS започва от работната (актуалната) директория и търси надолу в структурата, потегляйки от нея.

Името на маршрута до файла SALES.MAY на Су е:

```
\USER\SUE\SALES.MAY
```

Името на маршрута до файла SALES.MAY на Мери е:

```
\USER\MARY\SALES.MAY
```

Когато сте в своята работна директория, името на файла и съответстващото му име на маршрут могат да се използват поделени. ето няколко примерни имена:

\	обозначава главната директория
\PROGRAMS	директория в главната директория, която съдържа програмни файлове
\USER\MARY\FORMS\1A	типично пълно име на маршрут. Указва се, за да се намери файл с име 1A в директорията FORMS, принадлежаща на Мери
SALES.MAY	име на файл в работна директория.

Всяка директория, която има поддиректории в себе си, се нарича "родителска директория". MS-DOS предвижда специални кратки обозначения за работна директория и родителска директория (едно ниво по-горе) на работната директория:

. MS-DOS използва това "кратко" име за обозначаване на работна директория в цялостния списък на многонивовата директория. MS-DOS автоматично създава това входно име,когато се прави директория.

.. кратко име на "родителската" директория на работната директория (едно ниво по-горе). Ако напишете:

```
dir ..
```

MS-DOS ще изведе списъка на файловете от родителската директория на работната директория. Ако напишете:

```
dir ..\..
```

MS-DOS ще изведе списъка на файловете от родителската директория на работната директория.

1.7.2. МАРШРУТИ И ВЪНШНИ КОМАНДИ

Външните команди са разположени върху дисковете като програмни файлове. Те трябва да бъдат прочетени от диска преди да могат да се изпълнят

Когато работите с повече от една директория, удобно е да поставите външните команди в отделна директория, за да не се смесват с другите Ви директории. Когато задавате външна команда на MS-DOS, MS-DOS незабавно проверява работната Ви директория,

за да намери тази команда. Трябва да укажете на MS-DOS в коя директория са разположени тези външни команди. Това се осъществява чрез командата PATH. Напр., ако сте в работна директория с име \BIN\PROG и всички външни команди на MS-DOS са в \BIN, вие трябва да укажете на MS-DOS да избере маршрут \BIN, за да открие команда FORMAT. командата

path\bin

указва на MS-DOS да търси във Вашата работна директория и в директория \BIN всички команди. Трябва само веднъж за даден сеанс с компютъра да укажете този маршрут на MS-DOS. Ако искате да разберете кой е работният маршрут, напишете думата

path

и работният маршрут ще бъде изведен на екрана. Можете да установите постоянен маршрут чрез включване на командата PATH в специален файл с име CONFIG.SYS.

1.7.3. МАРШРУТИ И ВЪТРЕШНИ КОМАНДИ

Вътрешните команди са по-прости, обикновено по-често използвани команди. Те се изпълняват незабавно, защото са заредени в паметта на Вашия компютър при запускане на MS-DOS . Някои вътрешни команди могат да използват маршрути. Следните четири команди: COPY, DIR, DEL и TYPE имат по-голяма гъвкавост, когато укажете маршрут след командата. Форматът на тези команди е даден по-долу:

COPY<pathname> <pathname>

Ако второто име на маршрут е директория, всички файлове се копират в тази директория напр.:

copy\bin\user\joe \accounts

DEL <pathname>

Ако името на маршрута е директория, всички файлове от тази директория се изтриват. Ако се опитвате да изтриете маршрут, ще бъде изведен промпт: Are you sure (Y/N)? (сигурен ли сте?). За изпълнение на командата натиснете Y (за потвърждение) или ^rN^r (за отказ), за да се отмени изпълнението. Напр.:

del\user\joe

DIR <pathname>

Извежда списък на файловете в директорията за указан маршрут. Напр.:

dir\user\joe

TYPE <pathname>

Може да укажете име на файл в този маршрут. MS-DOS ще изведе на екрана указания файл в отговор на командата

TYPE. напр.:

```
type\user\sue\report.doc
```

1.8. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДИРЕКТОРИИ

Следващите раздели описват как да извеждате съдържанието на, да променяте и изтривате работните си директории. Ще научите също как се създават директории и поддиректории.

1.8.1. КАК СЕ ИЗВЕЖДА СЪДЪРЖАНИЕТО НА РАБОТНАТА ДИРЕКТОРИЯ?

Всички команди се изпълняват, докато сте в работната си директория. Можете да разберете коя е работната Ви директория чрез извеждане на командата на MS-DOS CHDIR (смени директория) без име на маршрут. Напр., ако работната Ви директория е \USER\JOE, когато напишете

```
chdir
```

и натиснете клавиша <RETURN>, ще видите:

```
A:\USER\JOE
```

Това е работното Ви устройство плюс работната Ви директория (\user\joe).

```
----------------------------------------------------------------------
|                    С Ъ К Р А Щ Е Н И Е                             |
|                    ======================                          |
|          Можете да използвате буквите CD за командата CHDIR за     |
| пестене на време. Командата "CD\USER\JOE" е еднаква с "CHDIR\USER\ |
| JOE".                                                              |
|____________________________________________________________________|
```

Ако сега искате да видите какво има в директорията \USER\JOE, можете да използвате командите на MS-DOS. Следва пример за изведено на екрана в следствие изпълнение на команда DIR за дадена поддиректория:

```
   Volume in drive A has no ID
   Directory of A:\USER\JOE
.                <Dir>          8-09-82    10:09a
..               <Dir>          8-09-82    10:09a
 TEXT            <Dir>          8-09-82    10:09a
 FILE1     COM        5243      8-04-82     9:30a
      4 File(s)     836320 bytes free
```

Идентификатор на тома на диска не е назначен, когато дискът е бил форматиран. Обърнете внимание, че MS-DOS извежда списък и на файлове, и на директории. Както виждате, Джо има поддиректория с име TEXT. обозначението '.' символизира работната директория \USER\JOE, а '..' е съкращение за родителската директория \USER. FILE1.COM е файл от директорията \USER\JOE. Всички тези директории и файлове са върху диска в устройство A.

```
|                    З А Б Е Л Е Ж К А                          |
|                    ------------------                         |
| Тъй като файловете и директориите се извеждат в  общ списък,  |
|Вие не можете да давате на дадена директория име, еднакво с име |
|на файл в тази директория. Напр., ако имате маршрут \BIN\USER\JOE |
|където JOE е поддиректория,не може да създадете файл с име JOE  |
|в директорията \BIN\USER.                                      |
|_______________________________________________________________|
```

1.8.2. КАК ДА СЕ СЪЗДАДЕ ДИРЕКТОРИЯ?

За да създадете поддиректория в своята работна директория, използвайте командата MKDIR (Make directory - направи директория). Напр., за да създадете нова директория с име NWEDIR в своята работна директория, просто напишете:

```
mkdir newdir
```

След като MS-DOS изпълни тази команда, във Вашата работна директория ще съществува нова директория. Вие можете да правите директории навсякъде в структурата на директориите чрез указване име на маршрут след командата MKDIR. MS-DOS автоматично ще създаде входните '.' и '..' в новата директория.

Има ограничение в дължината на името на маршрута:

```
            a:\attorney\jacobson\contracts\ellis.new
           |_________________________________________|
  от  тук   <---------------------------------------->до тук
```

Това име не може да бъде по-дълго от 63 символа.

За да запишете файл в новата директория, използвайте линейния редактор на MS-DOS, EDLIN.

1.8.3. КАК СЕ ПРОМЕНЯ РАБОТНАТА ДИРЕКТОРИЯ?

Смяната на работната директория с друга директория става много лесно в MS-DOS. Просто напишете командата CHDIR (Change directory - смени директория), а след нея името на маршрута. Напр., напишете:

```
chdir\user
```

След това натиснете клавиша <RETURN>. MS-DOS заменя работната директория с \USER. Можете да укажете какъвто и да е маршрут из структурата на директориите. Командата

```
chdir ..
```

винаги ще Ви прехвърля в родителската директория на Вашата работна директория.

1.8.4. КАК ДА СЕ ИЗТРИЕ ДИРЕКТОРИЯ?

За да изтриете директория от структурата, използвайте командата на MS-DOS RMDIR (Remove directory - премахни директория). Напр., за да премахнете директорията NEWDIR от работната директория, напишете:

rmdir newdir

Директорията NEWDIR трябва да бъде ПРАЗНА ,само с входните '.' и '..', преди да бъде премахната; това Ви предпазва от случайно изтриване на файлове и директории. Можете да изтриете която и да е директория чрез указване на нейното име на маршрут. За да премахнете директорията \USER\JOE, трябва да се уверите, че тя съдържа само входните '.' и '..', и тогава да напишете:

rmdir\user\joe

За да премахнете всички Ф А Й Л О В Е в дадена директория (с изключение на входните '.' и '..'), напишете командата DEL, а след нея маршрута на директорията. Напр., за да изтриете всички файлове от директорията \USER\SUE, напишете:

del \user\sue

MS-DOS ще изведе промпта:

Are you sure (Y/N)?

Ако сте сигурни, че искате да изтриете всички файлове в директорията, натиснете Y (за "yes" - "да"). За да предотвратите изпълнението на командата, натиснете N (за "не"). Не можете да изтриете входните '.' и '..'. Те са създадени от MS-DOS като част от многонивовата структура на директориите.

1.9. КАК СЕ ПРЕИМЕНУВА ДИРЕКТОРИЯ?

Няма команда за преименуване на директория в MS-DOS. Но вие можете да преименувате директория, която няма поддиректории като следвате тези стъпки:

1. Създайте нова директория с ново име, като използвате командата MKDIR.

2. Копирайте всички файлове от старата директория в новата директория с команда COPY *.* .

3. Изтрийте съдържанието на старата директория с команда DEL *.* .

4. Изтрийте старата директория с команда RMDIR.

ПРИМЕР:

За да преименувате директорията \USER\JOE в \USER\SUE:

1. Напишете:

   mkdir\user\sue

2. Напишете:

   copy\user\joe*.* \user\sue

3. Напишете:

   del\user\joe*.*
   (Натиснете Y в отговор на промпта Are you sure (Y/N)?)

4. Напишете:

   rmdir\user\joe

1.10. ОБОБЩЕНИЕ НА КОМАНДИТЕ В ТАЗИ ГЛАВА

КОМАНДА	ЦЕЛ	ПРИМЕР
DIR	Извежда директория	dir a:
PATH	Задава на MS-DOS да търси маршрут	path\deb\games
CHDIR	Извежда работната директория; сменя директории	chdir\user\bill
MKDIR	Създава нова директория	mkdir\user\sally
RMDIR	Премахва директория	rmdir\bin\games

1.11. КАКВО СЛЕДВА?

В следващата глава ще научите за командите на MS-DOS.

Глава 2
ДА НАУЧИМ ЗА КОМАНДИТЕ

2.1. ЩО Е КОМАНДА?
2.2. ТИПОВЕ КОМАНДИ НА MS-DOS
2.3. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПАРАМЕТРИ (ОПЦИИ) ПРИ КОМАНДИТЕ
2.4. НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА КОМАНДИТЕ
2.5. ВХОД И ИЗХОД
2.5.1. КАК ДА ПРЕНАСОЧИТЕ ВАШИЯ ИЗХОД?
2.5.2. ФИЛТРИ
2.5.3. PIPE КОМАНДИ
2.6. ПАКЕТИ КОМАНДНИ ПРОГРАМИ
2.7. ФАЙЛЪТ AUTOEXEC.BAT
2.7.1. КАК ДА СЪЗДАДЕМ ФАЙЛ AUTOEXEC.BAT?
2.8. КАК ДА СЪЗДАДЕТЕ BATCH-ФАЙЛ СЪС ЗАМЕСТВАЩИ СЕ ПАРАМЕТРИ?
2.8.1. КАК ДА ИЗПЪЛНИТЕ BATCH-ФАЙЛ?
2.9. ОБОБЩЕНИЕ НА КОМАНДИТЕ В ТАЗИ ГЛАВА
2.10. КАКВО СЛЕДВА?

Глава 2
ДА НАУЧИМ ЗА КОМАНДИТЕ

2.1. ЩО Е КОМАНДА?

Командата е средство за комуникация с компютъра. Чрез написване на команда на MS-DOS на Вашия терминал, можете да зададете на компютъра да изпълни полезна задача. Има команди на MS-DOS, които:

Сравняват, копират, извеждат, изтриват и преименуват файлове;

Копират и форматират дискове;

Изпълняват програми, с които е подсигурен MS-DOS, каквато е EDLIN, а също така и Ваши собствени програми;

Анализират и извеждат съдържанието на директориите;

Въвеждат време, дата и забележки;

Задават различни незадължителни параметри за екрана и печатащото устройство (принтера);

Копират системните файлове на MS-DOS на друг диск;

Изискват от MS-DOS да изчаква определен период от време.

2.2. ТИПОВЕ КОМАНДИ НА MS-DOS

Има два вида команди на MS-DOS:

Вътрешни (internal) команди;

Външни (external) команди.

ВЪТРЕШНИТЕ команди са по-прости, обикновено по-често използвани команди. Няма да видите тези команди, когато изведете листинг на директорията на Вашия диск с MS-DOS; те са част от големия

файл COMMAND.COM. Когато напишете вътрешна команда, тя се изпълнява незабавно. Следните команди са вътрешни:

BREAK	DEL	MKDIR	SET
CHDIR	DIR	PATH	SHIFT
CLS	ECHO	PAUSE	TIME
COPY	EXIT	PROMPT	TYPE
CTTY	FOR	REM	VER
DATE	GOTO	REN	VERIFY
	IF	RMDIR	VOL

ВЪНШНИТЕ команди са върху дисковете като програмни файлове.Те трябва да бъдат прочетени от диска, преди да могат да бъдат изпълнени. Всяко име на файл, което има разширение .COM, .EXE или .BAT, се счита за външна команда. Например програми като FORMAT.COM и DISKCOPY.COM са външни команди. Тъй като всички външни команди са файлове, Вие можете да създадете команди и да ги добавите към MS-DOS. Програмите, които създавате на повечето езици, могат да бъдат файлове .EXE ("executable" - изпълними). Когато пишете външна команда, не включвате името на разширението на името на файла. Следните команди са външни:

ASSIGN	FIND	RESTORE
ATTRIB	FORMAT	SHARE
BACKUP	JOIN	SORT
CHKDSK	LINK	SUBST
COMMAND	MORE	SYS
DISKCOPY	PRINT	
EXE2BIN	RECOVER	

2.3. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПАРАМЕТРИ (ОПЦИИ) ПРИ КОМАНДИТЕ

Опциите могат да се използват при Вашите команди за даване на допълнителна информация. Ако не сте включили някои опции, MS-DOS предвижда стойност, наричана "стойност по подразбиране".

Четвъртитите средни скоби ([]) означават, че даден елемент е незадължителен (опционален). Ъгловите скоби (<>) означават, че се задава текст за даден елемент. Забележете, че името на устройството не се изисква, ако не се нуждаете от указване за MS-DOS на кой диск да търси посочения файл.

Ето общия формат на всички команди на MS-DOS:

```
COMMAND [options...]
```

където [options...] могат да бъдат някои от следните:

drive:	Отнася се за името на устройството, в което се намира дискът;
filename	Отнася се за име на кой да е файл,включително и разширението на името на файла, ако има такова. Опцията filename НЕ се отнася за устройството;
pathname	Отнася се за името на маршрута или името на файла в следния общ формат: [<directory>]\[<directory>...]\[<filename>]
switches	Превключващи параметри - това са опции, които контролират командите MS-DOS. Те са предхождани от обикновена наклонена черта (forward slash).

Напр.: /p

arguments Предвиждат повече информация за командите на MS-DOS. Винаги правите избор между аргументите; напр. ON или OFF.

2.4. НЕЩА, КОИТО ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА КОМАНДИТЕ

Следната информация важи за всички команди на MS-DOS:

1. Командите са следвани обикновено от една или повече опции, каквато е напр. filename.

2. Командите и опциите могат да бъдат написани с главни или малки букви или с всяка комбинация от двата вида.

3. Командите и опциите трябва да се разделят чрез специални символи или интервали.Тъй като най-лесни са интервалът и запетаята, обикновено се използват те за разделяне на опции от команди. Напр.:

```
del newfile.old newfile.txt
rename,thisfile thatfile
```

Може да използвате и точка и запетая (;), знак за равенство или клавиш за табулация между командите на MS-DOS и техните опции. В това ръководство ще се използва интервал между командите и опциите, както в

```
copy memo1 memo2
```

4. Командите се активират само след като сте натиснали <RETURN>.

5. Когато в дадена инструкция се казва Press any key ("натисни КОЙ ДА Е клавиш"), може да натиснете всеки буквен (от A до Z) или цифров клавиш (от 0 до 9) или клавиш за интервал (SPACE[BAR]).

6. Трябва да включвате разширението на името на файла, когато се обръщате към файл, който има разширение на името.

7. Можете да преустановите изпълнение на дадена команда чрез натискане на <Ctrl-C>.

8. Когато командите извеждат голяма информация върху екрана, съдържанието автоматично се развива екран след екран непрекъснато. Можете да прекратите временно развиването чрез натискане на <Ctrl-S>. Отново натиснете <Ctrl-S>, за да видите остатъка от извежданата върху екрана информация.

9. Редактиращите и функционалните клавиши на MS-DOS могат да бъдат използвани, когато пишете команди.

10. Дисковите устройства ще бъдат представяни като устройства ИЗТОЧНИЦИ (source) и ПОЛУЧАТЕЛИ (destination). Устройството-източник е устройството, от което ще прехвърляте информация. Устройството- получател е устройството, на което ще прехвърляте информация.

2.5. ВХОД И ИЗХОД

MS-DOS винаги приема, че входът идва от клавиатурата, а изходът отива на екрана. Но потокът от входни команди и изходна информация може да бъде пренасочен. Входът може да идва от файл, вместо от клавиатурата, а изходът може да отива във файл или до линейния принтер, вместо към екрана. Могат да бъдат създадени и т.нар.пайпове(pipe-"тръбопровод"), които позволяват изхода от една команда да стане вход на друга. Пренасочването и пайповете се разглеждат в следващите раздели.

2.5.1. КАК ДА ПРЕНАСОЧИТЕ ВАШИЯ ИЗХОД?

Повечето команди извеждат изхода на Вашия терминален екран. Можете да изпратите тази информация във файл, като използвате знак за по-голямо (>) в командата си. Напр., командата

```
dir
```

извежда листинга на директорията на диска в подразбиращото се устройство ВЪРХУ ЕКРАНА. Същата команда може да изпрати този изход във файл с име NEWFILES като напишете името на файла след командата, последвана от знак за по-голямо (>):

```
dir>newfiles
```

Ако файлът NEWFILES не съществува, MS-DOS го създава и записва в него листинга на Вашата директория. Ако NEWFILES вече съществува, MS-DOS записва новите данни върху това, което е във файла.

Ако искате да дозапишете директорията си или файла към друг файл (вместо да прехвърляте цял файл), могат да се използват два знака за по-голямо (>>), за да укажат на MS-DOS да дозапише изхода от командата (както напр. листинга на директорията) след края на указания файл. Командата

```
dir>>newfiles
```

дозаписва листинга на директорията Ви към съществуващия файл с име NEWFILES. Ако NEWFILES не съществува, той бива създаден.

Често се използва входът за дадена команда да идва от файл, вместо от терминала. В MS-DOS това е възможно чрез използване на знак за по-малко (<) във Вашата команда. Напр. командата

```
sort<names>list1
```

сортира файл NAMES и изпраща сортирания изход във файл с име LIST1.

2.5.2. ФИЛТРИ

Филтърът е команда, която чете вашия вход, трансформира го по някакъв начин и тогава го изпраща на изход, обикновено към екрана или във файл. В такъв случай се казва, че данните са "филтрирани" чрез програма. Тъй като филтрите могат да се използват заедно при много различни случаи, няколкото филтри могат да играят ролята на много специфични команди. MS-DOS включва филтрите FIND, MORE и SORT. Техните функции са описани

по-долу:

FIND търси някакъв текст във файл
MORE извежда наведнъж пълен екран
SORT сортира текст

От следващия раздел ще разберете как се използват тези филтри.

2.5.3. PIPE КОМАНДИ

Ако искате да зададете на системата повече от една команда наведнъж, Вие можете да зададете на MS-DOS пайп-команда. Напр., понякога може да Ви се налага изходът от една програма да бъде изпратен за вход на друга програма. Типичен случай ще бъде програма, която дава изход в колони. Може да Ви се наложи да сортирате тези колони. Пайп-командите се съставят чрез разделянето на всяка отделна команда с пайп символ, какъвто е отвесната черта (|). Напр. командата

```
dir|sort
```

ще изведе листинг на Вашата директория на екрана, сортиран по азбучен ред. Пайп-символът предизвиква целият, генериран от командата вляво изход, да бъде изпратен отдясно на "пайп"-символа за обработка. Пайп-командите могат да бъдат използвани също и когато искате да изпратите изхода във файл. Ако искате да изпратите сортиран листинг на директорията си в нов файл (напр.: DIREC.FIL), може да напишете:

```
dir|sort>direc.fil
```

MS-DOS ще създаде файл с име DIREC.FIL върху диска в подразбиращото се устройство. DIREC.FIL съдържа сортиран листинг на директорията от подразбиращото се устройство, тъй като никакво друго устройство не е указано в командата. За да бъде указано устройство, различно от устройството по подразбиране (напр. устройство B:), напишете:

```
dir|sort>b:direc.fil
```

Това изпраща сортираните данни във файл с име DIREC.FIL върху диска в устройство B:. Пайп-команден ред може да съдържа повече от две команди. Напр.:

```
dir|sort|more
```

ще сортира директорията Ви, ще извежда екран по екран, като изписва --- More --- в най-долната лява част на екрана, ако има още изход за извеждане. Ще откриете много приложения на пайп-командите и филтрите.

2.6. ПАКЕТИ КОМАНДНИ ПРОГРАМИ

Често ще откривате, че изписвате една и съща последователност от команди една след друга, за някоя обикновена задача. С MS-DOS можете да поставите командната последователност в специален файл, наречен BATCH-файл, и да изпълнявате всички команди просто чрез изписване на името на BATCH-файла. "Пакетите" с Ваши команди в такива файлове се обработват също

така, както ако се зададат от клавиатурата. Всеки BATCH-файл трябва да бъде наименуван с разширение .BAT и се изпълнява чрез въвеждане на името на файла БЕЗ НЕГОВОТО РАЗШИРЕНИЕ. Вие можете да създадете BATCH-файл чрез използване на програмата EDLIN или чрез командата COPY.

Две команди на MS-DOS се използват само при BATCH-файловете: REM и PAUSE. REM Ви позволява да включвате в своите BATCH-файлове коментарии извън редовете на изпълнимите команди. PAUSE извежда незадължително съобщение и Ви позволява да продължите или да прекратите BATCH-процедурата в даден момент.

BATCH-процедурата е подходяща, ако искате да изпълните няколко команди на MS-DOS с една BATCH-команда. Напр. BATCH-файл за форматиране и проверка на новия диск може да изглежда така:

```
1: REM  This is a file to check new disk
2: REM  It is named NEWDISK.BAT
3: PAUSE Insert new disk in drive B:
4: FORMAT B:
5: CHKDSK B:
```

За да се изпълни този файл .BAT, след като е въведен и съхранен като NEWDISK.BAT, просто напишете името на файла, без разширението .BAT

```
newdisk
```

Резултатът ще бъде същият, ако командните редове на файла .BAT бъдат въведени от клавиатурата като индивидуални команди. Фигурата показва трите стъпки при написване, спасяване и изпълнение на BATCH-файл в MS-DOS.

```
     --------------------
     |                  |
     |     NEWDISK      |     1. Написване на програмата.
     |                  |
     --------------------
              |
              |
              |
              |
              v
     --------------------
     |                  |
     |     Directory    |     2. Присвояване на разширение .BAT на
     |    NEWDISK.BAT   |        името на файла и съхраняване
     |                  |        във Вашата директория
     --------------------
              |
              |
              |
              |
              v
```

```
--------------------
|                  |
|  Изпълнение на   |
|  BATCH-процедура |     3. Въвеждане на NEWDISK.BAT като команда
|     NEWDISK      |        към MS-DOS
|                  |
--------------------
```

Фигура: Стъпки на BATCH-файл от MS-DOS

Долният списък съдържа информация, която трябва да прочетете преди да изпълнявате BATCH-процедури с MS-DOS:

1. Само името на файла трябва да бъде въведено за изпълнение на BATCH-файл. Не пишете разширението на името на файла.

2. Ако натиснете <Ctrl-C>, когато се изпълнява BATCH-файл, появява се този промпт:

   Terminate batch job (Y/N)?
   (Да се прекъсне ли BATCH-заданието?)

Ако натиснете Y, останалите команди в BATCH-файла се пренебрегват и се появява промпта на MS-DOS (обикновено: A>).

3. Ако извадите диска с BATCH-файла, който се изпълнява, MS-DOS ще изведе промпт, за да Ви напомни да вкарате отново диска за прочитане на следващата команда.

4. Последната команда в BATCH-файла може да бъде името на друг BATCH-файл. Това Ви позволява да извиквате един BATCH-файл от друг, когато първият завършва.

5. Може да пренасочите изхода в BATCH-файл, като използвате символите > и <. Но не можете да използвате пайп-команди (команди, разделени с |) в BATCH-файл.

2.7. ФАЙЛЪТ AUTOEXEC.BAT

Файлът AUTOEXEC.BAT Ви позволява автоматично да изпълнявате програми при запускане на MS-DOS. Удобно е, когато желаете да задействате даден специализиран пакет приложни програми (напр. Microsoft Multiplan (R)) под управлението на MS-DOS и когато искате MS-DOS да изпълнява BATCH-програмата всеки път, когато включвате компютъра си. Може да избегнете зареждането на два отделни диска за изпълнение на една или друга задача чрез използване на файл AUTOEXEC.BAT. Когато стартирате Вашия компютър, MS-DOS търси върху диска файл с име AUTOEXEC.BAT. Файлът AUTOEXEC.BAT е BATCH-файл, който се изпълнява автоматично всеки път, когато се задейства първоначално системата. Той трябва да е разположен в главната директория. Ако MS-DOS открие файл AUTOEXEC.BAT, файлът незабавно се изпълнява и промптовете на датата и времето се прескачат.

Ако MS-DOS не открие файл AUTOEXEC.BAT, когато направите начално зареждане на MS-DOS от диска, тогава ще се появят промптовете на датата и времето. Следващата фигура показва как MS-DOS използва файла AUTOEXEC.BAT.

```
                      ---------------------
                      |  Зареждате диска  |
                      |     на MS-DOS     |
                      ---------------------
                                |
                                |
------------------------       V        ------------------------------
|  Командният процесор |<--------------->| Зареждат се други системни |
| автоматично се зареж.|                 |          файлове           |
------------------------                ------------------------------
            |                                          |
            |      ------------------------------      |
            |      | Командният процесор търси |      |
            `----->|    файл AUTOEXEC.BAT      |<------'
                   ------------------------------
                                |
                                V
                                /\
                               /  \
                              /    \
                             /      \
                            /        \
                           /          \
                          /            \
                         <Намира ли го? >
                          \            /
                           \          /
                            \        /
                             \      /
                              \    /
                              / \  / \
                             /   \/   \
                            /          \
                       Да /            \ Не
 ----------------------  /              \   ------------------------
 |Промптовете на дата |  /               \  | Извеждат се промптове|
 |и време се прескачат| /                 \ | на MS-DOS за дата и  |
 |Изпълнява се файлът |<                   >|        време         |
 |    AUTOEXEC.BAT    |                    |                      |
 ----------------------                    ------------------------
```

Фигура: Как MS-DOS изпълнява файл AUTOEXEC.BAT

2.7.1. КАК ДА СЪЗДАДЕМ ФАЙЛ AUTOEXEC.BAT?

Ако, напр., желаете автоматично да зареждате BASIC и да изпълнявате програма с име MENU, всеки път, когато правите първоначално зареждане на MS-DOS, ще трябва да създадете един файл AUTOEXEC.BAT както следва:

1. Напишете:

copy con autoexec.bat

Тази фраза инструктира MS-DOS да копира информацията от конзолата (клавиатурата) във файл AUTOEXEC.BAT. Забележете, че файлът AUTOEXEC .BAT ТРЯБВА да бъде създаден в главната директория на диска на MS-DOS.

2. Сега напишете:

basic menu

Тази фраза отива във файла AUTOEXEC.BAT. Тя инструктира MS-DOS да зареди BASIC и да активира програмата MENU, когато първоначално се зареди MS-DOS.

3. Натиснете <Ctrl-Z>, а след това клавиша <RETURN>, за да запишете командата BASIC MENU във файл AUTOEXEC.BAT.

4. Програмата MENU сега автоматично ще се изпълнява, щом заредите първоначално MS-DOS.

За да изпълнява Ваша собствена програма на BASIC, напишете името на Вашата програма на мястото на MENU на втория ред на примера. Може да всяка команда на MS-DOS или серия от команди във файла AUTOEXEC.BAT.

```
----------------------------------------------------------------------
|                       ПОЛЕЗЕН  СЪВЕТ                               |
|                       --------------                               |
|     Ако използвате файл AUTOEXEC.BAT, MS-DOS няма да изведе промпт  |
| за актуална дата и време, ако не включите командите DATE и TIME във |
| файла AUTOEXEC.BAT. Препоръчваме Ви да включите тези две команди в  |
| своя файл AUTOEXEC.BAT, тъй като MS-DOS използва тази информация,за |
| да пази актуална Вашата директория. Направете справка с гл.3 "MS-DOS|
| - команди" за повече информация за командите DATE и TIME.           |
----------------------------------------------------------------------
```

2.8. КАК ДА СЪЗДАДЕТЕ BATCH-ФАЙЛ СЪС ЗАМЕСТВАЩИ СЕ ПАРАМЕТРИ?

Случва се да поискате да създадете програма и да я изпълнявате с различни набори от данни. Тези данни, когато се пазят в различни файлове на MS-DOS. Когато се използва с команди на MS-DOS, ПАРАМЕТЪРЪТ е опция, която Вие определяте. С MS-DOS можете да създадете BATCH-файл с макетни (заместващи се) параметри (dummy, replaceable). Тези параметри с имена от %0 до %9 могат да бъдат замествани чрез зададени стойности, когато се изпълнява BATCH-файлът. Напр., когато напишете команден ред:

```
copy con newfile.bat
```

следващите редове, които изписвате, се копират от конзолата във файл с име NEWFILE.BAT върху подразбиращото се устройство:

```
del %3.doc
copy %1.doc+%2.doc %3.doc
print %3.doc
```

Сега натиснете <Ctrl-Z> и след това клавиш <Return>. MS-DOS отговаря с това съобщение:

```
  1 File(s) copied
A>_
```

Файлът NEWFILE.BAT, който се състои от три команди, сега се помества върху диска в подразбиращото се устройство.

Макетните параметри %1 и %2 се заместват последователно от параметрите, които задавате, когато изпълнявате файла. Ако използвате макетен параметър %0, той винаги се замества от име на устройство, ако се укаже, и от име на BATCH-файл (напр. NEWFILE).

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Могат да бъдат указани до 10 макетни параметъра (от %0 до %9). Направете справка с командата SHIFT на MS-DOS в гл. 3,ако искате да укажете повече от 10 параметъра.

2. Ако използвате знак за процент като част на име на файл ВЪВ даден BATCH-файл, трябва да го напишете два пъти. Напр., за да укажете файла ABC%.EXE, трябва да напишете името му като ABC%%.EXE в BATCH-файла.

2.8.1. КАК ДА ИЗПЪЛНИТЕ BATCH-ФАЙЛ?

За да изпълните BATCH-файла NEWFILE.BAT и да укажете параметрите, които ще заместят макетните параметри, трябва да въведете името на BATCH-файла (без разширението му), следвано от параметрите, с които искате MS-DOS да замени %1р %2 и %3.

Помнете, че файлът NEWFILE.BAT се състои от 3 реда:

```
del %3.doc
copy %1.doc+%2.doc %3.doc
print %3.doc
```

За да изпълните файла NEWFILE като BATCH-процедура, напишете:

```
newfile a:memo1 b:memo2 b:bigfile
```

и натиснете <RETURN>. %1 се замества с a:memo1, %2 - с b:memo2, а %3 - с b:bigfile както следва:

```
del b:bigfile.doc
copy a:memo1.doc+b:memo2.doc b:bigfile.doc
print b:bigfile.doc
```

Следващата таблица показва как MS-DOS замества всеки от горните параметри:

име на BATCH файл	параметър 1 (%1)	параметър 2 (%2)	параметър 3 (%3)
newfile	a:memo1.doc	b:memo2.doc	b:bigfile.doc

Помнете, че ако укажете макетен параметър %0 в своя BATCH-файл, той винаги ще бъде заместван с име на устройство (ако е указано) и с име на BATCH-файл. Ако не се нуждаете от обръщане към BATCH-файл, започнете своите макетни параметри от номер %1.

2.9. ОБОБЩЕНИЕ НА КОМАНДИТЕ В ТАЗИ ГЛАВА

КОМАНДА	ЦЕЛ	ПРИМЕР
REM	Добавя коментарен ред за BATCH-файл	REM This is a test file
PAUSE	Временно прекратява изпълнението на BATCH-файл	PAUSE Insert blank disk
FIND	Търси низ от текст в указан файл	FIND who NEWFILE.TXT
MORE	Извежда по 23 реда наведнъж на страница	TYPE memo.txt | MORE
SORT	Сортира текст	SORT names.fil

2.10. КАКВО СЛЕДВА?

Следващата глава описва подробно командите на MS-DOS.

Глава 3
КОМАНДИ НА MS-DOS

3.1. ЗА КОМАНДИТЕ

Трябва да помните следните точки, когато образувате MS-DOS-команди:

- Може да пишете команди във всякакви комбинации от шрифт - главни и малки букви; MS-DOS ще ги преобразува в главни.

- Изписвайте текста на параметрите, когато са заградени в ъглови скоби (< >). Напр., трябва да напишете името на ВАШИЯ файл, когато във формата е указано <filename>.

- Параметрите в средни скоби ([]) са незадължителни. Ако желаете да включите незадължителна информация, не я затваряйте в средни скоби.

- Многоточие (...) означава, че може да повторите параметъра толкова пъти, колкото е необходимо.

- Трябва да поставяте препинателните знаци (с изключение на ъгловите и средните скоби) като запетаи, знаци за равенство, въпросителни, двоеточия или наклонени черти.

- Както в предходните версии на MS-DOS, Вие можете да уточните маршрута от директории, за да изпълните някоя специална команда или програма. Напр., ако прехвърлите програмата ASSIGN в директория с име \bin, може да напишете: \bin\assign c=e

- Много команди обработват текстови низове. Низ се нарича група от символи; той може да включва букви, цифри, интервали и всички др. символи. Обикновено низът се използва за търсене на част от дума във файл.

3.2. ЗА ТАЗИ ГЛАВА

Командите в тази глава са разделени на две части:

- Обикновени MS-DOS команди;

- BATCH-команди.

Командите биват или външни, или вътрешни. Всяка външна команда се намира на диск под формата на файл. Вътрешните команди са включени във файл с име COMMAND.COM на диска на MS-DOS. Външните и вътрешните команди са отбелязани по следния начин:

(I) това показва, че командата е вътрешна;

(E) това показва, че командата е външна.

Някои от MS-DOS командите не действат извън мрежата на компютъра. Ако се опитате да използвате тези команди, MS-DOS извежда това съобщение за грешка:

Cannot <command> to a network device ,

където <command> е името на командата, която сте написали. Командите, които не действат на външни (извън мрежата на компютъра) устройства, са:

CHKDSK
DISKCOPY
RECOVER
FORMAT
SYS

Ако командата не действа извън мрежата на компютъра, Вие ще видите този символ при описанието на командата: (NET/) това показва, че командата не работи извън мрежата на компютъра.

3.3. СПИСЪК НА КОМАНДИТЕ

```
_____________________________________________________________________
|                                                                   |
|                        З А Б Е Л Е Ж К А                          |
|                        -----------------                          |
| Ако имате само едно дисково устройство, направете справка с приложе-|
| ние А за инструкции, преди да действате с дадените команди.       |
|___________________________________________________________________|
```

В тази глава са описани следните команди на MS-DOS. В скоби след описанието им са дадени техните синонимите.

ANSI (E)	Активира/дезактивира дисплея по ANSI.
ASSIGN (E)	Присвоява на устройството друга буква на устройство
ATTRIB (E)	Включва или изключва атрибути на файл
BACKUP (E)	Спасява файлове от твърдия диск.
BREAK (I)	Включва проверка за <Ctrl-C>
CHDIR (I)	Сменя директории; извежда работната директория (CD).
CHKDSK (E)	Сканира директорията на подразбиращото се или присвоеното устройство и прави проверка на състоянието.
CLS (I)	Изчиства екрана
COMMAND (E)	Процедира с вътрешните команди на MS-DOS.
COPY (I)	Копира зададен файл
CTTY (I)	Сменя конзолата TTY
DATE (I)	Извежда и задава дата
DEL (I)	Изтрива зададен файл (зададени файлове) (ERASE)
DIR (I)	Извежда листинг на съдържанието на зададена директория
DISKCOPY (E)	Копира дискове.
EXE2BIN (E)	Преобразува изпълними файлове в двоичен формат
EXIT (I)	Напуска командния процесор и се връща в предходно ниво.
FDISK (E)	Подготвя твърдия (фиксирания) диск за DOS
FIND (E)	Търси константен низ в текст
FORMAT (E)	Форматира диск за приемане на MS-DOS файлове.
HDDIAG (E)	Тества твърдия диск за проверка на В/И.
HFMT (E)	Изчиства и форматира твърдия диск.
JOIN (E)	Закачва дадено устройство за определен маршрут от директори.
LABEL (E)	Задава етикет на диск.
LINK (E)	Свързва обектови модули
MKDIR (I)	Създава директория (MD).
MORE (E)	Извежда един екран наведнъж.
PATH (I)	Задава маршрут за търсене на команди.
PRINT (E)	Разпечатва файлове.

PROMPT (I)	Присвоява промпт по подразбиране.
RECOVER (E)	Възстановява лош диск или файл.
REN (I)	Преименува първия зададен файл с второто име (RENAME)
RESTORE (E)	Връща спасените файлове на твърдия диск.
RMDIR (I)	Премахва директория (RD).
SET (I)	Задава стойност от един низ на друг в рамките на характеристиките на файловете и устройствата, свързани с операционната система или извежда характеристиките.
SHARE (E)	Назначава файла за съвместна употреба или го заключва
SHIPKIT (E)	Изважда главата на твърдия диск и я застопорява предпазно преди пренасяне.
SORT (E)	Сортира данни възходящо или низходящо.
SUBST (E)	Замества име на маршрут от директори с низ
SYS (E)	Прехвърля системните файлове на MS-DOS от едно устройство на зададено устройство.
TIME (I)	Извежда и задава време.
TYPE (I)	Извежда съдържанието на даден файл.
VER (I)	Извежда номера на версията на MS-DOS
VERIFY (I)	Проверява всички записвания върху диск.
VOL (I)	Извежда идентификатор на том.

BATCH-команди:

ECHO (I)	Изцяло повтаря или спира извеждането на BATCH-файла.
FOR (I)	Разширение на BATCH-команди
GOTO (I)	Разширение на BATCH-команди.
IF (I)	Разширение на BATCH-команди.
PAUSE (I)	Прави пауза при изпълнение на BATCH-файл
REM (I)	Извежда коментар при изпълнение на BATCH-файл.
SHIFT (I)	Увеличава броя на заместващите се параметри в BATCH-процедурата.

ECHO	Изцяло повтаря или спира извеждането на BATCH-файла.
FOR	Разширение на BATCH-команди
GOTO	Разширение на BATCH-команди.
IF	Разширение на BATCH-команди.
PAUSE	Прави пауза при изпълнение на BATCH-файл
REM	Извежда коментар при изпълнение на BATCH-файл.
SHIFT	Увеличава броя на заместващите се параметри в BATCH-процедурата.

ANSI

Име: ANSI

Цел: Активира/дезактивира дисплея по ANSI.

Формат: Докато ANSI.SYS е включен в операционната система на MPC160S Release 1.00, потребителите не се нуждаят от използване на CONFIG.SYS; напротив, потребителите могат да автоматизират всички функции на "ESC" чрез ANSI.SYS като ги опростят с ANSI превключвател.

Чрез назначаване на ANSI-превключвателя вкл./изкл., потребителите могат да извършват или свои операции, или съобразени с напътствията, изготвени от MITAC Company. Напр.:

```
(1) d:>ANSI [.EXE] <RETURN>
    **.....MITAC ANSI SWITCH UTILITY V1.00 **
    Set ANSI.SYS switch ON or OFF
    Key in OFF===> [0],ON====> [1]...[1]?
```

При това условие потребителите могат да натиснат клавиш "0", за да изключат или клавиш "1" (или всеки различен от "0" клавиш), за да включат.

(2) Потребителите могат да програмират ANSI.EXE, както следва:

```
BUF   DB   05,01     ;1st byte: function code
                     ;2nd byte: DATA code 01: ON
                                          00: OFF
      .
      .
      .
MOV   AX,04403H      ;AH=44H,  IOCTL code
                     ;AL=3     WRITE code
MOV   CX,2           ;buffer length
MOV   DX,OFFSET BUF  ;DS: DX point to device function code
MOV   BX,00001H      ;BX contains the file handle
INT   21H
      .
      .
      .
```

ASSIGN

Име: ASSIGN

Цел: Присвоява буквата на устройството на друго устройство

Формат: ASSIGN [[x]=[y]]

Коментар: Знакът за равенство (=) е незадължителен."x" е устройството, към което са насочени текущите четения и записвания. "y" е устройството, към което искате да насочите четенето и записването. Не трябва да пишете двоеточие след буквите на устройствата x и y. За възстановяване на оригиналните назначения на всички устройства, напишете:

ASSIGN

и натиснете клавиш <RETURN>.

Командата ASSIGN Ви позволява да изпълнявате дискови операции на устройства, различни от A и B за програми, които използват само тези две устройства. Командата

ASSIGN a=b b=c

Ви дава възможност да използвате устройствата, различни от a и b, като напр. твърд диск c. Всички обръщения към устройства A и B ще се насочват към устройство C.

З А Б Е Л Е Ж К А

```
|Не бива да използвате командата ASSIGN с командите BACKUP       |
|или PRINT или при нормална употреба на MS-DOS.Това е защото     |
|командата ASSIGN скрива истинския тип на устройството от        |
|командите,които изискват актуална информация за устройствата.   |
|Програмите FORMAT и DISKCOPY ще игнорират всички преназначавания|
|на устройства.                                                  |
└────────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Съобщение:

Incorrect parameter

Един от незадължителните параметри, който сте задали, е неправилен.

ATTRIB

Име: ATTRIB

Цел: Назначава или отменя атрибути на файл само за четене; извежда атрибутите на файла.

Формат: ATTRIB [+r|-r][<drive:>]<pathname>

Коментар:+r назначава атрибут "само за четене" на даден файл.
-r дезактивира достъпа "само за четене".

[<drive:>]<pathname> описват файла, към който искате да се обърнете. Ако дадена потребителска програма отваря файл като входен И изходен, ATTRIB активира файла само за четене, за да позволи съвместното му използване (file sharing) в мрежа. За извеждане атрибутите на даден файл, напишете:

ATTRIB <pathname>

и натиснете клавиш <RETURN>. Символите за коя да е стойност *.* могат да бъдат използвани за извеждане на атрибутите на всички файлове в дадено устройство.

Пример: Следният пример показва как на файл с име MYFILE.TXT се присвоява атрибут "само за четене":

ATTRIB +R MYFILE.TXT

BACKUP

Име: BACKUP

Цел: Спасява един или повече файлове от твърдия диск върху дискета.

Формат: BACKUP [<drive:>][<pathname>] [<drive:>][/s][/m][/a][/p]
[/d:<date>][/t:<time>][/L:<filename>]

Коментар:Първият незадължителен параметър <drive:> е твърдият диск, от който ще се спасява един или повече файлове. Вторият <drive:> е устройството, на което се спасява. Ако не се преименуват, старите файлове на дискетата ще бъдат изтрити, при спасяване на новите върху нея.

Тази програма и същата на IBM са съвместими. Форматите на файловете и дисковете са същите като тези в програмата BACKUP на IBM, но в случай, че не сте указали параметри /p или /t, описани по-долу. Файловете, спасени с параметър /p, не са гарантирани при връщане от дискетата върху твърдия диск с програмата RESTORE на IBM.

Използвайте следните превключващи параметри с BACKUP:

/s Спасява и поддиректории;
/m Спасява само тези файлове, които са променени след последното спасяване;
/a Добавя файловете, които се спасяват, към онези, които вече са спасени върху дискетата. Не изтрива старите файлове върху дискетата;
/p Пакетира колкото е възможно повече файлове върху дискетата. Създава поддиректории върху дискетата, ако това е единственият начин да се запълни дискетата (ВНИМАНИЕ: Съвместимостта с програмите BACKUP/RESTORE на IBM може да бъде загубена, ако използвате този параметър);
/d Спасява само онези файлове, които са модифицирани на дадената дата или след нея;
/t Спасява само онези файлове, които са модифицирани през дадения час или след него;
/L Прави протокол на спасяванията на даден файл. Ако не е указано име на файл, в главната директория се създава файл BACKUP.LOG за файловете, които са спасени. Първият ред на протокола съдържа:[date time], където date и time са датите и времената на спасяванията. Всеки следващ ред в протокола съответства на всеки файл, спасен върху дискетата. Тези редове са съставени от името на файла и тома, в който се съдържа този файл. Тази информация се използва, когато се наложи да върнете отделен файл от дискетата на диска. Вие трябва точно да знаете коя дискета да укажете при връщане на файл, така че няма нужда да търсите файла. Ако файлът-протокол на спасяванията вече съществува, актуалният протокол се дозаписва в него.

Пример: Датата и времето могат да се разделят с тиренца или двоеточия. Дадена дата или час можете да пишете така:

/d:<9-15-1985>

или

/d:<9:15-1985>
/t:<10-15-00>

или

/t:<10:15:00>

BREAK

Име: BREAK

Цел: Включва проверка за натиснат <CTRL-C>

Формат: BREAK [ON]

или

BREAK [OFF]

Коментар: В зависимост от програмата, която е пусната, <CTRL-C> може да се използва за спиране на дадена дейност (напр. натоварване на файл). Нормално MS-DOS проверява дали <CTRL-C> е натиснат, докато чете от клавиатурата, пишейки на екрана или принтера. Включвайки BREAK с "ON" позволява проверката за <CTRL-C> да бъде добавена към другите функции, каквито са четене и запис на диск.

Проверката за <CTRL-C> при работа само с екран, клавиатура и принтер (четене и писане), се включва с BREAK OFF.

За да откриете активния параметър на BREAK, напишете:

BREAK

и натиснете клавиша <RETURN>.

CHDIR

Име: CHDIR (CHange DIRectory)

Синоним: CD

Цел: Сменя (дезактивира) директорията с нов маршрут; извежда работната директория.

Формат: CHDIR [<pathname>]

Коментар: Ако работната директория е \BIN\USER\JOE и Вие искате да промените маршрута си с друга директория (като напр. \BIN\USER\JOE\FORMS), напишете:

CHDIR \BIN\USER\JOE\FORMS

и натиснете клавиш <RETURN>.

MS-DOS ще Ви прехвърли в новата директория. Съкратена форма на командата също се прилага:

CHDIR ..

Тази команда винаги ще Ви извежда в "родителската" директория на Вашата работна директория.

CHDIR без маршрут извежда работната директория. Ако Вашата работна директория е \BIN\USER\JOE на устройство B, и Вие напишете:

CHDIR

след което натиснете клавиша <RETURN>, MS-DOS извежда:

B:\BIN\USER\JOE

Използвайки CHDIR по този начин, можете да узнаете при необходимост Вашата работна директория.

Командата

CHDIR B:

ще изведе работната директория на устройство B: .

CHKDSK

Име: CHKDSK (CHecK DiSK)(Не работи в мрежа)

Цел: Сканира диска в зададеното устройство и го проверява за грешки.

Формат: CHKDSK [<drive:>][<pathname>][/f][/v]

Коментар: CHKDSK може да се пусне проверочно за всеки диск за откриване на грешки. Ако се открият грешки CHKDSK ще изведе съобщение за грешка, ако има такава, а след това информация за състоянието.

Напр. информацията за състоянието може да изглежда така:

```
160256 bytes total disk space
  8192 bytes in 2 hidden files
   512 bytes in 2 directories
 30720 bytes in 8 user files
121344 bytes available on disk

 65536 bytes total memory
 53125 bytes free
```

CHKDSK не коригира никакви грешки, ако не укажете параметър /f (fix). Ако укажете параметър /v, CHKDSK ще Ви извежда съобщения, по време на изпълнението. Ако напишете име на файл след CHKDSK, MS-DOS извежда информация за състоянието на диска и на индивидуалния файл. Вие може да пренасочите изхода от CHKDSK към файл, ако искате да запазите информация за състоянието на диска за бъдеща употреба. Напишете просто:

CHKDSK a:>filename

Грешките ще се изпратят в зададения файл. Не използвайте параметър /f ако пренасочвате изхода от CHKDSK.

Съобщения на CHKDSK:

CHKDSK може да изведе следните съобщения:

<filename> contains

non-contiguous blocks

Файлът или файловете, зададени от Вас, са записани разпокъсано (блоковете им не са съседни).

All specified file(s) are contiguous

Файлът или файловете, зададени от Вас, са изцяло последователно записани върху диска.

Следващите грешки ще бъдат автоматично коригирани, ако зададете параметър /f:

Cannot Cdir to <filensme>
Tree past this point not proceed

CHKDSK пътува по дървовидната структура на директориите и е невъзможно да продължи до зададената поддиректория. Всички поддиректории и файлове в тях няма да бъдат проверени.

First cluster number is invalid
Entry truncated

Входът на директорията на файла съдържа невалиден указател към областта за данни. Ако сте задали параметър /f, файлът се отрязва до файл с нулева дължина.

Allocation error, size adjusted

В Таблицата за разпределение на файловете (FAT) е намерен грешен номер на клъстер. Файлът се отрязва след последния валиден блок.

Disk error reading FAT

Една от таблиците за разположение на файловете има в себе си дефектен сектор. MS-DOS автоматично ще използва другата таблица. Препоръчително е копирането на всички файлове върху друга дискета файл по файл.

Disk error writting FAT

Вижте горното съобщение.

MS-DOS не може да коригира следните грешки, независимо от указването на параметър /f за CHKDSK. Вие трябва да предприемете действия за коригиране на ситуацията:

Incorrect DOS version

Не може да пускате CHKDSK при версия отпреди 3.0.

Insufficient memory
Processing cannot continue

Нямате достатъчно памет във Вашата машина за процедиране на CHKDSK с този диск. Трябва да разполагате с повече

памет за пускане на CHKDSK.

Invalid drive specification

Задайте вярно устройството.

Invalid parameter

Един от параметрите /f или /v, които сте задали, е написан неправилно.

Invalid subdirectory entry

Поддиректорията, която сте задали, или не съществува, или е грешна. Проверете, дали сте въвели вярно името на поддиректорията.

Errors found, F parameter not specified
Correction will not be written to disk

Трябва да зададете параметър /f, ако искате CHKDSK да коригира грешките.

Invalid working directory
Processing cannot continue

Дискът Ви е лош. Сменете устройството или направете копие от спасения системен диск.

Cannot Chdir to root
Processing cannot continue

CHKDSK пътува по дървовидната структура на директорията и е невъзможно да се върне в главната (root) директория. CHKDSK не е в състояние да продължи проверката на останалите поддиректории в главната. Опитайте се да рестартирате MS-DOS. Ако тази грешка пак се появи, дискът е неизползваем.

<filename> is cross-linked on cluster

Направете копие на файла, който искате да запазите, и тогава изтрийте и двата "заплетени" в един блок файлове.

X lost clusters found in Y chains
Convert lost chains to files (Y/N)?

Ако отговорите с Y непосредствено след въпроса и ако сте задали /f като параметър, CHKDSK ще създаде файл в главната директория за разрешаване на този проблем (файловете, създадени от CHKDSK, са именувани FILEnnnn.CHK). Ако не сте задали параметър /f, CHKDSK не прави нищо. Ако отговорите с N непосредствено след въпроса и сте задали параметър /f, CHKDSK ще изведе съобщение: X bytes disk space freed
Ако отговорите с N непосредствено след въпроса и не сте задали параметър /f, CHKDSK извежда:
X bytes disk space would be free

(X байта от дисковата памет можеха да бъдат освободени).

Probably non-DOS disk
Continue (Y/N)?

Дискът, който използвате, не е диск на DOS. Вие трябва да укажете дали искате или не да се продължи процедурата с CHKDSK. Това съобщение за грешка обикновено означава, че таблицата за разположението на файловете е лоша.

Insufficient room in root directory
Erase files in root and repeate Chkdsk

CHKDSK не може да продължи, докато не изтриете файловете в главната директория

Unrecoverable error in directory
Convert directory to file (Y/N)?

Ако отговорите с Y непосредствено след въпроса, CHKDSK ще преобразува лошата директория във файл. Тогава Вие може да го изтриете.

Ако отговорите с N непосредствено след въпроса, Вие няма да имате възможност да четете и записвате в лошата директория.

Entry has a bad attribute (or size or link)

Това съобщение може да се предхожда от една или две точки, означаващи коя поддиректория е грешна. Ако сте задали параметър /f CHKDSK ще се опита да поправи грешката.

Cannot recover . entry, processing continued

Входящата . (работна директория) е дефектна.

Cannot recover .. entry

Входящите .. (на "родителската" директория) са дефектни.

Directory is totally empty, no . or ..

Дадената директория не съдържа опознавателен белег за работна и "родителска" директория. Изтрийте въпросната директория и я създайте наново.

(.)(..) does not exist

Това е информационно съобщение от CHKDSK. То означава, че или . или .. на директорията са грешни.

CLS

Име: CLS

Цел: Изчиства екрана на компютъра.

Формат: CLS

Коментар: Командата CLS кара MS-DOS да изпрати ANSI последователност ESC[2J (която изчиства вашия екран) към вашата конзола.

COMMAND

Име: COMMAND

Цел: Стартира командния процесор.

Формат: COMMAND [<drive:><pathname>][<cttydev>][/p][/c <string>]

Коментар: Тази команда стартира нов команден процесор (програма на MS-DOS, която съдържа всички вътрешни (I) команди). Командният процесор е зареден в паметта на две части: транзитна (приходяща, гостуваща) и резидентна (постоянна) част. Някои приложни програми "пишат" върху приходящата част на COMMAND.COM, когато работят. Ако се случи това, резидентната част на командния процесор наблюдава файла COMMAND.COM върху диска, така че може да презареди приходящата част.

Незадължителните параметри <drive> и <pathname> указват на командния процесор къде да наблюдава файла COMMAND.COM, ако се наложи да презареди приходящата част в паметта.

<cttydev> Ви позволява да укажете различно терминално устройство (като спомагателно) за вход/изход. Вижте командата CTTY в тази глава за повече информация.

Параметърът /p указва на COMMAND.COM да не излиза в по-високо ниво.

Параметърът /c, ако се използва, трябва да бъде последен в командата. Той указва на командния процесор да изпълни командата или командите, зададени чрез <string> и тогава да се върне към първия команден процесор.

Пример: COMMAND /c chkdsk b:

Този пример указва на командния процесор да:

1. Стартира нов команден процесор в рамките на текущата програма;

2. Активира командата "CHKDSK b:";

3. Се върне към първия команден процесор.

COPY

Име: COPY

Цел: Копира един или няколко файла на друг диск. Ако желаете, може да давате на копията други имена. Тази команда копира също файлове върху същия диск и прави дозапис на файлове.

Формат: COPY [<drive:>]<pathname>[<drive:>][<pathname>][/v][/a][/b]

(при копиране)

COPY <pathname>+<pathname>...<pathname>

(при дозапис)

COPY CON: [<drive:>]<pathname>

Коментар:ЗА КОПИРАНЕ НА ФАЙЛОВЕ:

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────┐
│                        ЗАБЕЛЕЖКА                         │
│Ако и изходния, и оригиналния файл са в работната директория│
│може да указвате имена на файлове, а не цял маршрут.      │
└──────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Ако вторият маршрут не е зададен, копирането ще трябва да стане върху подразбиращото се устройство и файлът би трябвало да има същото име като оригиналния файл (от първия маршрут). Ако оригиналния файл е върху подразбиращото се устройство и вторият маршрут не е указан, командата COPY ще се прекъсне. (Копирането на файловете върху себе се не е позволено).

MS-DOS ще изведе съобщението за грешка:

File cannot be copied onto itself
0 File(s) copied

Вторият незадължителен параметър има три форми:

1. Ако вторият незадължителен параметър е само името на устройството, оригиналният файл се копира на назначеното устройство с оригиналното си име (напр., copy memo.doc b: ще копира на устройство B: файл с име MEMO.DOC).

2. Ако вторият незадължителен параметър е само име на файл, оригиналният файл се копира върху подразбиращото се устройство с посоченото име (copy memo.doc letter.doc ще копира MEMO.DOC под името LETTER.DOC и ще го разположи върху подразбиращото се устройство).

3. Ако вторият незадължителен параметър включва име на устройство, оригиналният файл се копира върху посоченото устройство (напр., copy memo.doc b:memo.doc ще копира файла MEMO.DOC от подразбиращото се устройство под име MEMO.DOC и ще го разположи върху диск в устройство B: .

Параметърът /v предизвиква MS-DOS да провери дали секторите, записани върху диска-получател, са редовни. Въпреки че рядко се получават грешки при запис, Вие можете да проверите дали някои изключително важни данни са записани правилно. Този незадължителен параметър е причина командата COPY да върви по-бавно, защото MS-DOS трябва да провери всички данни, записващи се върху диска. Щом записът не може да се верифицира, извежда се съобщение за грешка.

Параметрите /a и /b означават, че файловете, които се обработват са в ASCII код или че са в двоичен (binary). Даден параметър /a или /b принадлежи на предхождащото го име на файл и на всички останали имена на файлове в командата до срещата на друг параметър /a или /b.

Следва обяснение за параметрите /a и /b:

Когато се използват с име на входен (source) файл:

/a указва файлът да бъде третиран като файл в ASCII код (текстов файл). Данните от файла се копират в другия файл, но без да се включва първият маркер за край на файл (в EDLIN това е <CTRL-Z>. Остатъкът от файла не се копира.

/b указва целият файл да бъде копиран, включително и всички маркери за край на файл.

Примери:
```
copy memo.txt /a letter.txt
copy report.asm /b report2.asm
```

Когато се използват с името на изходния файл (файла-получател, destination):

/a указва да бъде добавен един символ за край на файл като последен символ във файла.

/b указва да не бъдат добавяни никакви символи за край на файл.

Когато правите дозапис на файл, параметърът по подразбиране е /a.

Примери:
```
copy memo.txt letter.txt /a
copy report.asm report2.asm /b
```

ЗА ДОЗАПИСВАНЕ НА ФАЙЛОВЕ:

Командата COPY позволява също да се правят дозаписи на файл. Просто дайте списък на файлове като параметри на командата COPY, разделени с +, след това укажете файла-получател, където ще изпратите комбинирания файл. Напр.:

```
copy intro.rpt+body.rpt+b:sum.rpt report
```

Тази команда комбинира файлове с имена INTRO.RPT, BODY.RPT и SUM.RPT (на устройство B:) и ги помества във файл, разположен върху подразбиращото се устройство, под името REPORT.
За комбиниране на няколко файла чрез символ за "коя да е стойност" в един файл, Вие може да напишете:

```
copy *.lst combin.prn
```

Тази команда взима всички файлове с разширение .LST и ги комбинира във файл с име COMBIN.PRN.

В следващия пример всеки файл, открит като *.LST се комбинира

със съответния .REF файл. Резултатът е същото име, но с разширение .PRN. Следователно, FILE1.LST ще се комбинира с FILE1.REF, за да се формира FILE1.PRN; също така: XYZ.LST с XYZ.REF, за да се формира XYZ.PRN и т.н.

```
copy *.lst+*.ref *.prn
```

Следващата команда COPY комбинира всички файлове, открити като *.LST с всички файлове, открити като *.REF в един файл под името COMBIN.PRN:

```
copy *.lst+*.ref combin.prn
```

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────┐
│                        ЗАБЕЛЕЖКА                         │
│Не се опитвайте да правите дозаписи на файлове, когато раз- │
│ширенията на входните имена са същите като на файловете-по- │
│лучатели. Напр., следващата команда е грешна, ако ALL.LST   │
│вече съществува:                                            │
│        copy *.lst all.lst                                  │
│Но грешката няма да бъде открита, докато не се дозапише и   │
│ALL.LST. В този момент ALL.LST би могъл да бъде вече и      │
│изтрит.                                                     │
└──────────────────────────────────────────────────────────┘
```

COPY сравнява името на входящия файл с името на файла - получател. Ако са еднакви, то един входящ файл е прескочен и се отпечатва съобщение за грешка: "Content of destination lost befor copy" (Съдържанието на файла-получател е загубено преди копирането). По-нататък веригата протича нормално. Това позволява да се "сумират" файлове, както в този пример:

```
copy all.lst+*.lst
```

Тази команда дозаписва всички *.LST файлове, освен ALL.LST, към ALL.LST. Тази команда няма да изведе съобщение за грешка.

Съобщения:

Cannot do binary reads from a device

Копирането не може да се извърши в двоичен формат при копиране от даденото устройство. Отстранете параметър /b или укажете с параметър /a копиране в ASCII код.

Content of destination lost begor copy

Използваният като изходен (target) файл е препълнен преди завършване на копирането.

Пример: copy x+y y

Тази команда унищожава файла Y преди да е копиран.

Бележки: Когато използвате формат

```
copy con: [<drive:>]<pathname>
```

входното (input) устройство може да бъде избрано както следва:

con: , com1: , com2:

или

[<drive:>]<pathname>

Изходното (output) устройство може да бъде избрано както следва:

con: , com1: , com2: , lst1: , lst2:

или

[<drive:>]<pathname>

CTTY

Име: CTTY

Цел: Позволява Ви да смените устройството, от което задавате команди (в тази команда буквите TTY представляват конзолата, т.е., Вашата клавиатура).

Формат: CTTY <device>

Коментар:<device> е устройството, от което Вие давате команди на MS-DOS. Тази команда се използва, когато Вие желаете да смените устройството, на което работите. Командата

CTTY AUX

прехвърля цялото управление на В/И (input/output) от актуалното устройство (конзолата) към спомагателна (auxiliary) инсталация, каквато е друг терминал. Командата

CTTY CON

връща В/И обратно към конзолата.

```
-------------------------------------------------------------
|                      ЗАБЕЛЕЖКА                            |
|Има много програми, които не използват MS-DOS за вход, изход|
|или и за двете. Тези програми влизат директно в хардуера на |
|Вашия компютър. Командата CTTY не оказва влияние на тези    |
|програми. CTTY засяга само програми, които използват MS-DOS.|
-------------------------------------------------------------
```

DATE

Име: DATE

Цел: Въвежда или сменя датата, известна на системата. Тази дата ще бъде записана в директорията на всеки файл, който създавате или променяте.

Може да смените датата или от Вашия терминал, или чрез BATCH-

файл (MS-DOS не извежда промпт за дата, ако използвате файл AUTOEXEC.BAT, така че Вие може да включите тази команда в този файл).

Формат: DATE [<mm>-<dd>-<[yy]yy>
DATE [<mm>.<dd>.<[yy]yy>

Коментар: Ако напишете

DATE

програмата DATE ще Ви отговори със съобщението:

Current date is <weekday> <mm>-<dd>-<yyyy>
Enter new date (mm-dd-yy):_

Натиснете клавиш <RETURN>, ако не искате да сменяте изведената дата.

Може да напишете определена дата и след командата DATE, напр.:

DATE 3-9-81

В този случай промптът Enter new date:_ няма да се появи, след като натиснете <RETURN>.

Използвайте само цифри, когато изписвате датата; позволени числа са:

<mm> от 1 до 12
<dd> от 1 до 31
<[yy]yy> от 80 до 99 или от 1980 до 2099

Денят, месецът и годината при въвеждане на датата може да се разделят с тиренца (-) или точка (.). MS-DOS е програмиран да сменя правилно месеците и годините, но месеците имат 31, 30, 29 или 28 дни. MS-DOS борави и с високосни години.

Възможно е да смените формата mm-dd-yy, в който се извежда или въвежда датата. Командата COUNTRY във файл CONFIG.SYS Ви позволява да смените формата на датата по европейския стандарт.

Съобщение:

Invalid date
Enter new date:_

Ако числата или разделителите не са валидни, DATE извежда това съобщение. Въведете правилно датата.

DEL

Име: DEL (delete)

Синоним: ERASE

Цел: Изтрива всички файлове с указаните спецификации.

Формат: DEL [<drive:>]<pathname>

Коментар: Ако маршрутът е *.*, се появява промпт Are you sure? (Сигурни ли сте?). Ако натиснете Y като отговор, тогава всички файлове върху диска се изтриват.

DIR

Име: DIR (directory)

Цел: Извежда списък на файловете в дадена директория.

Формат: DIR [<drive:>][<pathname>][/p][/w]

Коментар: Ако напишете само DIR , извежда се списък на цялата директория, влизаща в подразбиращото се устройство. Ако включите име на устройството, като напр.: "dir b:", всички входни имена от указания диск се извеждат. Ако се въведе само име на файл без разширение ("dir filename"), тогава се извежда списъка на ВСИЧКИ ФАЙЛОВЕ с указаното име на файл от подразбиращото се устройство. Когато напишете име на файл с буква за устройство (напр.: "dir b:filename.ext"), всички файлове с указаното име върху указаното устройство биват изведени.

При всички случаи списъкът на файловете се извеждат с техния размер в байтове и с времето и датата на тяхната последна модификация. Символите за "коя да е стойност" "?" и "*" (въпросителен знак и звездичка) могат да се използват в незадължителния параметър <pathname>. Забележете, че следващите команди DIR са еквивалентни:

КОМАНДИ	ЕКВИВАЛЕНТИ
DIR	DIR *.*
DIR filename	DIR filename.*
DIR .ext	DIR *.ext

Два превключващи параметъра могат да се използват с DIR. Параметърът /p определя излизане на списъка екран по екран. Да продължи извеждането, натиснете кой да е клавиш. Параметърът /w определя "широко" извеждане. Чрез /w се извеждат само имена на файлове, без друга информация за файловете. Имената на файловете се извеждат по пет на ред.

ЗАБЕЛЕЖКА

Ако сте приложили командата Country от файл CONFIG.SYS за различна от САЩ страна, датата в директорията и формата на датата ще се различават.

DISKCOPY

Име: DISKCOPY

Цел: Копира съдържанието на диска в устройството-източник (source) върху диска в устройството-получател (destination).

Формат: DISKCOPY [<drive:>] [<drive:>]

Коментар: Първият незадължителен параметър, указан от Вас, е устройството-източник. Вторият незадължителен параметър е устройството - получател.

Дискът в устройството-получател трябва да бъде форматиран преди използване на DISKCOPY.

Може да укажете едно и също устройство или различни устройства. Ако устройствата са еднакви, извършва се операция копиране на едно устройство (single-drive copy operation). В определени моменти се появява промпт да се вкара съответния диск.

DISKCOPY изчаква да се натисне някой клавиш, преди да продължи. След копирането DISKCOPY извежда промпт:

```
Copy complete
Copy another (Y/N)?_
```

Ако натиснете Y, MS-DOS ще изведе промпт за вкарване на източника и получателя и се извършва следващото копиране на устройството, което е указано първоначално.

За завършване на DISKCOPY натиснете N.

Забележки:

1. Ако пропуснете и двата незадължителни параметъра, операцията копиране на едно устройство се извършва на подразбиращото се устройство.

2. Ако пропуснете втория незадължителен параметър, устройството по подразбиране се използва и за устройство-получател.

3. И двата диска трябва да имат еднакъв брой физически сектори и тези сектори трябва да са с еднакви размери.

4. Дисковете, които съдържат много създадени и изтрити файлове стават фрагментирани (с разпокъсано съдържание на файловете), тъй като свободното дисково пространство не е разпределено последователно. Първият свободен сектор, открит върху диска, се заема като следващ сектор, независимо от местоположението му върху диска.

   фрагментираният диск причинява забавяне, поради губене на време за търсене, четене или записване на даден файл. Ако имате такъв случай, трябва да използвате командата COPY вместо DISKCOPY за копиране на Вашия диск. Понеже командата COPY копира последователно на диска, новият диск няма да бъде фрагментиран.

Напр.:

copy a:*.* b:

копира всички файлове от диска в устройство A: върху диска в устройство B: .

5. DISKCOPY се съобразява със страната за копиране, базирайки се на източниците - устройство и диск.

Съобщения:

Copy not completed

DISKCOPY не може да копира целия диск. Използвайте командата COPY за копиране на специфичните файлове върху друг диск.

Disk error while reading drive A:
Abort, Ignore, Retry?

DISKCOPY е открила грешка по време на процеса. Направете справка с приложение B "Грешки на диска" за информация по това съобщение.

Disk must be the same size

Не може да копирате съдържанието на диска-източник, който е с различен формат от този на диска-получател, чрез DISKCOPY. Използвайте команда COPY за копиране на файлове върху диск.

Source and target diskettes are not the same format
Cannot do the copy

Трябва да имате еднакъв размер и вид на дисковете, за да прилагате DISKCOPY. Напр., не може да копирате от едностранен (single-sided) диск върху двустранен (double-sided) диск. Преформатирайте диска-получател, за да бъде от същия тип като на диска-източник или го заменете с диск от същия тип.

EXE2BIN

Име: EXE2BIN

Цел: Преобразува файловете от .EXE (изпълними) в двоичен формат.

Формат: EXE2BIN [<drive:>]<pathname> [<drive:>][<pathname>]

Коментар: Тази команда е приложима само ако искате да преобразувате .EXE (изпълними) файлове във файлове с двоичен формат. Файлът, указан чрез <pathname> е входният файл. Ако не е посочено разширение, по подразбиране се взима .EXE . Входният файл се преобразува във файл с двоичен .BIN формат (машинно представяне на програмата - memory image of the program). Ако не сте посочили име на устройството, ще се използва устройството на

входния файл. Ако не сте указали име на изходен файл, ще се използва името на входния файл. Ако не сте указали разширение на името на изходния файл, на новия файл ще бъде дадено разширение .BIN .

Входният файл трябва да бъде истински .EXE файл, получен като продукт на свързващия редактор. Резидентът или фактическият код и разделът за данни на файла трябва да бъде по-малък от 64K. Не трябва да има STACK-сегмент.

Възможни са два вида преобразуване в зависимост от това дали са указани инициали CS:IP (Code Segment:Instruction Pointer) във файла .EXE :

1. Ако не са указани CS:IP във файла .EXE, приема се обикновено двоично преобразуване. Ако са необходими сегментни фиксации (segment fixups), (т.е., програмата съдържа разпределени сегменти, изисквани от инструкциите), Вие ще бъдете подготвени чрез промпт за стойност на фиксацията (fixup value). Тази стойност е абсолютният сегмент, в който се зарежда програмата. Получената програма е приложима само когато се зареди на абсолютен адрес в паметта, посочен от потребителска приложна програма. Командният процесор няма да бъде в състояние да зареди програмата.

2. Ако CS:IP е 0000:100H, приема се, че файлът ще се изпълнява като команден файл (.COM) с указател за местоположение (location pointer), поместен (set) на 100H чрез оператора на асемблер ORG; първите 100H от файла са изтрити. Няма допустими сегментни фиксации, тъй като файловете .COM трябва да бъдат сегментно преместваеми (segment relocatable); т.е., те трябва да приемат входните условия, разяснени в Ръководството по Микрософт Макроасемблер ("Microsoft Macro Assembler Manual"). Щом преобразуването е извършено, Вие може да преименувате изходния файл с разширение .COM . Тогава командният процесор ще бъде в състояние да зарежда и изпълнява програмата по същия начин, както програмите .COM върху Вашия диск с MS-DOS.

Съобщения:

File cannot be converted

CS:IP не среща критериите, указани по-горе, или пък среща критерий за файл .COM, но има сегментни фиксации (segment fixups). Това съобщение се извежда също, ако файлът не е истински изпълним файл, т.е. входният файл не е в правилен формат.

File not found

Файлът не се намира на указания диск.

Insufficient memory

Няма достатъчно памет за работа на EXE2BIN.

File creation error

EXE2BIN не може да създаде изходния файл. Пуснете CHKDSK да определи дали директорията е пълна или други условия са предизвикали тази грешка.

Insufficient disk space

Няма достатъчно свободно място върху диска за създаване на нов файл.

Fixups needed - base segment (hex):_

Файлът-източник (.EXE) съдържа информация, която определя, че от файла се изисква сегмент за зареждане. Посочете адреса на абсолютния сегмент, в който да бъде разположен завършеният модул.

WARNING - Read error in EXE file
Amount read less than size in header

Това е само предупредително съобщение. То означава, че има несъответствие между заглавната част на .EXE-файла и размера на файла.

EXIT

Име: EXIT

Цел: Извежда от програмата COMMAND.COM (командния процесор) и връща към предишно ниво (ако то съществува).

Формат: EXIT

Коментар: Тази команда може да се приложи, когато сте пуснали дадена приложна програма и искате да стартирате командния процесор на MS-DOS, а след това да се върнете към Вашата програма. Напр., за да се погледне в директорията на устройство B:, докато върви приложна програма, Вие трябва да пуснете EXEC на командния интерпретатор (системно обръщение 4BH). Ще се появи промптът на системата. Сега Вие можете да напишете DIR и MS-DOS ще изведе списък на директорията. Когато напишете EXIT, ще се върнете към предишното ниво (Вашата приложна програма).

FDISK

Име: FDISK

Цел: Подготвя фиксирания диск за DOS.

Формат: FDISK

Коментар: Тази команда трябва да се включи по време на определянето на пространството за DOS върху твърдия диск. След завършване на HFMT, заредете MS-DOS от дискетно устройство A: . Когато се появи промпт A> напишете: FDISK <RETURN>. След като се създаде

раздела за MS-DOS, би трябвало системата да се презареди (re-boot), така че да може да бъде стартирана командата FORMAT.

Съобщения:

След като напишете

FDISK <RETURN>

на екрана се извеждат следните съобщения:

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────┐
|**MITAC Fixed disk partition setup Current controller 0. drive 0|
|   Version 1.0                                                |
|                                Total disk space: 305 cylinders|
|                                                              |
|  Function options              No partition defined ...      |
|                                                              |
|  1. Create DOS partition                                     |
|                                                              |
|  2. Change bootable or not                                   |
|                                                              |
|  3. Delete partition                                         |
|                                                              |
|  4. Select controller/drive #                                |
|                                                              |
|  9. Terminate FDISK                                          |
|                                                              |
|  Enter choice ... (1):_                                      |
|                                                              |
|                                                              |
|                           Available space...  Start End Size |
|                                               --------------|
|                                                  0  304  305 |
|                                                              |
└──────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

FIND

Име: FIND

Цел: Търси даден низ от текст във файл или файлове.

Формат: FIND [/v][/c][/n]<"string">[<drive:>[<pathname>]

Коментар: FIND е филтър команда, която има като параметри символен низ и серия от имена на файлове. Тя ще изведе всички редове,съдържащи указания низ (група от символи) от файловете в командния ред. Ако няма зададено име на файл, FIND извежда на екрана всички редове, които съдържат указания низ.

Превключващи параметри за FIND са:

/v принуждава FIND да изведе всички редове, не съдържащи посочения низ.

/c принуждава FIND да отпечата само номера на реда, съдържащ

еквивалента, във всеки от файловете.

/n принуждава FIND всеки ред да бъде предшестван от относителния си номер във файла.

Низът string трябва да бъде заграден в кавички.

Примери: FIND "Fool's Paradise" book1.txt book2.txt

тази команда извежда всички редове от BOOK1.TXT и BOOK2 (в този ред), които съдържат низа Fool's Paradise. Командата

DIR B: | FIND /v "DATE"

предизвиква MS-DOS да изведе всички имена на файлове на диска в устройство B:, които не съдържат низ "DATE". Пишете двойни кавички около низ, който вече има кавички в себе си.

Съобщения:

Incorrect DOS version

FIND върви само с версии на MS-DOS от 2.0 нагоре.

Find: Invalid number of parameters

Не сте указали низ когато сте въвеждали командата FIND.

Find: Syntax error

Написали сте непозволен низ, когато сте въвеждали команда FIND. Помнете, че низът трябва да е ограден с кавички.

Find: File not found <filename>

Името, което сте указали, не съществува, или FIND не може да го открие.

Find: Read error in <filename>

Появява се грешка, когато FIND се опитва да чете указания файл.

Find: Invalid parameter <option-name>

Указали сте параметър, който не съществува.

FORMAT

Име: FORMAT (Не работи в мрежа)

Цел: Форматира диска в указаното устройство за приемане на файлове от MS-DOS.

Формат: FORMAT [<drive:>][/s][/1][/8][/v][/c][/f][/b]

Коментар:Командата FORMAT е запаметена на гъвкав диск (дискета).Главната

й функция е да инициализира твърдия диск. Ако не е указано устройство, форматира се дискът в подразбиращото се устройство.

/s незадължителен превключващ параметър - ако е указан, тогава FORMAT копира файловете на операционната система от диска в подразбиращото се устройство върху новоформатирания диск.

Тези файлове се копират в следния ред:

MPCIO.SYS
MSDOS.SYS
COMMAND.COM

/1 незадължителен превключващ параметър - ако е указан, предизвиква форматиране на диск, съвместим с DOS на персонални компютри IBM, версия 1.x (едностранен).

/8 незадължителен превключващ параметър - ако е указан, предизвиква форматиране на диск, съвместим с DOS на IBM PC, версия 1.x (8 сектора).

/v незадължителен превключващ параметър - ако е указан, предизвиква FORMAT да изведе промпт за етикет на том, след като е форматиран диска; направете справка в ръководството за DOS.

/c незадължителен превключващ параметър - ако е указан, FORMAT ще изтрие всички области за данни на диска, вместо да ги форматира и верифицира. Използвайте този параметър - той ще ускори процедурата на форматирането.

/f този незадължителен превключващ параметър се използва за подобряване функцията на флагиране на лоши сектори.

/b незадължителен превключващ параметър - ако е указан, FORMAT ще запази свободно пространство в началото му, вместо да копира системните файлове на операционната система.

Съобщения:

Disk unsuitable for system drive

FORMAT е открил лоша писта върху диска, където би трябвало да бъдат поместени системните файлове. Щом това съобщение излезе, Вие можете да съхранявате само данни върху диска, който сте се опитали да форматирате.

Insufficient memory for system transfer

Конфигурацията(наличността) на Вашата памет е недостатъчна за прехвърляне на системните файлове на MS-DOS MPCIO.SYS и MSDOS.SYS (параметър /s).

Invalid character in volume label

Етикетът на том би трябвало да съдържа до 11 символа. Те могат да бъдат само цифри и букви.

Track 0 bad - disk unusable

FORMAT може да се нагоди към дефектните сектори върху диска, с изключение на онези, близо до началото. В този случай използвайте друг диск.

HDDIAG

Име: HDDIAG

Цел: Прави контролен тест за четене и запис на твърдия диск.

Формат: HDDIAG

Коментар: Има четири функции, предвидени по избор на потребителя:

```
* *  MITAC FIXED DISK DIAGNOSTICS:
0. Exit to system.                (връщане в системата)
1. Format disk drive.             (форматиране)
2. Controller test.               (тест на контролера)
3. Drive read/write test.         (входно/изходен тест)

Select... [4]?                    (въвеждане на избора)
```

HFMT

Име: HFMT

Цел: Разтоварва (прави RESET на) твърдия диск и го форматира.

Формат: HFMT

Коментар: HFMT може да заличи потребителските приложни програми върху твърдия диск. Разтоварването и форматирането ще бъдат изпълнени без поделяне. За да се форматира дисковото устройство, трябва да се раздели на идентификатори (ID) и полета за данни за всички писти върху диска. След форматирането, всеки сектор ще има свой собствен адрес и фиксирана дължина: всяка писта ще има фиксиран брой сектори. Без форматиране е невъзможно четене на данни от диска. Вие би трябвало да форматирате устройството на твърдия диск при следните условия:

1) При замяна на фирмения твърд диск с нов.

   Обикновено форматиращият процес е извършен при производството и потребителите не трябва да форматират отново устройството на твърдия диск.

2) Когато се появят "лоши" сектори (bad sectors) върху твърдия диск.

   Преди да бъдат изчистени окончателно данните върху твърдия диск за преформатиране, уверете се, че са спасени (направено е копие).

3) Понякога, когато потребителят почувства необходимост да

форматира диска.

За форматиране на нов фирмен твърд диск, Вие трябва да въведете следната команда:

A> hfmt <RETURN>

Ще се изведе съобщение:

Format the hard disk (Y/N)?

Ако решите да продължите, отговорете с Y

JOIN

Име: JOIN (Не работи в мрежа)

Цел: Закача дадено дисково устройство за определен маршрут от директории.

Формат: JOIN <drive:> <drive:><pathname>

Коментар: Ако маршрутът не съществува, MS-DOS се опитва да създаде директория по този маршрут. Маршрутът трябва да е празен. След като въведете командата JOIN първото име на устройството става невалидно и ако се опитате да го използвате, MS-DOS извежда съобщение за грешка Invalid drive.

Командата JOIN отменя отличителния белег на физическите устройства като поотделно адресируеми чрез буква за устройство. По този начин винаги може да се обръщате към всички директории на дадено устройство чрез един маршрут. Ако маршрутът вече съществува преди издаване на командата JOIN, то той няма да може да бъде използван, докато JOIN е активирана. Може да закачите устройство само за главната (root) директория. Следващата команда ще действа:

join d: c:\memos

Следващата команда НЯМА да действа:

join d: c:\memos\june

За разприсвояване на закачено устройство (unjoin) използвайте следния формат:

JOIN <drive:>/d

където <drive:> е устройството-източник, а /d е превключващ параметър, който отменя командата JOIN.

Ако сте написали само JOIN, MS-DOS извежда актуалните устройства, които са закачени.

Съобщения:

Directory not empty

Можете да се закачвате само за празна директория.

Incorrect number of parameters

Указали сте твърде много или малко параметри в командния ред.

Not enough memory

Няма достатъчно памет за MS-DOS да задейства командата.

LABEL

Име: LABEL

Цел: За даване етикет на диск.

Формат: LABEL [<drive:>]

Коментар: Тази команда дава възможност на потребителя да открива или ъпдейтва името на тома на гъвкавия диск или на диска в подразбиращото се устройство. Ако искате да ъпдейтвате, трябва да напишете име, съдържащо до 11 буквеноцифрови символа.

LINK

Име: LINK

Цел:

- Свърза отделно получени обектови модули.
- Търси в библиотечните файлове определения на неразрешени външни обръщения.
- Разрешава външни cross-references.
- Извежда годен за печат листинг с разрешените външни обръщения и съобщения за грешки.
- Произвежда преместваем заредим модул.

Коментар: LINK на Микрософт е самопреместваема помощна програма, предназначена за свързване на отделни модули на кода на микропроцесора 8086. Направете справка с Ръководството по Микрософт Макроасемблер за инструкции как да използвате тази програма. Файлове: LINK борави с входни,изходни и временни файлове.

Входни файлове:

Тип	Подразбиращо се разширение	Друго разширение	Получен от
Обектов модул	.OBJ	Да	Компилатор, Макро Асемблер

Библиотека	.LIB	Да	Компилатор и потребител
Автоматичен отговор	(Няма)	Неприложимо	Потребител
Изходни файлове			
Листинг	.MAP	Да	Потребител
Изпълним модул	.EXE	Не	Зареждащ се преместваем модул (COMMAND.COM)

Временен файл VM.TMP

LINK използва много памет, за да бъде в състояние да борави с данните, определени за създаване на заредимия модул.Ако модулът е твърде голям, за да бъде обработен в достъпната памет, свързващият редактор може да се нуждае от допълнително пространство в паметта. Ако стане това, създава се временен файл VM.TMP на подразбиращото се устройство.

Формат: LINK <oblist>,<runfile>,<mapfile>,<liblist> [<param>]...;

Ако се добави точка и запетая, не се извеждат повече промптове. За да се укаже файл като автоматичен отговор, въведете име на файл, предхождано от символ @, за заместване на промпта за отговор. Дълъг отговор може да се побере на няколко реда с помощта на знак плюс (+), означаващ, че отговорът продължава на следващия ред.

LINK @[<drive:>][<pathname>]<filename1>[<ext>]

Параметри:

/D (disallocation) - указва на LINK да зареди всички данни, определени да бъдат в най-горната част на групата DGROUP .

/H (high) - предизвиква разполагане на изпълнимия код на колкото се може по-висок адрес в паметта. Параметърът /H се използва с параметър /D .

/L (line) - указва на LINK да включи номерата на редове и адресите на операторите от изходния код на входните модули в зададения файл.

/M (map) - извежда списък на всички символи public(global) определени във входните модули.

/P (pause) - извежда съобщение:

About to generate .EXE file change disks <press ENTER>
(За създаване на .EXE файл, сменете диска <натисни Return>)

/S:<size> (stack) - Размерът <size> има допустими стойности, в десетично представление, до 65536 байта.

/X - проверява по време на изпълнение общия брой на сегментите, които могат да се съдържат в изпълнимия файл .EXE (от 0 до 1024).

/O - свързва обектови модули, създадени с компилаторите Pascal и FORTRAN, версия 1.

MKDIR

Име: MKDIR

Синоним: MD

Цел: Създава нова директория.

Формат: MKDIR [<drive:>]<pathname>

Коментар: Тази команда създава многонивова структура от директории. Когато се намирате в главната си директория, Вие можете да създавате поддиректории чрез командата MKDIR. Командата

MKDIR\USER

ще създаде поддиректория \USER във Вашата главна директория. За да се създаде директория с име JOE в \USER, напишете:

MKDIR\USER\JOE

Когато създавате директории чрез MKDIR, те винаги се появяват в работната Ви директория, освен ако не сте указали явно различен маршрут.

Съобщение:

Unable to create directory

MS-DOS не е могъл да създаде директорията, която сте указали. Проверете дали няма несъвместимо име. Може би имате файл със същото име или дискът Ви е пълен.

MORE

Име: MORE

Цел: Извежда съдържанието екран по екран.

Формат: MORE

Коментар: MORE е филтър-команда, която чете от стандартен вход (каквито са командите от Вашия терминал) и извежда един екран с информация наведнъж. Тогава командата MORE прави пауза и извежда съобщение --More-- в най-долната част на Вашия екран. Чрез натискане на някой клавиш, се извежда следващ екран с информация. Този процес продължава, докато всички данни бъдат изчетени.

Командата MORE е приложима при извеждане на екрана на дълъг файл екран по екран. Ако напишете:

TYPE MYFILES.NEW | MORE

MS-DOS ще започне да извежда файла MYFILES.NEW екран по екран.

PATH

Име: PATH

Цел: Задава маршрут за търсене на команди.

Формат: PATH [[<drive:>][<patname>];[<drive:>][<pathname>]...]

Коментар: Тази команда Ви позволява да зададете на MS-DOS кои директории ще претърсвате за външни команди, след като MS-DOS претърси работната Ви директория. Стойността по подразбиране е нулев маршрут. За да се укаже на MS-DOS да претърси директорията \USER\JOE за външни команди, напишете:

PATH \USER\JOE

Сега MS-DOS ще търси външни команди и в директорията \USER\JOE, докато не укажете друг маршрут или излезете от MS-DOS.

Може да укажете на MS-DOS да претърси повече от един маршрут чрез задаване на няколко имена на маршрути,разделени чрез точка и запетая (;). Напр.:

PATH \USER\JOE;B:\USER\SUE;\BIN\DEV

указва на MS-DOS да претърсва зададените чрез горните маршрути директории, за откриване на външни команди. MS-DOS претърсва маршрутите по реда, по който са указани в командата PATH.

Командата PATH без параметри ще изведе актуалния маршрут. Ако зададете:

PATH;

MS-DOS ще приеме нулев (NUL) маршрут. Това означава, че само работната директория ще бъде претърсвана за външни команди.

Съобщение:

No path

Написали сте PATH без параметри, но не е зададен маршрут за търсене на команди.

PRINT

Име: PRINT

Цел: Отпечатва текстов файл на линейно печатащо устройство, докато

Вие процедирате с други команди на MS-DOS (това обикновено се нарича фонов печат [background printing]).

Формат: PRINT [<drive:>][<pathname>][/d:<device>][/b:<size>] [/u:<value>][/m:<value>][/s:<value>][/q:<value>][/t][/c][/p]

Коментар: Може да използвате командата PRINT само ако към Вашия компютър е включено линейно печатащо устройство. С тази команда са предвидени следните превключващи параметри:

/d DEVICE. Указва печатащото устройство. Ако не е указано, по подразбиране се приема PRN. PRINT ще изведе промпт за печатащото устройство.

Следните превключващи параметри Ви позволяват начално стартиране на принтера след зареждане на MS-DOS:

/b BYTES. Този превключващ параметър дава размера на вътрешния буфер в байтове. Увеличаването на стойността му ускорява изпълнението на командата PRINT.

/u BUSY TICKS (работен интервал). Указва броя на часовниковите импулси,които командата PRINT ще изчаква до освобождаването на принтера. Ако PRINT чака по-дълго от тази стойност, взима неговия времеотрез (timeslice) (вижте параметър /s по-долу).

/m MAX TICKS (максимален интервал). Указва колко часовникови импулси ще заеме PRINT за отпечатване на даден файл. Стойността по подразбиране е 2 часовникови импулса. Стойността на /m може да бъде от 1 до 255 часовникови импулса.

/s TIME SLICE (времеотрез). Указва продължителността на времеотреза. Стойност по подразбиране - 8.

/q QUEUE (опашка). Указва броя на файловете, допуснати в опашката за разпечатване, ако желаете повече от 10. Минималната стойност е 4; максималната - 32.

/t TERMINATE (прекратява се). Този параметър изтрива всички файлове от опашката за разпечатване (онези, които чакат да бъдат разпечатани). За това действие ще бъде изведено съобщение.

/c CANCEL. Този параметър отменя разпечатването. Предходното име на файл и всички следващи имена на файлове ще бъдат извадени от опашката за разпечатване.

/p PRINT. Този параметър разпечатва. Предходното име на файл и всички следващи имена на файлове ще се добавят в опашката за разпечатване.

Когато PRINT се използва без параметри, на дисплея се извежда съдържанието на опашката за разпечатване, без да се въздейства върху опашката.

Примери: PRINT/T

изпразва опашката за разпечатване.

PRINT A:TEMP1.TST/C A:TEMP2.TST A:TEMP3.TST

изважда трите файла, които са означени, от опашката за разпечатване.

PRINT TEMP1.TST/C TEMP2.TST /P TEMP3.TST

изважда от опашката TEMP1.TST и добавя TEMP2.TST и TEMP3.TST към опашката.

Съобщения:

All files canceled

Ако сте указали /t ("terminate"), MS-DOS отпечатва на принтера "All files canceled by operator". Ако актуалният файл, който се разпечатва е бил канцелиран с /c, ще се отпечата съобщение "File canceled by operator".

Cannot open <filename>

Или MS-DOS не може да открие указания файл за разпечатване, или файлът не съществува. Проверете в командата дали е правилно името на файла.

Errors on list device indicate that it may be offline
Please check it

Печатащото Ви устройство е изключено.

<filename> file not found

Включили сте дисковите устройства, когато файлът е бил нареден на опашката, но преди да започне разпечатването. Въведете отново командата PRINT за този файл.

List output is not assigned to a device

Това съобщение се извежда, ако името на печатащото устройство, указано в горното съобщение, е невалидно. Следващите опити за печат ще довеждат до същото съобщение, докато не се укаже правилно устройството.

Name of list device [PRN:]

Този промпт се появява, когато PRINT е пусната за първи път и параметърът /d не е указан. Може да се укаже кое да е действащо устройство и тогава то става изходно устройство на PRINT. Както е показано в средните скоби, MS-DOS ще използва принтер (PRN) по подразбиране и Вие можете да натиснете <RETURN>.

No files match <drive:>XXXXXXXX.XXX

Зададени са имена на устройство и файл за нареждане на

опашката, но съответните файлове не са открити.
ЗАБЕЛЕЖКА: Ако на опашката няма наредени файлове с имена, съответстващи на отменени (/c), няма да излезе съобщение за грешка.

Print queue is empty

Няма файлове на опашката за разпечатване.

Print queue is full

Има определено място за 10 файла на опашката. Ако се опитате да наредите повече от 10 файла на опашката,на екрана се появява това съобщение. За добавяне на повече файлове към опашката, направете справка за параметър /q в списъка по-горе.

Resident part of Print installed

Това е първото съобщение, което MS-DOS извежда на екрана, когато изведете команда PRINT. Това означава, че свободната памет е намалена с няколко хиляди байта за изпълнение на командата PRINT успоредно с други процедури.

PROMPT

Име: PROMPT

Цел: Сменя командният промпт на MS-DOS.

Формат: PROMPT [<text>]

Коментар: Тази команда Ви позволява да промените системния промпт на MS-DOS (напр. A>). Ако няма написан текст, за промпт ще се приеме подразбиращият се промпт, който е означението на подразбиращото се устройство. Може да поставите като специален промпт актуалното време, използвайки символите, дадени по-долу. В командата PROMPT ,за указване на специални промптове, могат да бъдат използвани следните символи (всички те трябва да бъдат предхождани от знак "долар" - $):

Укажете този символ	ЗА ДА ПОЛУЧИТЕ ТОЗИ ПРОМПТ
$	Знак за $
t	Актуално време
d	Актуална дата
p	Работна директория на подразбиращото се устройство
v	Версия номер
n	Подразбиращо се устройство
g	Знак ">"
l	Знак "<"
b	Знак "|"
_	Последователност за смяна на реда (Return)
s	Интервал (само водещ)

e ASCII код X'1B' (escape)

Примери: PROMPT $p

към промпта на актуалното устройство <drive:> се включва <current directory> (текуща директория).

PROMPT Time = t_Date = $d

включва двуредов промпт, който извежда:

Time = <current time> (текущо време)
Date = <current date> (текуща дата)

Ако вашият терминал има драйверна програма за Escape-последователностите на ANSI, тогава може да използвате Escape-последователности за своите промптове. Напр.:

PROMPT $e[7m$n:$e[m

включва промптове в инверсен вид и връща нормален вид за останалия текст.

RECOVER

Име: RECOVER

Цел: Възстановява файл или цял диск, съдържащ лоши сектори.

Формат: RECOVER [<drive:>]

или

RECOVER <drive:>[<pathname>]

Коментар: Ако даден сектор на диск е лош, можете да възстановите или файла, съдържащ този сектор (без лошия сектор) или целия диск (ако лошият сектор е в директорията). За възстановяване на отделен файл напишете:

RECOVER <filename>

Това ще предизвика четене на файла сектор по сектор и MS-DOS лошия (лошите) сектор(и). Когато MS-DOS открие лош(и) сектор(и), сектора (секторите) се маркира(т) и MS-DOS няма повече да помества данните Ви върху този (тези) сектор(и).

За възстановяване на диск, напишете:

RECOVER <drive:>

където <drive:> е буквата на устройството, съдържащо диска, който трябва да бъде възстановен.

Съобщения:

File not found

MS-DOS не може да открие файла, който Вие сте указали. Проверете дали маршрута е точен и дали файлът съществува в указаната от Вас директория

<xxxx> of <xxxx> bytes recovered

Това съобщение информира колко байта е в състояние да възстанови MS-DOS от диска.

Warning - directory full

Главната директория е твърде пълна за обработка с RECOVER. Изтрийте няколко файла от главната директория, за да освободите място.

REN

Име: REN (RENAME)

Синоним: RENAME

Цел: Преименува файл

Формат: REN [<drive:>]<pathname> <pathname>

Коментар: Трябва да зададете името на устройството, ако файлът се намира на устройство, различно от подразбиращото се. Всякакво име на устройство за третия параметър <pathname> се пренебрегва. Не може да преименувате файл на различни устройства.

Символи за "коя да е стойност" могат да се използват и при двата параметъра <pathname>. Всички файлове, съответстващи на първото име на файл, се преименуват. Ако се появи звездичка или въпросителен във второто име на файл, съответните символни позиции няма да бъдат променени. Напр. следващата команда променя разширението .LST на всички файлове в .PRN:

REN *.LST *.PRN

В следващия пример REN преименува файл CHAP10 на устройство B: в PART10:

REN B:CHAP10 PART10

Файлът си остава на устройство B: .

Съобщение:

File not found

Опитали сте се да преименувате файл, давайки му име, което вече присъства в директорията.

RESTORE

Име: RESTORE

Цел: Връща съхранени с BACKUP (на Microsoft или IBM) файлове.

Формат: RESTORE <drive1:>[<drive2:>][<pathname>][/s][/p][/b:<date>]
[/a:<date>][/e:<time>][/l:<time>][/m][/n]

Коментар: Първият указан параметър е устройството, на което се намира дискът, съдържащ съхранените с BACKUP (резервни) файлове. Вторият и третият незадължителни параметри са имената на устройството и маршрута на файловете, които искате да връщате на твърдия диск.

Тази програма RESTORE и същата на IBM са съвместими, освен при допълнителните превключващи параметри, описани по-долу. С командата RESTORE на MS-DOS се използват следните превключващи параметри:

/s връща също и поддиректории.

/p ако някой "скрит" или "само за четене" файл съответства на спецификацията на файла, извежда се промпт за разрешение на връщането.

/b връща само онези файлове, чиято последна модификация е на или преди дадената дата.

/a връща само онези файлове, чиято последна модификация е на или след дадената дата.

/e връща само онези файлове, чиято последна модификация е на или по-рано от дадения час.

/l връща само онези файлове, чиято последна модификация е на или по-късно от дадения час.

/m връща само онези файлове, чиято последна модификация е станала след последното спасяване с BACKUP.

/n връща само онези файлове, които вече не съществуват на диска-получател.

Програмата RESTORE разполага с нива от грешки (ERRORLEVEL) по следния начин:

0 Normal completion (нормално завършване)

1 No files were found to back up (няма намерени файлове за връщане)

3 Terminated by user (прекъсване от потребителя)

4 Terminated due to error (прекъсване поради грешка)

Забележки:

<drive1:> устройство-източник
<drive2:> устройство-получател

Името на маршрута на устройството ще бъде същото, както и на оригиналния, спасен чрез BACKUP, файл.

RMDIR

Име: RMDIR (Remove directory)

Синоним: RD

Цел: Премахва директория от многонивовата структура на директориите.

Формат: RMDIR <pathname>

Коментар: Тази команда премахва само директории, КОИТО СА ПРАЗНИ, съдържащи само кратките символи "." и "..". Първо трябва да изтриете всички файлове в директорията.

Пример: За да премахнете директория \USER\JOE, първо трябва да изведете командата DIR за този маршрут, за да се уверите, че директорията е празна. Тогава напишете:

RMDIR \USER\JOE

Директорията ще бъде изтрита от структурата на директориите.

SET

Име: SET

Цел: Присвоява стойността на един низ от описанието на характеристиките на осигуряването (environment) към друг низ, за да се използва в следващи програми.

Формат: SET [<string = string>]

Коментар: Тази команда има смисъл само тогава, когато искате да присвоите стойност, която ще бъде използвана от програма, писана от Вас. Когато MS-DOS срещне командата SET, той вкарва целия низ в част от паметта, запазена за низове тип "environment". Ако името вече съществува в описанието, то се заменя с новия низ. Ако напишете командата SET без параметри, MS-DOS извежда актуалното описание на характеристиките на осигуряването.

Дадена приложна програма може да използва списък от всички стойности на описанието, присвоени чрез сравняване със собственото описание (описанията на характеристиките на осигуряването преминават в Префикса на програмните сегменти - Program Segment Prefix).

Командата SET може да бъде използвана също и при BATCH-процедурите. По този начин Вие можете да определите параметрите си за заместване.Ако Вашият BATCH-файл съдържа оператора bLINK %FILE%, Вие може да замените името, така че

MS-DOS да използва тази променлива с команда SET. Командата SET FILE = DOMORE заменя параметъра %FILE% с име на файл DOMORE. Затова няма нужда да редактирате всеки BATCH-файл, за да смените заменимите имена-параметри. Обърнете внимание, че когато използвате ТЕКСТ (вместо числа) като заменими параметри,името трябва да завършв със знак за процент (%).

Примери: Командата SET TTY=VT52 присвоява на Вашия терминал стойност VT52, докато не я замените с друга команда SET. Ако напишете само SET, MS-DOS извежда актуалните низове на описанията на характеристиките на осигуряването.

SHARE

Име: SHARE

Цел: Определя достъп до или заключва файлове.

Формат: SHARE [/f:<space>][/L:<locks>]

Коментар: Командата SHARE се използва само когато мрежата е активирана. Включва се във файла AUTOEXEC.BAT за да определи достъп до файлове. Направете справка с "Ръководството за управление на мрежата на Микрософт" (Microsoft Networks Manager's Guide), за да научите за съвместните файлове.

Използвайте превключващия параметър /f:<space> за определяне поле във файла за област (в байтове), която MS-DOS ще използва за записване на информация за достъпност на файла. Всеки файл, който е отворен, се нуждае от дължина за цялото име на файл плюс 11 байта (общата дължина на името на маршрута е 20 байта). Стойността по подразбиране за превключващия параметър е 2048 байта (2K).

Превключващият параметър L:<locks> запазва броя на ключовете, които искате да допуснете. Стойността по подразбиране за /L е 20 ключа.

Щом сте използвали командата SHARE за един сеанс на MS-DOS, всички четения и записвания ще се контролират от MS-DOS.

Пример: Следващият пример включва файловете за общ достъп и използва подразбиращите се стойности на превключващите параметри:

SHARE

Съобщения:

Incorrect parameter

Един от незадължителните параметри е грешен.

Not enough memory

Няма достатъчно памет за MS-DOS за действие на командата.

Share already installed

SHARE може да се задейства само веднъж.

SHIPKIT

Име: SHIPKIT

Цел: Изважда главата на твърдия диск и я застопорява предпазно при пренасяне.

Формат: SHIPKIT

Коментар: Тази команда принуждава главата за четене/запис на твърдия диск да се придвижи от системата до зоната на за разтоварване. Когато машината ще се пренася или транспортира, потребителят трябва да напише тази команда, за да предпази информацията на диска от повреда.

SORT

Име: SORT

Цел: SORT чете стандартен вход, сортира данни, след това ги записва на екрана на Вашия терминал (или на друго устройство) като файл.

Формат: SORT [<drive:>][<pathname>][/r][/+<n>]

Коментар: SORT може да се използва напр. за подреждане на файл по азбучен ред, по зададена колона. Има два превключващи параметъра, които Ви позволяват избор на опциите:

/r сортировка в низходящ ред, т.е. от Z към A.

/+<n> сортировката започва от колона <n>, където n е някакво число. Ако не сте указали този превключващ параметър, SORT ще направи сортировка по колона 1.

Примери: Командата чете файл UNSORT.TXT, прави низходяща сортировка и тогава записва изхода във файл с име SORT.TXT:

```
SORT/R <UNSORT.TXT>SORT.TXT
```

Следващата команда разделя с "пайп" (|) извеждащата команда DIR от филтър-командата SORT. Филтър-командата SORT извежда листинг на директорията, сортиран по 14-та колона (съдържаща размера на файловете) върху екрана, т.е. резултатът от тази команда е листинг на директорията, сортиран по размер на файловете:

```
DIR | SORT/+14
```

Командата

```
DIR | SORT/+14 | MORE
```

ще направи същите неща, както и командата от предния пример, а освен това филтър-командата MORE Ви дава шанс да четете

сортираната директория екран по екран.

SUBST

Име: SUBST

Цел: Замества маршрут с низ-псевдоним

Формат: SUBST [<drive:>][<pathname>][/d]

Коментар: Командата SUBST създава или изтрива "виртуално устройство", свързвайки го с буква на устройство.

Когато MS-DOS срещне устройство, което е създадено чрез командата SUBST, замества маршрута с новото име.

Ако сте написали

SUBST

MS-DOS извежда имената на активните виртуални устройства. За изтриване на дадено асоциирано устройство или име на маршрут, използвайте параметър /d.

Пример: Командата

SUBST Z: B:\USER\FRED\FORMS

създава виртуално устройство Z: за маршрут B:\USER\FRED\FORMS. Сега, вместо да се изписва целият маршрут, просто ще напишете Z: , за да се обърнете към тази директория.

ЗАБЕЛЕЖКА: Трябва да зададете първо името на устройството. То може да бъде символ от A до Z, но трябва да е равно или по-малко от името на назначеното актуално съществуващо [последно] устройство.

Съобщения:

Incorrect number of parameters

Указали сте твърде много или недостатъчно незадължителни параметри.

Not enough memory

Няма достатъчно памет за MS-DOS да изпълнява командата.

SYS

Име: SYS (System) (Не работи в мрежа)

Цел: Прехвърля системните файлове на MS-DOS от диска в подразбиращото се устройство върху диска в указаното устройство.

Формат: SYS <drive:>

Коментар:Обикновено командата SYS се използва за ъпдейтване или поместване на системата върху форматиран диск, който не съдържа файлове. Трябва да напишете буква на устройство с тази команда. Ако MPCIO.SYS и MSDOS.SYS са върху диска-получател, те трябва да заемат същия обем от пространство върху диска, каквото ще изисква новата система. Това означава, че не можете да прехвърляте системни файлове от диск с MS-DOS 2.0 на диск с MS-DOS 1.1. Трябва отново да форматирате диска, съдържащ MS-DOS 1.1, с команда FORMAT, преди да изпълните команда SYS. Дискът-получател трябва да е съвсем чист или вече да има системните файлове MPCIO.SYS и MSDOS.SYS. Прехвърлените файлове се копират в следния ред:

MPCIO.SYS
MSDOS.SYS

И двата файла - и MPCIO.SYS, и MSDOS.SYS, са скрити файлове и не се появяват, когато пишете командата DIR.

Съобщения:

No room system on destination disk

Няма определено достатъчно място за MPCIO.SYS и MSDOS.SYS върху диска-получател.

Incompatible system size

Системните файлове MPCIO.SYS и MSDOS.SYS не заемат същия обем пространство върху диска-получател, както изисква новата система.

TIME

Име: TIME

Цел: Извежда и въвежда време.

Формат: TIME [<hours>:<minutes>]

Коментар:Ако сте написали само TIME, извежда се следното съобщение:

Current time is <hh>:<mm>:<ss>.<cc>
Enter new time: _

Ако не искате да променяте изведеното време, натиснете <Return>. Ако желаете да промените времето, след като сте стартирали MS-DOS (напр. с 8:20 сутринта - a.m), напишете:

TIME 8:20

в отговор на промпта на MS-DOS. Новото време трябва да бъде въведено само с числа; букви не се допускат. Позволени незадължителни параметри са:

<hours>=   00 - 24
<minutes>= 00 - 59

Разделяйте въвежданите часове и минути с двоеточие. Не трябва да пишете секунди (<ss>) или стотни от секундите (<cc>). Ако не сте написали правилно времето, MS-DOS извежда съобщение:

```
Invalid time
Enter new time: _
```

Тогава MS-DOS изчаква да напишете вярно време. Както и при командата DATE, така и при TIME, форматът на командата може да бъде променен с команда COUNTRY от файл CONFIG.SYS.

TYPE

Име: TYPE

Цел: Извежда съдържанието на файл върху екрана.

Формат: TYPE [<drive:>]<filename>

Коментар: Използвайте тази команда за обзор върху файла без внасяне на изменения (чрез DIR се намира името на файла, а чрез EDLIN се изменя съдържанието на файла).Забележете, че когато използвате TYPE за извеждане на файл с табулатори в него, всички табулатори се разтягат до 8 интервала широчина. Извеждането на двоични файлове предизвиква изпращане на контролни знаци към компютъра (като напр. <Ctrl-Z>, включително и звукови сигнали (bells), нова страница (form feed) и ESCAPE-последователности.

Забележка:

Ако искате за малко да задържите екрана, може да натиснете клавишите <Ctrl-C> или <Ctrl-S>. Всеки клавиш (с изключение на <Ctrl-Q>), натиснат след това, ще отмени задържането на екрана. Ако по невнимание сте натиснали някой друг клавиш преди <Ctrl-C> или <Ctrl-S>, то <Ctrl-C> или <Ctrl-S> ще бъде невалиден.

VER

Име: VER

Цел: Извежда номера на версията на MS-DOS.

Формат: VER

Коментар: Ако желаете да научите коя версия на MS-DOS използвате, въведете:

```
VER
```

Номерът на версията ще се покаже на вашия екран.

VERIFY

Име: VERIFY

Цел: Включва или изключва проверка (верификация) на диск.

Формат: VERIFY [ON]

или

VERIFY [OFF]

Коментар: Тази команда има същата цел,както и превключващият параметър /v на командата COPY. Ако искате да проверите дали всички файлове са записани вярно (коректно) върху диска, Вие можете да използвате команда VERIFY, за да наредите на MS-DOS да проверява дали файловете Ви са редовни (intact) (т.е. нямат лоши сектори). MS-DOS ще изпълнява VERIFY всеки път, когато запишете данни върху диска. Ще получите съобщение за грешка само ако MS-DOS не бъде в състояние да запише успешно данните Ви върху диска. VERIFY ON остава активирана, докато я промените в дадена програма (чрез извикване на системно зададената команда VERIFY) или докато напишете VERIFY OFF. Ако желаете да разберете какво е в момента назначението на VERIFY, напишете:

VERIFY

без параметри.

VOL

Име: VOL (Volume)

Цел: Извежда етикета на дисков том, ако съществува такъв.

Формат: VOL [<drive:>]

Коментар: Тази команда разпечатва етикета на тома на диска в указаното устройство. Ако не сте написали буквата на устройството, MS-DOS разпечатва етикета на тома на диска в подразбиращото се устройство.

Съобщение:

Volume in drive <x> has no label

Дискът в устройството няма етикет на том.

ECHO

Име: ECHO

Цел: Включва и изключва извеждане на командите от BATCH-файла на

дисплея.

Формат: ECHO [ON]

или

ECHO [OFF]

или

ECHO [<message>]

Коментар: Обикновено командите от BATCH-файловете се извеждат върху екрана, щом се срещнат от MS-DOS. Командата ECHO OFF изключва това извеждане. ECHO ON включва отново дисплея. Ако ON или OFF не са указани, актуалното значение е извеждане върху дисплей.

Форматът ECHO [<message>] е приложим само ако ECHO е изключен (OFF) и Вие използвате BATCH-файл: чрез изписване на ECHO и съобщение във Вашия BATCH-файл, Вие можете да изпишете съобщение върху екрана.

FOR

Име: FOR

Цел: Разширение за команди, използвано при BATCH-процедурите или при диалогова (interactive) обработка на файлове.

Формат: FOR %%<c> IN <set> DO <command>

(за BATCH-процедура)

FOR %<c> IN <set> DO <command>
(в диалогов режим)

Коментар: <c> може да бъде кой да е символ, освен 0, 1, 2, 3,..., 9, за да се избегне смесване с BATCH-параметрите %0 ... %9. <set> е (#<item>*#)

Променливата %%<c> се назначава последователно към всеки член от <set> и тогава се изпълнява <command>. Ако някой член от <set> е израз, комбиниран със * и/или ?, то променливата се присвоява на всяко съответствие върху диска. В такъв случай в <set> може да има само един <item> и всеки елемент, освен първия, се пренебрегва.

Примери: FOR %%f IN (*.asm) DO MASM %%f;

FOR %%f IN (REPORT MEMO ADDRESS) DO DEL %%f

Първият пример свързва променливата %f с файлове, завършващи с *.ASM, в работната директория. След това се изпълнява командата

MASM <filename>

където <filename> може да бъде: BIGFILE.ASM
SORTER.ASM
LIST.ASM
(файлове на Макро Асемблер)

Вторият пример свързва променливата %f с файлове с имена REPORT, MEMO и ADDRESS. След това се изтрива всеки от тези файлове.

%% са необходими, тъй като след като се обработят BATCH-параметрите (%0--%9), остава един "%". Ако там имаше само %f, процесорът на BATCH-параметрите, щеше да срещне %, а обръщайки се към f щеше да реши, че %f е грешка (лошо представяне на параметър) и %f ще отпадне, така че командата FOR никога няма да го срещне. Ако FOR НЕ Е в BATCH-файл, тогава би трябва ло да се използва само един %.

Съобщение:

For cannot be nested

Не може да има вложеност на оператори FOR.

GOTO

Име: GOTO

Цел: Разширение за команди в BATCH-процедури.

Формат: GOTO <label>

Коментар: GOTO става причина командите да бъдат взети от BATCH-файл, започващ от реда след <label>-указанието. Ако не е назначен етикет, изпълнението на BATCH-файла ще бъде прекъснато.

Пример:
```
:ONE
REM FIRST PROGRAM
GOTO TWO
:
.
:TWO
REM SECOND PROGRAM
```

ще изпрати програмният процесор към етикет TWO.

Започването на ред от BATCH-файл с двоеточие (:) предизвиква пренебрегването му от страна на BATCH-процедурата. Символите след GOTO определят етикет.

IF

Име: IF

Цел: Разширение за команди в BATCH-процедури.

Формат: IF <condition> <command>

Коментар: Параметърът <condition> може да бъде един от следните:

ERRORLEVEL <number>

IF-истина и само IF - предходната програма, изпълнена от COMMAND.COM има изходен код <number> или по-високо ниво (определен изходен код се указва за дадена програма. Връща се от операционната система след като програмата е завършена. По-късни програмни задачи могат да бъдат изпълнени въз основа на това число).

<string1>==<string2>

IF-истина и само IF - <string1> и <string2> са еднакви след замяна на параметрите. Низовете може да не са фиксирани от разделители.

EXIST <filename>

IF-истина и само IF - <filename> съществува.

NOT <condition>

IF-истина и само IF - <condition> е неистина (false).

Операторът IF позволява командите да се изпълняват при дадени условия. Когато <condition> е истина, тогава <command> се изпълнява. Иначе <command> се пренебрегва.

Примери: IF NOT EXIST data1 ECHO can't find datafile
IF NOT ERRORLEVEL 3 LINK $1,,;

PAUSE

Име: PAUSE

Цел: Временно прекратява изпълнението на BATCH-файл.

Формат: PAUSE [<comment>]

Коментар: Когато се изпълнява BATCH-файл, Вие може да се нуждаете от смяна на диска или от изпълнение на друго действие. PAUSE прекратява временно изпълнението, докато натиснете някой клавиш, с изключение на <Ctrl-C>. Когато командният процесор срещне PAUSE, извежда съобщение: Strike a key when ready... (Когато сте готов, натиснете клавиш). Ако натиснете <Ctrl-C>, MS-DOS извежда съобщение: Terminate batch job (Y/N)? Ако напишете Y в отговор на този промпт, BATCH-файлът се прекъсва, контролът се връща на операционната система. Следователно PAUSE може да се използва за разделяне на BATCH-файла на части, като Ви позволява да завършите файла с команди при всяка пауза. Коментарите са незадължителни и могат да бъдат написани на същия ред с командата PAUSE. Може да пожелаете да осведомите потребителя на BATCH-файла с някое

съществено съобщение, когато BATCH-файлът направи пауза. Напр., може да поискате смяна на диск в едно от устройствата. В такива случаи може да бъде издадено съобщение-промпт, като коментарът ще бъде изведен преди съобщението Strike a key when ready...

REM

Име: REM

Цел: Извежда забележки, които са на същия ред, на който е и команда REM в даден BATCH-файл, по време на изпълнение на този BATCH-файл.

Формат: REM [<comment>]

Коментар: Позволени разделители в коментара са само интервал (space), табулатор (tab) и запетая.

Пример:
```
1: REM  This file checks new disks
2: REM  It is named NEWDISK.BAT
3: PAUSE Insert new disk in drive B:
4: FORMAT B:/S
5: CHKDSK B:
```

Може да използвате REM без коментар, за да добавите интервали между редовете за четливост.

SHIFT

Име: SHIFT

Цел: Позволява боравене с повече от 10 заменими параметри в BATCH-процедура.

Формат: SHIFT

Коментар: Обикновено командните файлове са ограничени да боравят с 10 параметъра: от %0 до %9.За допускане на повече от 10 параметъра използвайте SHIFT за смяна на параметрите на командния ред.

Пример: Ако %0 = "TAN"
%1 = "BAR"
%2 = "NAME"
%3...%9 са празни,

то SHIFT ще даде следния резултат:

%0 = "BAR"
%1 = "NAME"
%2...%9 са празни.

Ако в един команден ред има повече от 10 параметри, онези,които се появяват след 10-ия (%9), ще бъдат сменени един по един в %9.

```
|                    З А Б Е Л Е Ж К А                        |
| Няма смяна назад. След като се изпълни веднъж команда SHIFT,|
| първият параметър (%0), съществуващ преди смяната, не може  |
| да бъде възстановен.                                        |
└────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Глава 4
РЕДАКТИРАЩИ И ФУНКЦИОНАЛНИ КЛАВИШИ НА MS-DOS

4.1. СПЕЦИАЛНИ РЕДАКТИРАЩИ КЛАВИШИ НА MS-DOS

Специалните редактиращи клавиши в MS-DOS заслужават отделно внимание, защото те се различават по начина на въвеждане на командите в повечето операционни системи. Не трябва да повтаряте еднаквите последователности чрез повтаряне на клавишите, защото последният команден ред автоматично е разположен в специална област в паметта, наречена шаблон (template). Чрез използване на шаблона и на специалните редактиращи клавиши, Вие имате предимство при следните случаи с MS-DOS:

1. Командният ред може да бъде повторен наведнъж, чрез натискане на два клавиша.

2. Ако направите грешка в командния ред,може да го редактирате и да го изпълните отново, без да го преписвате изцяло.

3. Команден ред, който е еднакъв с предходен команден ред, може да бъде редактиран и изпълнен с минимум писане, чрез натискане на специален редактиращ клавиш.

Взаимовръзката между командния ред и шаблона е показана на фиг 4.1:

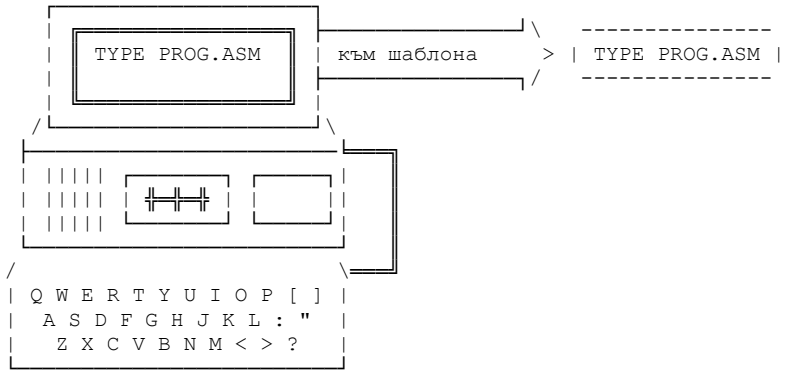

Фиг. 4.1. Команден ред и шаблон

Както виждате на фиг. 4.1., Вие изписвате команда към MS-DOS под формата на команден ред. Когато натиснете клавиша <Return>,командата автоматично се изпраща към командния процесор (COMMAND.COM) за изпълнение. Същевременно копие от тази команда се изпраща към шаблона. Сега можете отново да извикате командата или да я промените със специалните клавиши на MS-DOS за редактиране.

Таблица 4.1. съдържа цялостен списък на специалните редактиращи клавиши.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                        З А Б Е Л Е Ж К А                         │
│Клавишите на Вашата клавиатура може да не съответстват  на        │
│специалните клавиши в следващия пример. Значи редактиращите клавиши │
│на MS-DOS ще бъдат представени по-скоро по ФУНКЦИЯ,отколкото по име.│
│Когато в даден пример се казва да се натисне клавиш <SKIP1>,открийте│
│съответния клавиш за прескачане на 1 символ върху Вашата клавиатура │
│с функционални клавиши, и го натиснете.                           │
│     Някои функции ще изискват от Вас натискане на два клавиша.   │
│Консултирайте се с ръководството по експлоатация на Вашия терминал, │
│за да определите кои клавиши съответстват на редактиращите функции  │
│на MS-DOS, описани по-долу.                                       │
└──────────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Ако желаете, може да напишете клавишите от Вашата клавиатура, съответстващи на редактиращите клавиши, описани в следващата таблица. За тази цел е предвидено празно място.

Табл. 4.1. Специални редактиращи функции

Клавиш	Редактираща функция	На Вашата клавиатура
<COPY1>	Копира един символ от шаблона за командния ред.	
<COPYUP>	Копира символи до указан символ от шаблона и ги изпраща в командния ред.	
<COPYALL>	Копира всички останали символи от шаблона в командния ред	
<SKIP1>	Прескача(не копира)един символ в шаблона	
<SKIPUP>	Прескача (не копира) символи от шаблона до указан символ.	
<VOID>	Изчиства актуалния вход; шаблонът остава непроменен.	
<INSERT>	Включва/изключва режим на вмъкване	
<NEWLINE>	Прави от новия ред нов шаблон	
<Ctrl-Z>	Записва символ за край на файл <Ctrl-Z> (1Ah) в новия шаблон.	

Примери:

Ако напишете DIR PROG.COM, MS-DOS извежда информация за файла PROG.COM на Вашия екран. Командният ред (DIR PROG.COM) също е запазен в шаблона. За повтаряне на командата натиснете само два клавиша: <COPYALL> и <Return>.

Повторената команда се извежда върху екрана, както сте я написали:

<COPYALL>DIR PROG.COM<Return>

Забележете, че натискането на <COPYALL> предизвиква копиране на съдържанието на шаблона от командния ред; натискането на клавиша <Return> предизвиква изпращането на командния ред към командния ред за изпълнение.

Ако искате да изведете информация за файл с име PROG.ASM, вие можете да използвате съдържанието на шаблона и да напишете:

<COPYUP>c

Чрез натискане на <COPYUP>c, се копират всички символи от шаблона в командния ред, до "c", но без него. MS-DOS извежда:

DIR PROG._

Забележете, че подредния знак (_) изобразява Вашия курсор. Сега напишете

.ASM

Резултатът е:

DIR PROG.ASM_

В шаблона сега се намира командният ред DIR PROG.ASM и е готов да бъде изпратен към командния процесор за изпълнение. За да се задейства командата, натиснете клавиш <Return>.

Сега да приемем, че искате да изпълните следната команда:

TYPE PROG.ASM

За да направите това, напишете:

type<INSERT><Spacebar><COPYALL><Return>

Забележете, че когато пишете, символите се въвеждат директно в командния ред и се наслагват върху символите в шаблона. Това автоматично заместване се изключва когато натиснете <INSERT>. Значи, символите "TYPE" са заели мястото на "DIR " в шаблона. За да вмъкнете интервал между "TYPE" и "PROG.ASM", Вие сте натиснали клавиша <INSERT>, а след това клавиша за интервал (<Spacebar>). Накрая, за да копирате останалото от шаблона в командния ред, натиснете <COPYALL>, а след това клавиша <Return>. Командата TYPE PROG.ASM се обработва от MS-DOS и шаблонът става TYPE PROG.ASM.

Ако погрешно сте написали вместо TYPE - RYTE, ще се появи командна грешка. Но вместо да отменяте цялата команда, Вие бихте могли да запазите грешно изписания ред преди да натиснете <Return> чрез създаване на нов шаблон чрез клавиш <NEWLINE>:

RYTE PROG.ASM<NEWLINE>

След това можете да редактирате тази грешка като напишете:

t<COPY1>p<COPYALL>

Клавишът <COPY1> копира 1 символ от шаблона в командния ред. В резултат се получава команден ред с командата, която желаете:

TYPE PROG.ASM

Или пък можете да използвате същия шаблон RYTE PROG.ASM и след това да приложите <SKIP1> и <INSERT>, за да получите същия резултат:

<SKIP1><SKIP1><COPY1><INSERT>yp<COPYALL>

За илюстриране на въздействието върху вече написания команден ред, разгледайте натискането на клавишите, дадени отляво; резултатът е даден отдясно:

```
<SKIP1>        _              Прескача първия символ от шаблона
<SKIP1>        _              Прескача втория символ от шаблона
<COPY1>        T_             Копира третия символ от шаблона
<INSERT>yp     TYP_           Вмъква два символа
<COPYALL>      TYPE PROG.ASM_ Копира останалата част от шаблона
```

Забележете, че <SKIP1> не оказва влияние върху командния ред. Той оказва въздействие върху шаблона чрез изтриване на първия символ. Подобно на него <SKIPUP> изтрива символи от шаблона до даден символ, без да го включва.
Тези специални клавиши за редактиране увеличават ефективността на Вашата клавиатура. Следващият параграф описва функциите на контролните символи, които също могат да Ви бъдат в помощ когато пишете команди.

4.2. ФУНКЦИИ НА КОНТРОЛНИТЕ СИМВОЛИ

Всяка функция на контролен символ е функция, която влияе на командния ред. Вече сте научили за <Ctrl-S> и <Ctrl-C>. Други функции на контролните символи са показани в Табл. 4.2. Запомнете, че когато изписвате последователност от контролни символи, каквато е <Ctrl-C>, Вие трябва да държите натиснат клавиша <Ctrl> и тогава да натиснете клавиша C.

Табл. 4.2. Функции на контролните символи

Контролен символ	Ф У Н К Ц И Я
<Ctrl-C>	Прекъсва актуалната команда
<Ctrl-H>	Премахва последния символ от командния ред и изтрива символа върху екрана.
<Ctrl-J>	Вмъква физически край на ред, но не изпразва командния ред. Използвайте клавиш <Line Feed> (<Ctrl-J>), за да продължите актуалния логически ред извън физическите граници на екрана на терминала.
<Ctrl-N>	Предизвиква отпечатване на изхода върху линейния принтер.
<Ctrl-P>	Предизвиква терминален изход върху линейния принтер.

<Ctrl-S>	Временно спира извеждането върху екрана. За продължаване натиснете пак <Ctrl-S>.
<Ctrl-X>	Снема (канцелира) актуалния ред, изпразва командния ред, а след това извежда обратна наклонена черта (\), <Return> и <Line Feed>. Шаблонът, използван от специалните редактиращи команди, не се повлиява.

Глава 5
ЛИНЕЙНИЯТ РЕДАКТОР EDLIN

5.1. ВЪВЕДЕНИЕ

В тази глава ще научите как да ползвате EDLIN - програмата за редактиране на текст по редове (линеен редактор). Можете да използвате EDLIN за създаване, изменение и извеждане на екран на файлове, ако са програмни или текстови.

Можете да използвате EDLIN за:

- Създаване на нови файлове и запазването им върху диск.
- Ъпдейтване на съществуващи файлове и запазване и на двата файла - и на ъпдейтвания, и на оригиналния.
- Изтриване, редактиране, вмъкване и извеждане на екрана на редове от файлове.
- Издирване, изтриване или преместване на текст от един или повече редове в даден файл.

EDLIN разделя целия текст на редове и всеки ред може да има до 253 символа. EDLIN дава на всеки ред номер. Макар че виждате тези номера на редове върху екрана, когато ползвате EDLIN, те не се запазват във файла. Когато вмъквате редове, номерата на редовете след вмъкване на текста автоматично се престрояват. Когато изтривате редове от файла, всички редове, следващи след изтрития текст, се преномерират автоматично. Редовете винаги са номерирани последователно във Вашия файл.

5.2. КАК ДА СЕ ЗАДЕЙСТВА EDLIN

За да задействате EDLIN, напишете:

```
EDLIN <filename>
```

Ако създавате нов файл, името на файла ще бъде име или маршрут на файла, който желаете да създадете. Ако EDLIN не намери файла в дисковото устройство, EDLIN ще създаде нов файл с име или маршрут, указани от Вас. Ако създавате нов файл, ще видите това при задействането на EDLIN:

```
New file
*_
```

Забележете,че промптът на EDLIN е звездичка(*).Сега Вие можете да пишете редове от текст във Вашия нов файл. За започване на въвеждането на текст трябва да напишете "i" (insert - вмъкване) - команда за вмъкване на редове. Командата i се разглежда по-нататък в тази глава. Ако искате да редактирате съществуващ файл, <filename> ще бъде името на файла, който искате да редактирате. Когато EDLIN намери файла, който сте указали, файлът се зарежда в паметта. Ако целият файл може да се зареди, EDLIN извежда следното съобщение:

```
End of input file
```

*

Тогава може да редактирате файла с използване на редактиращите команди на EDLIN.

Ако файлът е твърде голям, за да се зареди в паметта, EDLIN ще зарежда редове дотогава, докато се напълнят 3/4 от паметта, тогава излиза промптът * . Тогава Вие можете да редактирате частта от файла, която е в паметта.

За да се редактира останалата част от файла, Вие трябва да запазите част от редактираните редове върху диска, за да освободите памет; тогава EDLIN може да зареди нередактирани редове от диска в паметта. Направете справка с команди w(RITE) и a(PPEND) в тази глава, за инструкция как да се редактират големи файлове. Не се опитвайте да редактирате файл с разширение на името .BAK, защото EDLIN приема, че всеки .BAK файл е резервен (backup). Ако искате да редактирате такъв файл, преименувайте го с друго разширение (чрез команда REN на MS-DOS), тогава изпълнете EDLIN като укажете новото име на файл.

5.3. КАК ДА СЕ ПРЕКРАТИ EDLIN

Когато завършите сеанса на редактиране, Вие можете да запазите оригиналния и ъпдейтвания (новия) файл като зададете команда e(ND). Оригиналният файл се преименува с разширение .BAK, а новият файл ще има име и разширение, които сте посочили при извикване на EDLIN. Оригиналният файл .BAK няма да бъде изтрит, докато не се прекрати сеанса на EDLIN или докато EDLIN се нуждае от дисково пространство.

5.4. СПЕЦИАЛНИ РЕДАКТИРАЩИ КЛАВИШИ

Табл. 5.1. обобщава командите, кодовете и функциите. След таблицата се дава описание на специалните редактиращи клавиши.

Табл. 5.1. Специални редактиращи клавиши

Функция	Клавиш	О П И С А Н И Е
Копира един символ	<COPY1>	Копира един символ от шаблона за командния ред.
Копира до символ	<COPYUP>	Копира символи до указан символ от шаблона и ги изпраща в командния ред.
Копира шаблона	<COPYALL>	Копира всички останали символи от шаблона в командния ред
Преск.1 симв.	<SKIP1>	Прескача(не копира)един символ в шаблона
Прескача до символ	<SKIPUP>	Прескача (не копира) символи от шаблона до указан символ.
Прекратява въвеждане	<VOID>	Изчиства актуалния вход; шаблонът остава непроменен.
Вмъкващ режим	<INSERT>	Включва/изключва режим на вмъкване

Нов шаблон	<NEWLINE>	Прави от новия ред нов шаблон

<COPY1>

Клавиш: <COPY1>

Цел: Копира един символ от шаблона в актуалния ред.

Коментар: Чрез натискане на <COPY1>, един символ от шаблона се копира в актуалния ред. Тогава, когато натиснете клавиш <COPY1>, EDLIN вмъква един символ в актуалния ред и изключва вмъкващия режим.

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

```
1:*This is a sample file.
2:*_
```

В началото на редакционния сеанс, курсорът, показан като подредно тире, е в началото на реда. Чрез натискане на клавиш <COPY1> се копира първият символ (T) във втория от двата изведени реда:

```
1:*This is a sample file.
2:*T_
```

След всяко следващо натискане на клавиш <COPY1> се появява по още един символ:

```
<COPY1>2:*Th_
<COPY1>2:*Thi_
<COPY1>2:*This_
```

<COPYUP>

Клавиш: <COPYUP>

Цел: Копира няколко символа до даден символ.

Коментар: Чрез натискане на клавиш <COPYUP> се копират всички символи до даден символ от шаблона в актуалния ред. Даденият символ е след последния, изведен от <COPYUP>; той не се копира или извежда на екрана. Чрез натискане на клавиш <COPYUP>, курсорът се предвижва към единичния символ, указан в командата. Ако шаблонът не съдържа символа, нищо не се копира. Чрез натискане на <COPYUP> също автоматично се изключва вмъкващия режим.

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

```
1:*This is a sample file.
2:*_
```

В началото на редакционния сеанс, курсорът, показан като подредно тире, е в началото на реда. Чрез натискане на клавиш

<COPYUP> се копират всички символи до указания
символ отдясно след клавиш <COPYUP>

```
         1:*This is a sample file.
<COPYUP>p2:*This is a sam_
```

<COPYALL>

Клавиш: <COPYALL>

Цел: Копира шаблона в актуалния ред.

Коментар: Чрез натискане на клавиш <COPYALL> се копират останалите символи от шаблона в актуалния ред. Няма значение къде се намира курсорът, когато се натисне клавиш <COPYALL> - EDLIN извежда останалото от реда и курсорът се появява в края на реда.

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

```
1:*This is a sample file.
2:*_
```

В началото на редакционния сеанс, курсорът, показан като подредно тире, е в началото на реда.Чрез натискане на клавиш <COPYALL> се копират всички символи от шаблона (показани в горния изведен ред) в реда с курсора (по-долния ред, изведен на екрана):

```
         1:*This is a sample file.  (шаблон)
<COPYALL>2:*This is a sample file._ (актуален ред)
```

Вмъкващият режим също автоматично се изключва.

<SKIP1>

Клавиш: <SKIP1>

Цел: Прескача един символ от шаблона.

Коментар: Чрез натискане на клавиш <SKIP1> се прескача един символ в шаблона. Всеки път, когато натиснете <SKIP1>, не се копира един символ от шаблона. Действието на <SKIP1> е подобно на това на <COPY1> с тази разлика, че клавишът <SKIP1> прескача символ от шаблона, вместо да го копира в актуалния ред.

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

```
1:*This is a sample file.
2:*_
```

В началото на редакционния сеанс, курсорът, показан като подредно тире, е в началото на реда. Чрез натискане на клавиш <SKIP1> прескачате първия символ (T).

```
1:*This is a sample file.
```

2:*_

Курсорът не се премества,а само шаблона се променя.За да видите колко символа от реда са прескочени,натиснете клавиш <COPYALL>, който придвижва курсора след последния символ на реда.

```
         1:*This is a sample file.  (шаблон)
<SKIP1>  2:*_
<COPYALL>2:*his is a sample file._ (актуален ред)
```

<SKIPUP>

Клавиш: <SKIPUP>

Цел: Прескача няколко символа от шаблона до указан символ.

Коментар: Чрез натискане на клавиш <SKIPUP> се прескачат всички символи в шаблона. Този символ не се прескача и се появява на екрана. Ако символа не се съдържа в шаблона, нищо не се прескача. Действието на <SKIPUP> е подобно на това на <COPYUP> с тази разлика, че клавишът <SKIPUP> прескача символ от шаблона, вместо да го копира в актуалния ред.

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

1:*This is a sample file.
2:*_

В началото на редакционния сеанс, курсорът, показан като подредно тире, е в началото на реда. Чрез натискане на клавиш <SKIPUP> прескачате всички символи до символа, натиснат след <SKIPUP> (в този пример, p):

```
          1:*This is a sample file.
<SKIPUP>p 2:*_
```

Курсорът не се премества,а само шаблона се променя.За да видите колко символа от реда са прескочени,натиснете клавиш <COPYALL>, за да копирате шаблона. Той придвижва курсора след последния символ на реда.

```
          1:*This is a sample file.  (шаблон)
<SKIPUP>p 2:*_
<COPYALL> 2:*ple file._              (актуален ред)
```

<VOID>

Клавиш: <VOID>

Цел: Прекратява въвеждането и изчиства актуалния ред.

Коментар: Чрез натискане на <VOID> се изпразва актуалния ред, но шаблонът остава непроменен. <VOID> отпечатва обратно наклонена черта (\), край на ред и нов ред и изключва вмъкващия режим. Курсорът, показан като подредно тире (_) е в началото на реда. Чрез натискане на клавиша <COPYALL> шаблонът се копира в

актуалния ред, и той се появява такъв, какъвто е бил преди натискане на <VOID>.

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

```
1:*This is a sample file.
2:*_
```

В началото на редакционния сеанс, курсорът е в началото на реда. Да приемем, че ред 2 съдържа думите Sample File:

```
1:*This is a sample file.
2:*Sample File_
```

За отмяна на ред 2: и за запазване на This is a sample file. натиснете <VOID>. Забележете, че в края на реда Sample File се появява обратно наклонена черта (\), която означава, че редът е отменен.

```
       1:*This is a sample file.
<VOID> 2:*Sample File_
```

Натиснете <Return> да запазите ред 1: или изпълнете други редакционни функции. Ако натиснете <COPYALL>, EDLIN копира оригиналния шаблон в реда:

```
         1:*This is a sample file.
<VOID>   2:*Sample File_
<COPYALL>2:*This is a sample file.
```

<INSERT>

Клавиш: <INSERT>

Цел: Включва/изключва вмъкващ режим.

Коментар: Чрез натискане на клавиш <INSERT> принуждавате EDLIN да влезе или излезе в/от вмъкващ режим. Курсорът не се мести в шаблона. В актуалния ред курсорът се придвижва след всеки вмъкнат символ. Когато завършите вмъкването на символи, курсорът в шаблона е на същото място, на което е бил преди да започне вмъкването. Символите в шаблона са вмъкнати независимо от курсора.

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

```
1:*This is a sample file.
2:*_
```

В началото на редакционния сеанс, курсорът е в началото на реда. Да приемем, че сте натиснали клавишите <COPYUP> и <f>:

```
          1:*This is a sample file.
<COPYUP>f 2:*This is a sample _
```

Сега натиснете клавиш <INSERT> и вмъкнете символите "edit" и един интервал:

```
             1:*This is a sample file.
<COPYUP>f    2:*This is a sample _
<INSERT>edit 2:*This is a sample edit_
```

Ако натиснете сега клавиш <COPYALL>, останалото в шаблона се копира в реда:

```
             2:*This is a sample edit_
<COPYALL>    2:*This is a sample edit file._
```

Ако пък след въвеждане във вмъкващ режим натиснете клавиш <Return>, остатъкът от шаблона се отрязва и актуалният ред завършва след вмъкнатия текст:

```
             2:*This is a sample edit_<Return>
             3:*_
```

За излизане от вмъкващ режим просто натиснете отново клавиш <INSERT>.

<REPLACE>

Клавиш: <REPLACE>

Цел: Включва заместващ режим.

Коментар: Чрез натискане на клавиш <REPLACE> се принуждава EDLIN да излезе от вмъкващ режим и да влезе заместващ режим. Всички символи, които пишете, припокриват и заместват символите в шаблона. Когато извикате EDLIN, активен е заместващия режим. Ако натиснете <Return>, EDLIN изтрива останалите символи от шаблона.

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

```
1:*This is a sample file.
2:*_
```

В началото на редакционния сеанс, курсорът, показан като подредно тире, е в началото на реда. Да приемем, че тогава натиснете <COPYUP>m,<INSERT>lary,<REPLACE> tax, и накрая <COPYALL>:

```
             1:*This is a sample file._
<COPYUP>m    2:*This is a sa_
<INSERT>lary 2:*This is a salary_
<REPLACE> tax2:*This is a salary tax_
<COPYALL>    2:*This is a salary tax file._
```

Забележете, че сте вмъкнали lary и сте заместили mple с tax. Ако пишете символи, които продължават извън дължината на шаблона, останалите символи от шаблона се добавят към края на реда чрез натискане на <COPYALL>.

<NEWLINE>

Клавиш: <NEWLINE>

Цел: Създава нов шаблон.

Коментар: Чрез натискане на клавиш <NEWLINE> актуалният ред се копира в шаблона. Съдържанието на предходния шаблон се изтрива. При натискане на <NEWLINE> се извежда символ @, край на ред <Return> и нов ред <LINE FEED>. Когато натиснете <NEWLINE>, EDLIN изпразва актуалния ред и изключва вмъкващия режим.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────┐
│                З А Б Е Л Е Ж К А                         │
│<NEWLINE> изпълнява същата функция като клавиша <VOID>, с  │
│тази разлика, че шаблонът е променен и вместо обратно      │
│наклонена черта (\) се отпечатва @.                        │
└──────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Пример: Да приемем, че на екрана е изведено:

```
1:*This is a sample file.
2:*_
```

В началото на редакционния сеанс, курсорът, показан като подредно тире, е в началото на реда. Да приемем, че тогава натиснете <COPYUP>m,<INSERT>lary,<REPLACE> tax, и накрая <COPYALL>:

```
             1:*This is a sample file._
<COPYUP>m    2:*This is a sa_
<INSERT>lary 2:*This is a salary_
<REPLACE> tax2:*This is a salary tax_
<COPYALL>    2:*This is a salary tax file._
```

Да приемем, че в този момент сте пожелали този ред да стане нов шаблон, така че натиснете клавиша <NEWLINE>:

```
             1:*This is a sample file._
             2:*This is a salary tax file._
```

Символът @ обозначава, че този нов ред сега е новият шаблон. Допълнителни редакции могат да се извършат като се използва новият шаблон.

5.5. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОМАНДИТЕ

Командите на EDLIN са показани в следващата таблица. Също така, те са описани в тази глава след описанието на незадължителните командни параметри.

Табл. 5.2. Команди на EDLIN

Команда	Какво прави?
<line>	Редактира ред или редове
A	Дозаписва редове
C	Копира редове
D	Изтрива редове

E	Завършва редактирането
I	Вмъква редове
L	Извежда листинг на текста
M	Премества редове
P	Извежда текста на страници по 23 реда
Q	Прекратява редактирането
R	Замества редове
S	Търси текст
T	Прехвърля текста на един файл към редактирания
W	Записва редове

Командите на EDLIN изпълняват редакционни функции над редове от текста. Следва списък с информация какво би трябвало да знаете преди да използвате командите на EDLIN.

1. Имената на маршрути са допустими за командите. Напр., ако напишете:

EDLIN \USER\JOE\REPORT.MAY

ще Ви позволи да редактирате файл REPORT.MAY от поддиректорията JOE.

2. Можете да представяте имената на редовете по отношение на актуалния (текущия) ред (редът със звездичка). Използвайте знак плюс за обозначаване на редове след актуалния ред.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                    З А Б Е Л Е Ж К А                                 │
│Тук се използва главно L за командата "list",за да се избегне|
│смесването с цифрата 1, но малкото "l" ще върши същата работа|
└──────────────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Пример:

-10,+10L

Тази команда извежда листинга на 10 реда преди актуалния ред и на 10 реда след актуалния ред.

3. В един команден ред може да бъде написана сложна команда. Когато пишете команда за редактиране на един ред, като използвате номер на ред <line>, командите от командния ред трябва да бъдат разделени с точка и запетая(;).Иначе една команда може да следва друга без специални разделители. В случай че използвате команди Search (търси) и Replace (замести),низът трябва да бъде завършен с натискане на <Ctrl-Z>, вместо с клавиш <Return>.

Примери:

Следващият команден ред редактира 15-ти ред и след това извежда на дисплея от 10-ти до 20-ти ред:

15;-5,+5L

Командният ред в следващия пример търси думите "This house" и след това извежда 5 реда преди и 5 реда след реда, който съдържа

"This house". Ако EDLIN не открие ред, който да съдържа думите "This house", тогава изведените редове са с номера по отношение на актуалния ред. Забележете, че актуалният ред (редът със звездичка) трябва да е ПРЕДИ реда или редовете, които съдържат търсения низ.

sThis house<Ctrl-Z>-5,+5L

4. Вие можете да пишете командите на EDLIN СЪС или БЕЗ интервал между число и команда. Напр., за да изтриете ред 6-ти, можете да напишете командата и като

   6d

   и като:

   6 d

5. Можете да вмъкнете контролен символ (като <Ctrl-C>) чрез използване на контролния символ <Ctrl-V> за указване на дадения контролен символ, докато сте във вмъкващ режим. <Ctrl-V> заставя MS-DOS да разпознае следващата ГЛАВНА буква като контролен символ. Възможно е използването на контролен символ и в дадена команда Search или Replace чрез прилагане на специалния символ за указване:

   Напр.:

   s<Ctrl-V>Z

   ще намери първото място, където се среща <Ctrl-Z> в дадения файл.

   r<Ctrl-V>Z<Ctrl-Z>dog

   ще замени навсякъде, където срещне <Ctrl-Z> във файла с "dog".

   r<Ctrl-V>Z<Ctrl-C>cat

   ще замени навсякъде, където срещне <Ctrl-C> във файла с "cat".

   Възможно е вмъкване на <Ctrl-V> в текста чрез натискане на <Ctrl-V>V.

6. Символът <Ctrl-Z> редовно съобщава на EDLIN "това е краят на файла". Ако имате символи <Ctrl-Z> другаде във файла, трябва да укажете на EDLIN,че тези други контролни символи не означават "край на файла". Използвайте превключващия параметър /b да укажете на EDLIN да пренебрегва всеки символ <Ctrl-Z> във файла и да Ви покаже целия файл. Например, когато извиквате EDLIN, напишете:

   EDLIN <filename>/b

   за пренебрегване на всички символи <Ctrl-Z>.

5.8. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОМАНДНИ ПАРАМЕТРИ

Много от командите на EDLIN приемат един или повече параметри.

Въздействието на всеки команден параметър е различно, в зависимост от това с коя команда се използва. Следващият списък описва всеки параметър:

<line> <line> означава номера на реда, който пишете.Използвайте запетая или интервал за разделяне на номерата от другите номера на редове, от други параметри и от команди. <line> може да се укаже по следните три начина:

<number> Всяко число, по-малко от 65534. Ако числото е по-голямо от най-големия съществуващ номер на ред, който е указан, тогава <line> означава реда след последния номер на ред.

точка (.) Ако вместо номер на ред се укаже точка, тогава <line> означава номера на актуалния ред. Актуалният ред е последният редактиран ред и не винаги е последният изведен на екрана ред. EDLIN отбелязва актуалния ред със звездичка (*) между номера на реда и първия символ.

знак за номер (#) Означава реда след последния номер на ред. Ако вместо <line> напишете #, все едно, че сте написали номер, по-голям от последния номер на ред.

клавиш <Return> Ако напишете команда без нито едно обозначение, описано по-горе, и тогава натиснете клавиш <Rteurn>, EDLIN използва стойност по подразбиране за всяка команда (стойностите по подразбиране за всяка команда може да са различни).

? Незадължителният параметър "въпросителен знак" указва на EDLIN да Ви запита дали е открит верният низ. Въпросителният знак се употребява само с командите Replace и Search. Преди да продължи, EDLIN Ви изчаква да напишете Y или да натиснете клавиш <Return> за отговор "да", или всеки друг клавиш за отговор "не".

<string> Представлява текстът, който трябва да бъде открит или да замени друг текст. Незадължителният параметър <string> се използва само за команди Search и Replace. Всеки <string> трябва да бъде завършен с <Ctrl-Z> или с <Return> (вижте подробното описание на командата Replace). Не трябва да се оставят интервали между низовете или между низ и буквата на неговата команда, освен ако не желаете този интервал да бъде част от низа.

5.7. КОМАНДИ НА EDLIN

A(ppend)

A(ppend)

Име: Append

Цел: Добавя указания брой редове от диска към файла в паметта за редактиране. Редовете се добавят след последния ред в паметта.

Формат: [<n>]A

Коментар: Тази команда е приложима само при файлове, които са твърде

големи, за да се поберат в паметта за редактиране. Редовете, които вече са редактирани, трябва да се запишат на диска. Тогава може да заредите нередактираните редове от диска в паметта чрез команда Append. Направете справка с команда Write в тази глава за информация за това как да запишете редактираните редове на диска.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                    З А Б Е Л Е Ж К А                         │
│1. Ако не сте указали броя на редовете за дозаписване, към    │
│   паметта ще се добавят редове, докато 3/4 от нея се         │
│   запълнят. Не може да се предприеме никакво действие,щом    │
│   3/4 от паметта са вече пълни.                              │
│2. EDLIN извежда End of input file (край на входния файл),    │
│   след като командата Append прочетете последния ред от      │
│   файла към паметта.                                         │
└──────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

C(opy)

C(opy)

Име: Copy

Цел: Копира серия от редове да указан номер на ред. Редовете могат да бъдат копирани толкова, колкото желаете, чрез прилагане на незадължителен параметър <count>.

Формат: [<line>],[<line>],<line>[,<count>]C

Коментар: Ако не сте указали число за параметъра <count>, EDLIN копира редовете веднъж. Ако първият или вторият параметър <line> е пропуснат, подразбира се актуалният ред. Файлът се преномерира автоматично след копирането.

Номерата на редовете не трябва да се припокриват или ще получите съобщение Entry error (грешка при въвеждане). Напр.: 3,20,15C ще предизвика съобщение за грешка.

Примери: Да предположим, че съществува следният файл и е подготвен за редактиране:

```
1: This a sample file
2: used to show copying lines.
3: See what happens when you use
4: the Copy command
5: (the C command)
6: to copy text in your file.
```

Можете да копирате целият блок чрез въвеждане на следната команда:

1,6,7C

Тя ще копира редовете от 1-ви до 6-ти и ще ги дублира веднъж, започвайки от 7-ми ред, резултат е:

```
 1: This a sample file
```

```
 2: used to show copying lines.
 3: See what happens when you use
 4: the Copy command
 5: (the C command)
 6: to copy text in your file.
 7: This a sample file
 8: used to show copying lines.
 9: See what happens when you use
10: the Copy command
11: (the C command)
12: to copy text in your file.
```

Ако искате да разположите текст сред друг текст, третият параметър <line> ще укаже редът, ПРЕДИ който желаете да се появи копираният текст. Напр., да приемем, че искате да копирате редове и да ги вмъкнете ВЪТРЕ В следващия файл:

```
 1: This a sample file
 2: used to show copying lines.
 3: See what happens when you use
 4: the Copy command
 5: (the C command)
 6: to copy text in your file.
 7: You can also use Copy
 8: to copy lines of text
 9: to the middle of your file.
10: End of sample file
```

Командата 3,6,10C образува следният файл:

```
 1: This a sample file
 2: used to show copying lines.
 3: See what happens when you use
 4: the Copy command
 5: (the C command)
 6: to copy text in your file.
 7: You can also use Copy
 8: to copy lines of text
 9: to the middle of your file.
10: See what happens when you use
11: the Copy command
12: (the C command)
13: to copy text in your file.
14: End of sample file
```

D(elete)

D(elete)

Име: Delete

Цел: Изтрива указана серия от редове от файла.

Формат: [<line>][,<line>]D

Коментар: Ако първият параметър <line> е пропуснат, подразбира се актуалният ред (редът със звездичка след номера на реда). Ако е пропуснат следващият параметър, тогава ще бъде изтрит само

първият <line>. Когато редовете бъдат изтрити, редът, непосредствено след изтритата секция, става актуален и има същият номер на ред като първият изтрит <line> преди да бъде извършено изтриването.

Примери: Да предположим, че съществува следният файл и е подготвен за редактиране:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3: See what happens when you use
 4: Delete and Insert.
  :
  :
25: (the D and I commands)
26: to edit the text
27:*in your file.
```

За изтриване на повече редове, напишете <line>,<line>D:

```
5,24D
```

Резултатът е:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3: See what happens when you use
 4: Delete and Insert.
 5: (the D and I commands)
 6: to edit the text
 7:*in your file.
```

За изтриване на единичен ред, напишете:

```
6D
```

Резултатът е:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3: See what happens when you use
 4: Delete and Insert.
 5: (the D and I commands)
 6:*in your file.
```

Следващ пример: да се изтрие серия редове от следния файл:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3:*See what happens when you use
 4: Delete and Insert.
 5: (the D and I commands)
 6: to edit the text
 7: in your file.
```

За изтриване на серия редове, започвайки от актуалния ред (в този случай ред номер 3), напишете:

,6D

Резултатът е:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3:*in your file.
```

<line> Edit

<line> Edit

Име: Edit

Цел: Редактира ред от текст

Формат: [<line>]

Коментар: Когато напишете номер на ред, EDLIN извежда номера на реда и текста; освен това, на долния ред EDLIN преписва номера на реда. Сега редът е готов за редактиране. Може да използвате всяка от командите на EDLIN за редактиране на реда.

Съществуващият текст се пази в шаблона до натискане на <Return>. Ако не сте написали номер на ред (т.е., ако сте натиснали само <Return>), редът СЛЕД актуалния ред (означен със звездичка) се редактира. Ако няма належащи промени за актуалния ред и курсорът е в началото или в края на реда, натиснете <Return> да приемете реда.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                В  Н  И  М  А  Н  И  Е !                      │
│ Ако натиснете клавиш <Return>,докато курсорът е по средата│
│ на реда, EDLIN изтрива остатъка от реда.                     │
└──────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Пример: Да приемем, че съществува следният файл и е подготвен за редактиране:

```
1: This is a sample file
2: used to show
3: the editing of line
4:*four.
```

За редактиране на ред четвърти напишете:

```
4
```

Съдържанието на реда се извежда с курсор под реда:

```
4:*four.
4:*_
```

Сега чрез специалния редактиращ клавиш <COPYALL> напишете:

```
<INSERT>number   4:*number_
<COPYALL><Return>4:*number four.
```

E(nd)

E(nd)

Име: End

Цел: Завършва редакционния сеанс.

Формат: Eb

Коментар: Тази команда запазва редактирания файл върху диска, преименува оригиналния входен файл с <filename>.BAK и тогава излиза от EDLIN. Ако файлът е създаден по време на редакционния сеанс, не се създава .BAK файл.

Команда E няма параметри. Следователно не можете да укажете на кое устройство да бъде запазен файла. Устройството, на което искате да запазите файла, трябва да бъде определено при започване на редакционния сеанс. Напишете буквата на устройството пред името на файла, който указвате при извикване на EDLIN. Ако устройството не е определено при извикване на EDLIN, файлът ще бъде съхранен върху диска в подразбиращото се устройство. После може да копирате файла върху друго устройство с команда COPY на MS-DOS. Уверете се, че върху диска има достатъчно свободно място за целия файл. Ако дискът няма достатъчно свободно пространство, записването ще бъде прекъснато и редактираният файл ще бъде загубен, тъй като част от файла ще трябва да бъде записана извън диска.

Пример: E<Return>

След като EDLIN изпълни командата E, върху екрана се извежда промпта на MS-DOS (напр. A>).

I(nsert)

I(nsert)

Име: Insert

Цел: Вмъква текст непосредствено ПРЕДИ указания ред <line>.

Формат: [<line>]i

Коментар: Ако създавате нов файл, командата I трябва да бъде написана преди да се въвежда текстът. Текстът започва с номер на ред 1. Всеки следващ номер на ред се появява след всяко натискане на <Return>. EDLIN остава в режим на вмъкване, докато не се натисне <Ctrl-C>. Когато завърши вмъкването и се излезе от режима на вмъкване, редът непосредствено СЛЕД вмъкнатите редове става актуален ред. Всички номера на редове след вмъкнатата секция се увеличават с броя на вмъкнатите редове.

Ако не е указан ред <line>, подразбира се актуалният ред и редовете се вмъкват ПРЕДИ актуалния ред. Ако <line> е число, по-голямо от последния номер на ред или ако вместо <line> се укаже знак за номер (#), редовете ще се дозапишат след края на файла. В този случай последният вмъкнат ред става актуален ред.

Примери: Да приемем,че следният файл съществува и е готов за редактиране:

```
1: This is a sample file
2: used to show dynamic line numbers.
3: See what happens when you use
4: Delete and Insert
5: (the D and I commands)
6: to edit text
7:*in your file.
```

За да вмъкнете текст преде указан ред, напишете:

```
7i
```

Резултатът е:

```
7:*_
```

Сега напишете нов текст за ред 7-ми:

```
7:*and renumber lines
```

След това, за да завършите вмъкването, натиснете <Ctrl-C> на СЛЕДВАЩИЯ ред:

```
8:*<Ctrl-C>
```

Сега напишете L за извеждане на листинга на файла. Резултатът е:

```
1: This is a sample file
2: used to show dynamic line numbers.
3: See what happens when you use
4: Delete and Insert
5: (the D and I commands)
6: to edit text
7: and renumber lines
8:*in your file.
```

За да вмъкнете ред непосредствено преди актуалния ред, напишете:

```
i
```

Резултатът е:

```
8:*_
```

Сега вмъкнете следния текст и приключете с <Ctrl-C> на следващия ред:

```
8:*so they are consecutive
9:*<Ctrl-C>
```

Сега, за да изведете листинг на файла и да видите резултата, напишете L. Резултатът е:

```
1: This is a sample file
2: used to show dynamic line numbers.
```

```
3: See what happens when you use
4: Delete and Insert
5: (the D and I commands)
6: to edit text
7: and renumber lines
8: so they are consecutive
9:*in your file.
```

За дозаписване на нови редове след края на файла, напишете:

```
10i
```

Това предизвиква следното:

```
10:*_
```

Сега напишете следните нови редове:

```
10:*The Insert command can place new lines
11:*in the file; there's no problem
12:*because the line numbers are dynamic;
13:*they'll go all the way to 65533.
```

Завършете вмъкването чрез натискане на <Ctrl-C> на ред 14.
Новите редове ще се появят след предходните редове на файла.
Сега изведете всички тези редове:

```
1,13L
```

Резултатът е:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3: See what happens when you use
 4: Delete and Insert
 5: (the D and I commands)
 6: to edit text
 7: and renumber lines
 8: so they are consecutive
 9: in your file.
10: The Insert command can place new lines
11: in the file; there's no problem
12: because the line numbers are dynamic;
13:*they'll go all the way to 65533.
```

L(ist)

L(ist)

Име: List

Цел: Извежда листинг на серия от редове, включително и двата указани.

Формат: [<line>][,<line>]L

Коментар: Тук използваме главна буква L, за да се избегне смесване с цифра 1. Малко l ще върши същата работа.
Ако не напишете някой от незадължителните параметри, приемат

се стойности по подразбиране. Ако не сте написали първия параметър, напр.:

,<line>L

извеждането ще започне 11 реда преди актуалния ред и ще завърши с указания ред <line>. Началната запетая е необходима за обозначаване на първия пропуснат параметър.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                        З А Б Е Л Е Ж К А                     │
│   Ако указаният ред <line> е на повече от 11 реда преди      │
│   актуалния ред, изведеното ще е същото както, ако сте       │
│   изпуснали и двата параметъра.                              │
└──────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Ако сте пропуснали вторият параметър, напр.:

<line>L

ще се изведат 23 реда, започвайки от указания ред. Ако напишете само L ще се изведат 23 реда - 11 реда преди актуалния ред, самият актуален ред и 11 реда след него. Ако има по-малко от 11 реда преди актуалния ред, повече от 11 след актуалния, пак ще бъдат изведени общо 23 реда.

Примери: Да приемем, че следният файл съществува и е подготвен за редактиране:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3: See what happens when you use
 4: Delete and Insert
 5: (the D and I commands)
  :
  :
15:*The current line contains an asterisk.
  :
  :
26: to edit text
27: in your file.
```

За да изведете листинг без представяне на актуалния ред, напишете <line>,<line>L:2,5L

Резултатът е:

```
 2: used to show dynamic line numbers.
 3: See what happens when you use
 4: Delete and Insert
 5: (the D and I commands)
```

За да се изведе листинг на серия от редове, започвайки с актуалния ред, напишете: <line>L (където <line> е актуалния ред):

15, L

Резултатът е:

```
15:*The current line contains an asterisk.
  :
  :
26: to edit text
27: in your file.
```

За извеждане на серия от 23 реда, съсредоточени около актуалния ред, напишете само L. Резултатът е:

```
 4: Delete and Insert
 5: (the D and I commands)
  :
  :
13:*The current line is listed in the middle.
14:*The current line remains unchanged.
15:*The current line contains an asterisk.
  :
  :
26: to edit text
27: in your file.
```

M(ove)

M(ove)

Име: Move

Цел: Прехвърля серия от редове (блок от текст) към указан ред.

Формат: [<line>],<line>,<line>M

Коментар: Командата Move се използва за прехвърляне на блок от текст на друго място във файла. Редовете се преномерират в съответствие с посоката на прехвърляне. Напр.:

,+25,100M

прехвърля текст, който започва от актуалния ред и обхваща +25, към ред 100. Ако номерата на редове се припокрият, EDLIN извежда съобщение Entry error.

За прехвърляне на редове 20-30 към ред 100, напишете:

20,30,100M

P(age)

P(age)

Име: Page

Цел: Извежда файла страница по страница, 23 реда на страница.

Формат: [<line>][,<line>]P

Коментар: Ако не сте написали втория <line>, подразбира се актуалният

ред, плюс един. Ако не сте написали вторият <line>, ще се изведат 23 реда. Новият актуален ред става последният изведен ред и е обозначен със звездичка.

Q(uit)

Q(uit)

Име: Quit

Цел: Завършва редакционния сеанс, НЕ запазва редакционни изменения и връща управлението на MS-DOS.

Формат: Q

Коментар: EDLIN запитва, дали искате да не запазите измененията. Натиснете Y, ако искате да завършите редакционния сеанс. EDLIN не запазва редакционни изменения и не създава резервен (.BAK) файл. Направете справка с команда End в тази глава за информация за файловете .BAK.

Ако искате да продължите редакционния сеанс, натиснете N.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                    З А Б Е Л Е Ж К А                         │
│Когато започва работа, EDLIN изтрива предното копие на файла│
│с разширение .BAK, за да направи място за спасяване на ново  │
│копие. Щом отговорите с Y на Abort edit (Y/N)?, EDLIN няма   │
│да създаде нов BACKUP (резервен) файл.                       │
└──────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Пример:
```
 Q
 Abort edit (Y/N)?y<Return>
A>_
```

R(eplace)

R(eplace)

Име: Replace

Цел: Замества навсякъде в дадена серия от редове указан низ с друг низ от текст (или интервали).

Формат: [<line>][,<line>][?]R<string1><Ctrl-Z><string2>

Коментар: Всеки път, когато EDLIN намери <string1>, той го замества със <string2>. EDLIN извежда всеки ред, който изменя. Ако редът съдържа две или повече замествания, тогава той се извежда по веднъж за всяко заместване. Когато се направят всички промени, командата Replace завършва и промптът * се появява отново. Ако не сте указали <string1>, командата Replace приема стара (каквато и да е предходна) стойност. Ако това е първа команда Replace за този редакционен сеанс и не сте указали <string1>, командата завършва. Ако не сте указали <string2>, завършете след <string1> с <Return>.

Ако сте пропуснали първия незадължителен параметър <line>, EDLIN

ще определи подразбиращ се ред, който е един ред СЛЕД актуалния ред. Стойността по подразбиране за втория параметър <line> е аргументът #. Помнете, че # означава редът след последния ред на файла.

Ако завършите командата с <Ctrl-Z> и не укажете <string2>, EDLIN приема, че искате да зададете интервали за <string2>. Напр.:

Rdogs<Ctrl-Z><Return>

ще изтрие навсякъде, където срещне, низа dogs, но

Rdogs<Return>
R<Return>

Ще замени dogs с предходен <string2> и предходният <string1> става предходен <string2>. Забележете, че предходен тук насочва към по-раншен низ, указан или в команда Search, или в команда Replace.

Ако сте указали въпросителен знак (?) в команда Replace, командата спира на всеки ред с низ, еднакъв със <string1>, извежда реда със <string2> и промпт O.K.? . Ако натиснете Y или <Return>, <string2> замества <string1> и се появява следващият изведен ред, съдържащ <string1>. EDLIN отново извежда и промпта O.K.?. Тази процедура се повтаря до края на серията от редове или на файла. След като намери и последния <string1>, EDLIN извежда промпта *. Ако натиснете всеки друг клавиш, с изключение на Y и <Return> след промпта O.K.?,низът <string1> ще бъде запазен непроменен и Replace ще продължи към следващото появяване на <string1>. Ако <string1> се появява повече от веднъж в един ред, всеки <string1> се замества поотделно и промптът O.K.? се извежда след всяко заместване. По този начин <string1> се замества само където желаете и Вие можете да предотвратите нежелателни замествания.

Примери: Да приемем,че следният файл съществува и е готов за редактиране:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3: See what happens when you use
 4: Delete and Insert
 5: (the D and I commands)
 6: to edit text
 7: in your file.
 8: The Insert command can place new lines
 9: in the file; there's no problem
10: because the line numbers are dynamic;
11: they'll go all the way to 65533.
```

За да заместите навсякъде and с or в редовете от 2-ри до 10-ти, напишете:

2,12Rand<Ctrl-Z>or

и натиснете клавиш <Return>. Резултатът е:

```
 4: Delete or Insert
 5: (the D or I commands)
 5: (the D or I commors)
 8:*The Insert commor can place new lines
```

(Забележете че на ред 5-ти има две замествания и е показан два пъти).

В горния пример се появяват някои нежелани изменения. За да се избегнат такива и да се потвърди всяко заместване, ще използваме същия файл с малко променена команда. В следващия пример, за да се замести and с or само там, където трябва, напишете:

```
1,15?Rand<Ctrl-Z>or
```

и натиснете <Return>. Резултатът е:

```
 4: Delete or Insert
 O.K.?y
 5: (the D or I commands)
 O.K.?y
 5: (the D or I commors)
 O.K.?n
 8:*The Insert commor can place new lines
 O.K.?n
 *_
```

Сега напишете команда List (L), за да видите резултата на всички тези промени:

```
  :
  :
 4: Delete or Insert
 5: (the D or I commands)
  :
  :
 8: The Insert command can place new lines
  :
```

S(earch)

S(earch)

Име: Search

Цел: Претърсва серия от редове за текстов низ.

Формат: [<line>][,<line>][?]S<string><Return>

Коментар: Низът трябва да завършва с <Return>. EDLIN извежда първия ред, в който има еквивалент на низа и този ред става актуален ред. Ако не сте написали параметър въпросителен знак (?), командата Search завършва, когато открие първото съответствие. Ако EDLIN не може да открие ред със съответствие, извежда съобщение Not found.

Ако включите незадължителния параметър въпросителен знак (?),

EDLIN извежда първия ред със съответстващ низ; след това ще Ви запита: O.K?. Ако натиснете Y или <Return>, редът става текущ ред и търсенето завършва. Ако натиснете всеки друг клавиш, търсенето продължава, докато се открие следващото съответствие или докато всички редове бъдат претърсени. Търсенето завършва, когато EDLIN изведе съобщение Not found. Ако не напишете първия номер на ред, EDLIN избира редът СЛЕД актуалния ред. Ако не напишете втория номер на ред, подразбира се # (редът след последния ред на файла). Ако пропуснете търсения низ, EDLIN използва текст от някоя предходна команда Search или Replace. Ако това е първата команда Search или Replace, която използвате за дадения сеанс, и не сте указали низ за търсене, команда Search незабавно се прекратява.

Примери: Да приемем,че следният файл съществува и е готов за редактиране:

```
 1: This is a sample file
 2: used to show dynamic line numbers.
 3: See what happens when you use
 4: Delete and Insert
 5: (the D and I commands)
 6: to edit text
 7: in your file.
 8: The Insert command can place new lines
 9: in the file; there's no problem
10: because the line numbers are dynamic;
11: they'll go all the way to 65533.
```

За да потърсите първото появяване на and, напишете:

2,12Sand

и натиснете клавиша <Return>. EDLIN извежда следния ред:

```
 4: Delete and Insert
```

За да откриете and в 5-ти ред, преобразувайте командата Search по следния начин:

<SKIP1><COPYALL>,12Sand

и натиснете клавиш <Return>. Търсенето започва след актуалния ред (ред 4-ти), тъй като не е указан първи ред. Резултатът е:

```
 5: (the D and I commands)
```

За да се потърсят няколко появявания на дадения низ, напишете:

1, ?Sand

Резултатът е:

```
 4: Delete and Insert
 O.K.?_
```

Ако натиснете кой да е клавиш (освен Y или <Return>), търсенето продължава, така че натиснете N:

```
 O.K.?n
```

Продължава:

```
 5: (the D and I commands)
 O.K.?_
```

Сега натиснете Y, за да прекратите търсенето:

```
 O.K.?y
*_
```

За да се потърси низ xyz без проверка (O.K.?), напишете:

Sxyz

и натиснете <Return>.

EDLIN извежда съответствие, а когато напишете отново командата Search и натиснете <Return>:

S<Return>

търсенето на същия низ продължава.

Ако има съответствие, EDLIN извежда само него.

S<Return>

EDLIN извежда Not found и прекратява търсенето.

Забележете, че текстовия низ по подразбиране приема някой указан низ от предходна команда Replace или Search.

T(ransfer)

T(ransfer)

Име: Transfer

Цел: Вмъква (обединява) съдържанието на един файл в актуално редактиран файл, на реда, чийто номер е указан. Ако номерът на реда е пропуснат, тогава се използва актуалният ред.

Формат: [<line>]T<pathname>

Коментар: Тази команда е приложима,когато искате да вмъкнете съдържанието на един файл в друг файл,или в текст,който пишете.Прехвърленият текст се вмъква в реда, чийто номер е указан чрез незадължителния параметър <line> и редовете се преномерират.

W(rite)

W(rite)

Име: Write

Цел: Записва указан брой редове от редовете, редактирани в паметта, върху диск. Редовете се записват върху диска, започвайки от ред с номер 1.

Формат: [<n>]W

Коментар: Тази команда е приложима само когато редактираният файл е твърде голям, за да се побере в паметта. Когато извикате EDLIN, той чете редове и ги зарежда в паметта, докато 3/4 от нея се запълнят.

За да се редактира остатъкът от Вашия файл, Вие трябва да запишете редактираните редове от паметта върху диска. Тогава допълнително може да заредите нередактираните редове от диска в паметта, чрез команда Append.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                    З А Б Е Л Е Ж К А                         │
│ Ако не укажете броя на редовете, ще се записват редове, докато│
│ 3/4 от паметта се изпразни. Щом вече 3/4 от паметта са       │
│ празни, EDLIN няма да запише нито ред повече върху диска.    │
│ Всички редове се преномерират, така че първият останал в     │
│ паметта  ред става ред номер 1.                              │
└──────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

5.8. СЪОБЩЕНИЯ ЗА ГРЕШКИ

EDLIN извежда следните съобщения за грешки:

Cannot edit .BAK file - rename file.

Причина: Опитвате се да редактирате файл с разширение на името .BAK. Файловете .BAK не могат да бъдат редактирани, защото EDLIN е запазил това разширение за резервно копие на предходно състояние на файл.

Действие: Ако е необходимо да редактирате файл с разширение .BAK, трябва или да преименувате файла с друго разширение, или да копирате файла .BAK и на копието да дадете различно разширение. Направете справка с гл. 3 за информация за командите Rename и Copy, ако искате да извършите това.

No room in directory for file

Причина: Когато се опитвате да създадете нов файл,или директорията е пълна, или сте указали неправилно дисковото устройство или името на файла.

Действие: Проверете командния ред, с който извиквате EDLIN, за неправилно име на файл или входно дисково устройство. Ако командата не е вече на екрана, трябва пак да я напишете, а можете да извикате EDLIN и чрез натискане на клавиш <COPYALL>. Ако командата Ви не съдържа грешни входни параметри, пуснете програмата CHKDSK за указаното дисково устройство. Ако информацията за състоянието показва, че дисковата директория е пълна, извадете диска. Поставете и форматирайте нов диск.

Entry error

Причина: Последната команда, която сте написали, съдържа грешка.

Действие: Напишете командата във верен формат и натиснете <Return>.

Line too long

Причина: По време на изпълнение на командата Replace,даденият низ-заместител причинява удължаване на реда над 253 символа. EDLIN прекратява изпълнението на команда Replace.

Действие: Разделете дългия ред на два реда, тогава се опитайте да изпълните отново команда Replace.

Disk full - file write not completed

Причина: Задали сте командата End, но дискът не съдържа достатъчно свободно място за целия файл. EDLIN прекратява командата End и Ви връща в операционната система. Част от файла трябва да се е записала върху диска.

Действие: Само част от файла (евентуално) е била запазена. Трябва да изтриете тази част от файла и да извикате пак EDLIN. След такава грешка файлът е неизползваем. Винаги се уверявайте, че върху диска има достатъчно свободно пространство за записване на файла, още ПРЕДИ да започнете редакционния сеанс.

Incorrect DOS version

Причина: Опитали сте се да извикате EDLIN при MS-DOS, чиято версия не е от 2.0 нагоре.

Действие: Трябва да се уверите, че версията, която използвате е от 2.0 нагоре.

Invalid drive or filename

Причина: Не сте написали правилно устройството или името на файла при извикване на EDLIN.

Действие: Напишете правилно устройството или името на файла.

Filename must be specified

Причина: Не сте написали име на файла при извикване на EDLIN.

Действие: Напишете EDLIN, а след това името на файла.

Invalid parameter

Причина: Указали сте превключващ параметър, различен от /b, когато сте извикали EDLIN.

Действие: Укажете превключващ параметър /b, когато извиквате EDLIN.

Insufficient memory

Причина: Няма достатъчно памет за работа на EDLIN.

Действие: Трябва да освободите памет чрез записване на редове върху диска или чрез изтриване на редове преди да извикате пак EDLIN. Използвайте първо команда Write, а след това Append за освобождаване на паметта.

File not found

Причина: EDLIN не може да намери името на файла,който сте написали в команда Transfer.

Действие: Напишете правилно името на файла,когато извеждате команда Transfer.

Must specify destination number

Причина: Не е указан номера на реда-получател в команда Copy или Move.

Действие: Препишете командата с номера на реда-получател.

Not enough room to merge the entire file

Причина: Няма достатъчно свободно място в паметта, където да се побере файла при действие на команда Transfer.

Действие: Трябва да освободите памет чрез записване на някои редове върху диска, или чрез изтриване на някои редове преди да сте прехвърлили този файл.

File creation error

Причина: Временният файл на EDLIN не може да бъде създаден.

Действие: Уверете се, че в директорията има достатъчно пространство за създаване на временен файл. Проверете също, дали файлът няма еднакво име с някоя поддиректория на директорията, където е разположен файлът за редактиране.

Глава 6
ПОМОЩНА ПРОГРАМА ЗА СРАВНЯВАНЕ НА ФАЙЛОВЕ (FC)

6.1. ВЪВЕДЕНИЕ

Понякога е необходимо да се сравняват файлове върху диска.Ако имате копие на файл и по-късно искате да сравните копията, за да видите кое от тях е актуално, можете да използвате помощната програма на MS-DOS за сравняване на файлове FC.

FC сравнява съдържанието на два файла. Различията между двата файла могат да бъдат изведени или на екрана, или изпратени в трети файл. Сравняваните файлове трябва да са текстови. Сравнението става по два начина, в зависимост от това дали се сравнява

- ред по ред

или

- байт по байт

Сравнението ред по ред изолира блокове от редове,които се различават в двата файла и разпечатва тези редове.

Сравнението байт по байт извежда байтовете, които се различават в двата файла.

6.2. ОГРАНИЧЕНИЯ ПРИ СРАВНЕНИЯТА

FC използва голям обем памет като буфери, в които държи текстовите файлове. Ако текстовите файлове са по-големи, отколкото може да поеме паметта, FC сравнява онова, което може да зареди в буферите. Ако няма съответствия в частите от файловете в буферите, FC извежда съобщението:

*** Files are different ***

За двоични файлове, по-големи от паметта, която е възможно да се използва, FC прави сравнение на двата файла изцяло, като припокрива частта в паметта със следваща част от диска. Всички различия се извеждат по същия начин, както и при файловете, сравнявани наведнъж в паметта.

6.3. КАК СЕ ИЗПОЛЗВА FC

ФОРМАТЪТ на FC е както следва:

FC [/# /b /w /c]<filename1> <filename2>

FC търси несъответствията, като съпоставя първия файл с втория и дава информация за всяко различие между тях. Указаните файлове могат да бъдат с маршрути. Напр.:

FC b:\user\joe\file1.txt \user\sue\file2.txt

FC взима FILE1.TXT от директорията \USER\JOE от дисково устройство B: и го сравнява с FILE2.TXT от директорията \USER\SUE. Тъй като за <filename2> не е указано устройство, FC приема, че директорията \USER\SUE е върху диска в

подразбиращото се устройство.

6.4. ПРЕВКЛЮЧВАЩИ ПАРАМЕТРИ НА FC

Четири превключващи параметъра могат да бъдат използвани с FC:

/b подсигурява двоично сравнение на два файла. Двата файла се сравняват байт по байт, без опит за повторно синхронизиране след несъответствие. Несъответствията се разпечатват както следва:

```
--ADDRS----F1----F2-
xxxxxxxx   yy    zz
```

(където xxxxxxxx е относителният адрес на двойка байтове от началото на файла). Адресите започват от 00000000; yy и zz са несъответстващите байтове, съответно от <filename1> и <filename2>. Ако единият от файловете съдържа по-малко данни от другия, тогава се извежда съобщение. Напр., ако <filename1> се изчерпи преди <filename2>, тогава FC извежда:

```
*** Data left in F2 ***
```

/# # представлява число от едно до девет. Този превключващ параметър указва броя на редовете, групирани при всяко съпоставяне след откриване на разлика. Ако този параметър не се укаже, подразбира се 3.

/w принуждава FC да сгъсти интервалите (и табулаторите), като по-дългите интервали във всеки ред ще бъдат считани за единичен интервал. Но забележете, че FC, макар и да СГЪСТЯВА интервалите, не ги пренебрегва. Изключения са началните и крайните интервали в даден ред, които се пренебрегват. Напр.:

```
___More__data_to_be_found____
```

(забележете, че подредните тирета представляват интервали)

ще съвпадне с:

```
More_data_to_be_found
```

и с:

```
_______More_______data_to_be_____found____
```

но не съвпада с:

```
___Moredata_to_be_found
```

/c принуждава сравняващата процедура да пренебрегне регистъра на буквите. Всички букви от файловете се считат за букви от горен регистър. Напр.:

```
Much_MORE_data_IS_NOT_FOUND
```

ще съвпадне с:

```
much_more_data_is_not_found
```

Ако бъдат указани и двата незадължителни превключващи параметри /w и /c, тогава FC ще сгъсти интервалите и ще пренебрегне регистъра.

Напр.:

___DATA_was_found____

ще съответства на:

data_was_found

6.5. КАК FC ДАВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЗЛИЧИЯТА

FC дава информация за различията между двата, указани от Вас, файла чрез извеждане на първото име на файл, следвано от редовете, които се различават помежду си в двата файла, следвани от първия ред, който трябва да се съпоставя в двата файла. След това FC извежда името на втория файл, следвано от редовете, които се различават, следвани от първия ред, който се съпоставя. Броят на редовете, които се съпоставят помежду си, по подразбиране е 3(ако искате да промените тази стойност, укажете брой на редове чрез превключващия се параметър /#).

Примери:

```
 ...
 ...
 ----------<filename1>
 <difference>
 <1st line to match file2 in file1>
 ----------<filename2>
 <difference>
 <1st line to match file1 in file2>
 -------------------------------------
 ...
 ...
```

FC ще продължи със списък на всяко различие. Ако има твърде много различия (които обхващат твърде много редове) програмата просто ще съобщи, че файловете са различни и ще спре. Ако няма открити съответствия, след като бъде открито първото различие, FC ще изведе:

*** Files are different ***

и ще върне промпта на подразбиращото се в MS-DOS устройство (напр.: A>).

6.6. ПРЕНАСОЧВАНЕ НА ИЗХОДА ОТ FC КЪМ ФАЙЛ

Различията и съответствията между два файла, които сте указали, ако не пренасочите изхода към файл, ще се изведат върху екрана. Пренасочването се извършва с командата на MS-DOS за пренасочване За да сравните FILE1 и FILE2, а след това да изпратите изхода от FC към DIFFER.TXT, напишете:

FC file1 file2 > differ.txt

Различията и съответствията между FILE1 и FILE2 ще се изхвърлят в DIFFER.TXT в подразбиращото се устройство.

6.7. ПРИМЕРИ

Пример 1:

Да приемем, че върху диска се намират тези два текстови файла:

```
ALPHA.DOC        BETA.DOC
------------------------------
A                 A
B                 B
C                 C
D                 G
E                 H
F                 I
G                 J
H                 1
I                 2
M                 P
N                 Q
O                 R
P                 S
Q                 T
R                 U
S                 V
T                 4
U                 5
V                 W
W                 X
X                 Y
Y                 Z
Z
```

За да сравните двата файла и да изведете различията върху екрана, напишете:

```
FC alpha.doc beta.doc
```

FC сравнява ALPHA.DOC с BETA.DOC и извежда различията върху екрана. Всички други стойности по подразбиране изцяло остават (стойностите по подразбиране са: да не се сгъстяват интервалите и да не се пренебрегва регистъра). Изходът ще се появява както следва върху екрана (забележките не се появяват!):

```
  ---------- ALPHA.DOC
  D                        ЗАБЕЛЕЖКА: файлът ALPHA съдържа
  E                        DEFG, BETA съдържа G
  F
  G
  ---------- BETA.DOC
  G
  -------------------------
  ---------- ALPHA.DOC
  M                        ЗАБЕЛЕЖКА: файлът ALPHA съдържа
  N                        MNOP, BETA съдържа J12P
  O
  P
  ---------- BETA.DOC
  J
  1
  2
```

```
P
-------------------------
---------- ALPHA.DOC
W                         ЗАБЕЛЕЖКА: файлът ALPHA съдържа
                          W, BETA съдържа 45W
---------- BETA.DOC
4
5
W
```

Пример 2

Можете да разпечатате различията върху широк печат, като използвате същите два файла. В този пример 4 последователни реда трябва да са еднакви, за да съставят съответствието. Напишете:

```
FC /4 alpha.doc beta.doc > prn
```

На печатащото устройство ще бъде изведено:

```
---------- ALPHA.DOC
D                         ЗАБЕЛЕЖКА: P е първият от низа от
E                         4 съвпадения
F
G
G
M
N
O
P
---------- BETA.DOC
G
H
I
J
1
2
P
-------------------------
---------- ALPHA.DOC
W                         ЗАБЕЛЕЖКА: W е първият от низа от
                          4 съвпадения
---------- BETA.DOC
4
5
W
```

Пример 3:

В този пример се подсигурява двоично сравнение и извеждане на различията върху екрана, като се използват същите два файла от предходните примери. Напишете:

```
FC /b alpha.doc beta.doc
```

Превключващият параметър в този пример подсигурява двоично сравнение. Този и всички други превключващи параметри трябва

да бъдат написани преди имената на файлове в командния ред на FC. Ще се появи следното върху екрана:

```
--ADDRS----F1----F2--
00000009   44    47
0000000C   45    48
0000000F   46    49
00000012   47    4A
00000015   48    31
00000018   49    32
0000001B   4D    50
0000001E   4E    51
00000021   4F    52
00000024   50    53
00000027   51    54
0000002A   52    55
0000002D   53    56
00000030   54    34
00000033   55    35
00000036   56    57
00000039   57    58
0000003C   58    59
0000003F   59    5A
00000042   5A    1A
```

ПРИЛОЖЕНИЕ А

ИНСТРУКЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ СЪС СИСТЕМА С ЕДНО ДИСКОВО УСТРОЙСТВО

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                  З  А  Б  Е  Л  Е  Ж  К  А                       │
│Информацията в това приложение зависи от инсталирането и може да не  │
│бъде приложима за всяка произведена машина.                        │
└──────────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Ако имате само едно дисково устройство, пишете командите точно така, както ако имате две или повече устройства във Вашата система. Считайте Вашата еднодискова система за ДВУДИСКОВА (с устройства А и В), но вместо А и В да представляват две физически устройства, ще представляват дискове А и В. Ако укажете устройство В, когато устройство А-диск е използвано последно, MS-DOS извежда следния промпт:

```
A> copy command.com b:
Insert diskette for drive B:
and strike any key when ready
1 File(s) copied
A>
```

Ако укажете устройство А: когато устройство В-диск е използвано последно, MS-DOS извежда промпт отново да смените дисковете. Този път в промпта е указано да се вкара дискета за устройство А:. Когато използвате BATCH-файл за изпълнение на команди, употребявайте същата процедура. MS-DOS чака да вкарате съответния диск и да натиснете някой клавиш, преди да продължи. Ще бъде изведен промпт да вкарате диска.

```
┌──────────────────────────────────────────────────────────────────┐
│                        В   А   Ж   Н   О                         │
│Буквата, изведена като системен промпт, представлява подразбиращото │
│се устройство, в което MS-DOS търси да намери файл, чието име е     │
│въведено без име на устройство. Буквата от системния промпт не      │
│представлява последния използван диск.                             │
└──────────────────────────────────────────────────────────────────┘
```

Напр., да приемем, че А е подразбиращото се устройство. Ако последната използвана команда е:

```
DIR  b:
```

MS-DOS вярва, че устройство В-диск е все още в устройството. Но системният промпт е все още А>, тай като А е все още подразбиращото се устройство. Ако напишете DIR , MS-DOS ще изведе устройство А-диск, защото устройство А е подразбиращото се устройство и Вие не сте указали друго устройство в командата DIR.

ПРИЛОЖЕНИЕ В

ГРЕШКИ НА ДИСКОВИТЕ УСТРОЙСТВА

Ако се появи грешка на диск или устройство по време на изпълнение на команда или програма, MS-DOS извежда съобщение за грешка в следния формат:

```
<type> <action> drive <x>
Abort,Ignore,Retry:_
```

В това съобщение типът на грешката <type> може да бъде един от следните:

```
Write protect error
Bad unit error
Not ready error
Bad command error
Data error
Bad call format error
Seek error
Non-DOS disk error
Sector not found error
No paper error
Write fault error
Read fault error
General failure
Sharing violation
Lock violation
Invalid disk change
FCB unavailable
```

Действието <action>, при което се появява грешката е или при четене:

```
reading
```

или при записване:

```
writing
```

Устройството, в което се появява грешката е drive <x>.
MS-DOS чака да му отговорите по един от следните начини:

A Abort. Край на програмата, изискваща четене на диск или записване върху него.

I Ignore. Пренебрегва лошите сектори, все едно, че не се е появила грешка.

R Retry. Повтаря операцията. Този отговор може да се приложи, ако сте коригирали грешката (напр., при Not ready error или Write protect error).

Обикновено искате да възстановите, като пишете първо

R (да се повтори), а след това
A (да се прекрати изпълнението на програмата и да се опитате с нов диск).

Едно друго съобщение може да бъде свързано с неправилно четене или записване от/върху диск:

File allocation table bad for drive <x>

Това съобщение означава, че копирането в паметта на таблицата на разположението на файловете има указатели за несъществуващи блокове. Възможно е дискът да не е форматиран или да е форматиран грешно преди използването му. Ако тази грешка продължава да се появява, в момента дискът е неизползваем и трябва да се форматира преди употреба.

ПРИЛОЖЕНИЕ С

ANSI ESCAPE последователности

Забележка
Информацията в това приложение зависи от инсталацията и може да не се прилага в машините на всички производители.

ANSI ESCAPE последователността представлява последователност от символи (започваща със символа ESCAPE или натиснат клавиш ESCAPE), която можете да използвате за дефиниране на функции към MS-DOS. По-точно, можете да присвоите на клавиши нови стойности, да промените графичните функции и да повлияете на движението на курсора.

Това приложение обяснява как се дефинират ANSI ESCAPE последователности за MS-DOS. На края на приложението са включени примери за това как се използват ANSI ESCAPE последователностите.

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. MS-DOS използва подразбираща се стойност, когато не зададете стойност или когато зададете нула.

2. Pn представлява „числов параметър". Това е десетично число, изразено с ASCII цифри.

3. Ps представлява „изборен параметър". Това е което и да било десетично число, което се използва за избор на подфункция. Може да се изберат множество подфункции, като параметрите се отделят със знака 'точка и запетая'.

4. Pl представлява „редов параметър".Това е десетично число, изразено с ASCII цифри.

5. Pc представлява „колонен параметър".Това е десетично число, изразено с ASCII цифри.

C1. КУРСОРНИ ФУНКЦИИ

Следните ESCAPE последователности повлияват на положението на курсора върху екрана.

CUP - положение на курсора

ESC [Pl ; Pc H

HVP - хоризонтално и вертикално положение

ESC [Pl ; Pc f

CUP и HVP преместват курсора в положението, посочено от параметрите. Първият параметър посочва номера на реда, а вторият параметър посочва номера на колоната. Подразбиращата се стойност е 1. Когато не са зададени параметри, курсорът се премества в начално (HOME) положение.

CUU - курсор нагоре

ESC [Pn A

Тази последователност премества курсора един ред нагоре, без да променя колоната. Стойността на Pn задава броя на редовете за преместване. Подразбиращата се стойност на Pn е 1. MS-DOS игнорира CUU последователността, ако курсорът вече е на най-горния ред.

CUD - курсор надолу

ESC [Pn B

Тази последователност премества курсора един ред надолу, без да променя колоната. Стойността на Pn задава броя на редовете за преместване. Подразбиращата се стойност на Pn е 1. MS-DOS игнорира CUD последователността, ако курсорът вече е на най-долния ред.

CUF - курсор надолу

ESC [Pn C

CUF последователността премества курсора една колона напред, без да променя реда. Стойността на Pn задава броя на колоните за преместване. Подразбиращата се стойност на Pn е 1. MS-DOS игнорира CUF последователността, ако курсорът вече е в най-дясната колона.

CUB - курсор надолу

ESC [Pn C

Тази последователност премества курсора една колона назад, без да променя реда. Стойността на Pn задава броя на колоните за преместване. Подразбиращата се стойност на Pn е 1. MS-DOS игнорира CUB последователността, ако курсорът вече е в най-лявата колона.

DSR - отчет за състоянието на устройството

ESC [6 n

Драйверът на конзолата ще изведе CPR последователност (виж по-долу) при получаване на CPR ESCAPE последователността.

CPR - отчет за положението на курсора (от драйвера на конзолата към системата)

ESC [Pn; Pn R

CPR последователността дава отчет за текущото положение на курсора, като използва стандартен вход. Първият параметър посочва текущия ред, а вторият параметър посочва текущата колона.

SCP - запомни положението на курсора

ESC [s

Запаметява се текущото положение на курсора. Това положение на курсора може да се възстанови с RCP последователността (виж по-долу).

RCP - възстанови положението на курсора

ESC [u

Тази последователност възстановява положението на курсора до стойността, получена от конзолния драйвер от SCP последователността.

C.2. ИЗТРИВАНЕ

Следните ESCAPE последователности повлияват функциите за изтриване.

ED - изтрий дисплея

ESC [2 J

ED последователността изтрива екрана и курсорът отива в начално (HOME) положение.

EL - изтрий дисплея

ESC [K

Тази последователност изтрива от курсора до края на реда (включително позицията на курсора).

C.3. РЕЖИМИ НА РАБОТА

Следните ESCAPE последователности повлияват екранната графика.

SGR - задай графично изразяване

ESC [Ps ; ... ; Ps m

SGR ESCAPE последователността извиква графичните функции, посочени от параметрите, описани по-долу. Графичните функции остават до появата на следващата SGR ESCAPE последователност.

Параметър	Функция на параметъра
0	Всички атрибути изкл.
1	Удебеляване вкл.
2	Бледо вкл.
3	Курсив вкл.
5	Мигане вкл.
6	Бързо мигане вкл.

7	Реверсивно видео вкл.	
8	Скрито вкл.	(Стандарт ISO 6429)
30	Черен преден план	(Стандарт ISO 6429)
31	Червен преден план	(Стандарт ISO 6429)
32	Зелен преден план	(Стандарт ISO 6429)
33	Жълт преден план	(Стандарт ISO 6429)
34	Син преден план	(Стандарт ISO 6429)
35	Пурпурен преден план	(Стандарт ISO 6429)
36	Синьозелен преден план	(Стандарт ISO 6429)
37	Бял преден план	(Стандарт ISO 6429)
40	Черен заден план	(Стандарт ISO 6429)
41	Червен заден план	(Стандарт ISO 6429)
42	Зелен заден план	(Стандарт ISO 6429)
43	Жълт заден план	(Стандарт ISO 6429)
44	Син заден план	(Стандарт ISO 6429)
45	Пурпурен заден план	(Стандарт ISO 6429)
46	Синьозелен заден план	(Стандарт ISO 6429)
47	Бял заден план	(Стандарт ISO 6429)
48	Долен индекс	
49	Горен индекс	

SM - Задай режим

```
     ESC [ = Ps h
или  ESC [ = h
или  ESC [ = 0 h
или  ESC [ ? 7 h
```

SM ESCAPE последователността променя широчината на екрана или типа в едно от слените:

Параметър	Функция на параметъра
0	40 x 25 черно-бял
1	40 x 25 цветен
2	80 x 25 черно-бял
3	80 x 25 цветен
4	320 x 200 цветен
5	320 x 200 черно-бял
6	640 x 200 черно-бял
7	пренасяне в края на реда

RM - Пренастрой режим

```
     ESC [ = Ps l
или  ESC [ = l
или  ESC [ = 0 l
или  ESC [ ? 7 l
```

Параметрите за RM са същите като за SM (Задай режим), само че параметър 7 ще изключи режима пренасяне в края на реда.

C.4. ПРИСВОЯВАНЕ НОВИ СТОЙНОСТИ НА КЛАВИШИТЕ

Въпреки че не са част от стандартите ANSI 3.64-1979 или ISO 6429, следните присвоявания на нови стойности на клавишите са съвместими с тези стандарти.

Управляващите последователности са:

```
     ESC [ Pn ; Pn ; ... Pn p
или  ESC [ "низ" ; p
или  ESC [ Pn ; "низ" ; Pn ; Pn ; "низ" ; Pn p
или  всяка друга комбинация от низове и десетични числа
```

Последният код в управляващата последователност (p) е запазен за частна употреба от стандарт ANSI 3.64-1979.

Първият ASCII код в управляващата последователност определя кой код се картографира. Останалите числа определят последователността на ASCII кодове, генерирани когато този клавиш бъде уловен. Обърнете внимание, че има едно изключение: ако първият код в последователността е нула (NUL), то първият и вторият код съставляват разширена ASCII предефиниция.

Примери:

1. Присвоява Q и q на клавиш A и a (и обратно)

```
     ESC [ 65 ; 81 p       A става Q
     ESC [ 97 ; 113 p      a става q
     ESC [ 81 ; 65 p       Q става A
     ESC [ 113 ;97 p       q става a
```

2. Присвоява на клавиш F10 командата DIR, следвана от символ за нов ред (carriage return):

```
     ESC [ 0 ; 68 ; "dir" ; 13 p
```

Кодът 0;68 е ASCII код за клавиш F10; 13 е десетичния код за символа за нов ред (carriage return).

ПРИЛОЖЕНИЕ D

КАК ДА КОНФИГУРИРАТЕ СВОЯТА СИСТЕМА

D.1. КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА КОНФИГУРАЦИОННИЯТ ФАЙЛ?

В много случаи има настройки, специфични за инсталацията на MS-DOS, които трябва да бъдат конфигурирани при стартиране на системата. Пример за това е стандартен драйвер на устройство, като напр. онлайн принтер.

Конфигурационният файл, именуван CONFIG.SYS, е просто файл, който съдържа някои команди за MS-DOS при стартиране на системата. Всеки път, когато стартирате MS-DOS, системата търси в главната директория на устройството, от което е стартирана, файл именуван CONFIG.SYS. Файлът CONFIG.SYS ви позволява да конфигурирате своята система с минимум усилия. например, можете да добавяте при стартиране към своята система драйвери за устройства чрез проста команда във файл CONFIG.SYS.

D.2. ПРОМЯНА НА ФАЙЛ CONFIG.SYS

Ако няма файл CONFIG.SYS на диска на MS-DOS, можете да използвате редактора на MS-DOS, EDLIN, за да създадете файл; след това го съхранете на диска на MS-DOS, в своята главна директория.

D.3. КОМАНДИ НА CONFIG.SYS

Във файла CONFIG.SYS се използват следните команди:

Break	Задава проверка за Control-C.
Buffers	Задава броя на буферите на сектори.
Country	Позволява избор на национално време, дата и валута.
Device	Инсталира драйвер на устройство в системата.
FCBS	Посочва броя на FCB, които могат да се отворят едновременно.
Files	Задава броя на отворените файлове, до които могат да имат достъп някои системни обръщения на MS-DOS.
Lastdrive	Задава максималния брой на устройствата, до които можете да имате достъп.
Shell	Започва изпълнение на ядрото на системата от посочения файл.

BREAK

Име: BREAK

Цел: Включва/ изключва проверка за натиснат <CTRL-C>

Формат: BREAK [ON]

или

BREAK [OFF]

Коментар: В зависимост от програмата, която е пусната, <CTRL-C> може да се използва за спиране на дадена дейност (напр. натоварване на файл). Нормално MS-DOS проверява дали <CTRL-C> е натиснат, докато чете от клавиатурата, пишейки на екрана или принтера. Включвайки BREAK с "ON" позволява проверката за <CTRL-C> да бъде добавена към другите функции, каквито са четене и запис на диск.

ПРИМЕР: BREAK=OFF

ПРИЛОЖЕНИЕ Е
СЪОБЩЕНИЯ НА MS-DOS

[ASSIGN]

Incorect parameter

Един от незадължителните параметри, който сте задали, е неправилен.

[COPY]

Cannot do binary reads from a device

Копирането не може да се извърши в двоичен формат при копиране от даденото устройство. Отстранете параметър /b или укажете с параметър /a копиране в ASCII код.

Content of destination lost before copy

Използваният като изходен (target) файл е препълнен преди завършване на копирането.

[DATE]

Invalid date
Enter new date:_

Ако числата или разделителите не са валидни, DATE извежда това съобщение. Въведете правилно датата.

[JOIN]

Directory not empty

Можете да се закачвате само за празна директория.

Incorrect number of parameters

Указали сте твърде много или малко параметри в командния ред.

Not enough memory

Няма достатъчно памет за MS-DOS да задейства командата.

[MKDIR]

Unable to create directory

MS-DOS не е могъл да създаде директорията, която сте указали. Проверете дали няма несъвместимо име. Може би имате файл със същото име или дискът Ви е пълен.

[PATH]

No path

Написали сте PATH без параметри, но не е зададен маршрут за търсене на команди.

[REN]

File not found

Опитали сте се да преименувате файл, давайки му име, което вече присъства в директорията.

[SHARE]

Incorrect parameter

Един от незадължителните параметри е грешен.

Not enough memory

Няма достатъчно памет за MS-DOS за действие на командата.

Share already installed

SHARE може да се задейства само веднъж.

[SUBST]

Incorrect number of parameters

Указали сте твърде много или недостатъчно незадължителни параметри.

Not enough memory

Няма достатъчно памет за MS-DOS да изпълнява командата.

[SYS]

No room system on destination disk

Няма определено достатъчно място за MPCIO.SYS и MSDOS.SYS върху диска-получател.

Incompatible system size

Системните файлове MPCIO.SYS и MSDOS.SYS не заемат същия обем пространство върху диска-получател, както изисква новата система.

[VOL]

Volume in drive <x> has no label

Дискът в устройството няма етикет на том.

[FOR]

For cannot be nested

Не може да има вложеност на оператори FOR.

СЪОБЩЕНИЯ НА CHKDSK

CHKDSK може да изведе следните съобщения:

<filename> contains
non-contiguous blocks

Файлът или файловете, зададени от Вас, са записани разпокъсано (блоковете им не са съседни).

All specified file(s) are contiguous

Файлът или файловете, зададени от Вас, са изцяло последователно записани върху диска.

Следващите грешки ще бъдат автоматично коригирани, ако зададете параметър /f:

Cannot Cdir to <filensme>
Tree past this point not proceed

CHKDSK пътува по дървовидната структура на директориите и е невъзможно да продължи до зададената поддиректория. Всички поддиректории и файлове в тях няма да бъдат проверени.

First cluster number is invalid
Entry truncated

Входът на директорията на файла съдържа невалиден указател към областта за данни. Ако сте задали параметър /f, файлът се отрязва до файл с нулева дължина.

Allocation error, size adjusted

В Таблицата за разпределение на файловете (FAT) е намерен грешен номер на клъстер. Файлът се отрязва след последния валиден блок.

Disk error reading FAT

Една от таблиците за разположение на файловете има в себе си дефектен сектор. MS-DOS автоматично ще използва другата таблица. Препоръчително е копирането на всички файлове върху друга дискета файл по файл.

Disk error writting FAT^

Вижте горното съобщение.

MS-DOS не може да коригира следните грешки, независимо от указването на параметър /f за CHKDSK. Вие трябва да предприемете действия за коригиране на ситуацията:

Incorrect DOS version

Не може да пускате CHKDSK при версия отпреди 3.0.

Insufficient memory
Processing cannot continue

Нямате достатъчно памет във Вашата машина за процедиране на CHKDSK с този диск. Трябва да разполагате с повече памет за пускане на CHKDSK.

Invalid drive specification

Задайте вярно устройството.

Invalid parameter

Един от параметрите /f или /v, които сте задали, е написан неправилно.

Invalid subdirectory entry

Поддиректорията, която сте задали, или не съществува, или е грешна. Проверете, дали сте въвели вярно името на поддиректорията.

Errors found, F parameter not specified
Correction will not be written to disk

Трябва да зададете параметър /f, ако искате CHKDSK да коригира грешките.

Invalid working directory
Processing cannot continue

Дискът Ви е лош. Сменете устройството или направете копие от спасения системен диск.

Cannot Chdir to root
Processing cannot continue

CHKDSK пътува по дървовидната структура на директорията и е невъзможно да се върне в главната (root) директория. CHKDSK не е в състояние да продължи проверката на останалите поддиректории в главната. Опитайте се да рестартирате MS-DOS. Ако тази грешка пак се появи, дискът е неизползваем.

<filename> is cross-linked on cluster

Направете копие на файла, който искате да запазите, и тогава изтрийте и двата "заплетени" в един блок файлове.

X lost clusters found in Y chains
Convert lost chains to files (Y/N)?

Ако отговорите с Y непосредствено след въпроса и ако сте задали /f като параметър, CHKDSK ще създаде файл в главната директория за разрешаване на този проблем

(файловете, създадени от CHKDSK, са именувани FILEnnnn.CHK). Ако не сте задали параметър /f, CHKDSK не прави нищо. Ако отговорите с N непосредствено след въпроса и сте задали параметър /f, CHKDSK ще изведе съобщение: X bytes disk space freed
Ако отговорите с N непосредствено след въпроса и не сте задали параметър /f, CHKDSK извежда:
X bytes disk space would be free
(X байта от дисковата памет можеха да бъдат освободени).

Probably non-DOS disk
Continue (Y/N)?

Дискът, който използвате, не е диск на DOS. Вие трябва да укажете дали искате или не да се продължи процедурата с CHKDSK. Това съобщение за грешка обикновено означава, че таблицата за разположението на файловете е лоша.

Insufficient room in root directory
Erase files in root and repeate Chkdsk

CHKDSK не може да продължи, докато не изтриете файловете в главната директория

Unrecoverable error in directory
Convert directory to file (Y/N)?

Ако отговорите с Y непосредствено след въпроса, CHKDSK ще преобразува лошата директория във файл. Тогава Вие може да го изтриете.
Ако отговорите с N непосредствено след въпроса, Вие няма да имате възможност да четете и записвате в лошата директория.

Entry has a bad attribute (or size or link)

Това съобщение може да се предхожда от една или две точки, означаващи коя поддиректория е грешна. Ако сте задали параметър /f CHKDSK ще се опита да поправи грешката.

Cannot recover . entry, processing continued

Входящата . (работна директория) е дефектна.

Cannot recover .. entry

Входящите .. (на "родителската" директория) са дефектни.

Directory is totally empty, no . or ..

Дадената директория не съдържа опознавателен белег за работна и "родителска" директория. Изтрийте въпросната директория и я създайте наново.

(.)(..) does not exist

Това е информационно съобщение от CHKDSK. То означава, че или . или .. на директорията са грешни.

СЪОБЩЕНИЯ НА DISKCOPY

Copy not completed

DISKCOPY не може да копира целия диск. Използвайте командата COPY за копиране на специфичните файлове върху друг диск.

Disk error while reading drive A:
Abort, Ignore, Retry?

DISKCOPY е открила грешка по време на процеса. Направете справка с приложение В "Грешки на диска" за информация по това съобщение.

Disk must be the same size

Не може да копирате съдържанието на диска-източник, който е с различен формат от този на диска-получател, чрез DISKCOPY. Използвайте команда COPY за копиране на файлове върху диск.

Source and target diskettes are not the same format
Cannot do the copy

Трябва да имате еднакъв размер и вид на дисковете, за да прилагате DISKCOPY. Напр., не може да копирате от едностранен (single-sided) диск върху двустранен (double-sided) диск. Преформатирайте диска-получател, за да бъде от същия тип като на диска-източник или го заменете с диск от същия тип.

СЪОБЩЕНИЯ НА EDLIN

Cannot edit .BAK file - rename file.

Причина: Опитвате се да редактирате файл с разширение на името .BAK. Файловете .BAK не могат да бъдат редактирани, защото EDLIN е запазил това разширение за резервно копие на предходно състояние на файл.

Действие: Ако е необходимо да редактирате файл с разширение .BAK, трябва или да преименувате файла с друго разширение, или да копирате файла .BAK и на копието да дадете различно разширение. Направете справка с гл. 3 за информация за командите Rename и Copy, ако искате да извършите това.

No room in directory for file

Причина: Когато се опитвате да създадете нов файл,или директорията е пълна, или сте указали неправилно дисковото устройство или името на файла.

Действие: Проверете командния ред, с който извиквате EDLIN, за неправилно име на файл или входно дисково устройство. Ако командата не е вече на екрана, трябва пак да я напишете, а можете да извикате EDLIN и чрез натискане на клавиш <COPYALL>.

Ако командата Ви не съдържа грешни входни параметри, пуснете програмата CHKDSK за указаното дисково устройство. Ако информацията за състоянието показва, че дисковата директория е пълна, извадете диска. Поставете и форматирайте нов диск.

Entry error

Причина: Последната команда, която сте написали, съдържа грешка.

Действие: Напишете командата във верен формат и натиснете <Return>.

Line too long

Причина: По време на изпълнение на командата Replace,даденият низ-заместител причинява удължаване на реда над 253 символа. EDLIN прекратява изпълнението на команда Replace.

Действие: Разделете дългия ред на два реда, тогава се опитайте да изпълните отново команда Replace.

Disk full - file write not completed

Причина: Задали сте командата End, но дискът не съдържа достатъчно свободно място за целия файл. EDLIN прекратява командата End и Ви връща в операционната система. Част от файла трябва да се е записала върху диска.

Действие: Само част от файла (евентуално) е била запазена. Трябва да изтриете тази част от файла и да извикате пак EDLIN. След такава грешка файлът е неизползваем. Винаги се уверявайте, че върху диска има достатъчно свободно пространство за записване на файла, още ПРЕДИ да започнете редакционния сеанс.

Incorrect DOS version

Причина: Опитали сте се да извикате EDLIN при MS-DOS, чиято версия не е от 2.0 нагоре.

Действие: Трябва да се уверите, че версията, която използвате е от 2.0 нагоре.

Invalid drive or filename

Причина: Не сте написали правилно устройството или името на файла при извикване на EDLIN.

Действие: Напишете правилно устройството или името на файла.

Filename must be specified

Причина: Не сте написали име на файла при извикване на EDLIN.

Действие: Напишете EDLIN, а след това името на файла.

Invalid parameter

Причина: Указали сте превключващ параметър, различен от /b, когато

сте извикали EDLIN.

Действие: Укажете превключващ параметър /b, когато извиквате EDLIN.

Insufficient memory

Причина: Няма достатъчно памет за работа на EDLIN.

Действие: Трябва да освободите памет чрез записване на редове върху диска или чрез изтриване на редове преди да извикате пак EDLIN. Използвайте първо команда Write, а след това Append за освобождаване на паметта.

File not found

Причина: EDLIN не може да намери името на файла,който сте написали в команда Transfer.

Действие: Напишете правилно името на файла,когато извеждате команда Transfer.

Must specify destination number

Причина: Не е указан номера на реда-получател в команда Copy или Move.

Действие: Препишете командата с номера на реда-получател.

Not enough room to merge the entire file

Причина: Няма достатъчно свободно място в паметта, където да се побере файла при действие на команда Transfer.

Действие: Трябва да освободите памет чрез записване на някои редове върху диска, или чрез изтриване на някои редове преди да сте прехвърлили този файл.

File creation error

Причина: Временният файл на EDLIN не може да бъде създаден.

Действие: Уверете се, че в директорията има достатъчно пространство за създаване на временен файл. Проверете също, дали файлът няма еднакво име с някоя поддиректория на директорията, където е разположен файлът за редактиране.

СЪОБЩЕНИЯ НА EXE2BIN

File cannot be converted

CS:IP не среща критериите, указани по-горе, или пък среща критерий за файл .COM, но има сегментни фиксации (segment fixups). Това съобщение се извежда също, ако файлът не е истински изпълним файл, т.е. входният файл не е в правилен формат.

File not found

Файлът не се намира на указания диск.

Insufficient memory

Няма достатъчно памет за работа на EXE2BIN.

File creation error

EXE2BIN не може да създаде изходния файл. Пуснете CHKDSK да определи дали директорията е пълна или други условия са предизвикали тази грешка.

Insufficient disk space

Няма достатъчно свободно място върху диска за създаване на нов файл.

Fixups needed - base segment (hex):_

Файлът-източник (.EXE) съдържа информация, която определя, че от файла се изисква сегмент за зареждане. Посочете адреса на абсолютния сегмент, в който да бъде разположен завършеният модул.

WARNING - Read error in EXE file
Amount read less than size in header

Това е само предупредително съобщение. То означава, че има несъответствие между заглавната част на .EXE-файла и размера на файла.

СЪОБЩЕНИЯ НА FIND

Incorrect DOS version

FIND върви само с версии на MS-DOS от 2.0 нагоре.

Find: Invalid number of parameters

Не сте указали низ когато сте въвеждали командата FIND.

Find: Syntax error

Написали сте непозволен низ, когато сте въвеждали команда FIND. Помнете, че низът трябва да е ограден с кавички.

Find: File not found <filename>

Името, което сте указали, не съществува, или FIND не може да го открие.

Find: Read error in <filename>

Появява се грешка, когато FIND се опитва да чете указания файл.

Find: Invalid parameter <option-name>
Указали сте параметър, който не съществува.

СЪОБЩЕНИЯ НА FORMAT

Disk unsuitable for system drive

FORMAT е открил лоша писта върху диска, където би трябвало да бъдат поместени системните файлове. Щом това съобщение излезе, Вие можете да съхранявате само данни върху диска, който сте се опитали да форматирате.

Insufficient memory for system transfer

Конфигурацията(наличността) на Вашата памет е недостатъчна за прехвърляне на системните файлове на MS-DOS MPCIO.SYS и MSDOS.SYS (параметър /s).

Invalid character in volume label

Етикетът на том би трябвало да съдържа до 11 символа. Те могат да бъдат само цифри и букви.

Track 0 bad - disk unusable

FORMAT може да се нагоди към дефектните сектори върху диска, с изключение на онези, близо до началото. В този случай използвайте друг диск.

СЪОБЩЕНИЯ НА PRINT

All files canceled

Ако сте указали /t ("terminate"), MS-DOS отпечатва на принтера "All files canceled by operator". Ако актуалният файл, който се разпечатва е бил канцелиран с /c, ще се отпечата съобщение "File canceled by operator".

Cannot open <filename>

Или MS-DOS не може да открие указания файл за разпечатване, или файлът не съществува. Проверете в командата дали е правилно името на файла.

Errors on list device indicate that it may be offline
Please check it

Печатащото Ви устройство е изключено.

<filename> file not found

Включили сте дисковите устройства, когато файлът е бил нареден на опашката, но преди да започне разпечатването. Въведете отново командата PRINT за този файл.

List output is not assigned to a device

Това съобщение се извежда, ако името на печатащото устройство, указано в горното съобщение, е невалидно. Следващите опити за печат ще довеждат до същото съобщение, докато не се укаже правилно устройството.

Name of list device [PRN:]

Този промпт се появява, когато PRINT е пусната за първи път и параметърът /d не е указан. Може да се укаже кое да е действащо устройство и тогава то става изходно устройство на PRINT. Както е показано в средните скоби, MS-DOS ще използва принтер (PRN) по подразбиране и Вие можете да натиснете <RETURN>.

No files match <drive:>XXXXXXXX.XXX

Зададени са имена на устройство и файл за нареждане на опашката, но съответните файлове не са открити. ЗАБЕЛЕЖКА: Ако на опашката няма наредени файлове с имена, съответстващи на отменени (/c), няма да излезе съобщение за грешка.

Print queue is empty

Няма файлове на опашката за разпечатване.

Print queue is full

Има определено място за 10 файла на опашката. Ако се опитате да наредите повече от 10 файла на опашката,на екрана се появява това съобщение. За добавяне на повече файлове към опашката, направете справка за параметър /q в списъка по-горе.

Resident part of Print installed

Това е първото съобщение, което MS-DOS извежда на екрана, когато изведете команда PRINT. Това означава, че свободната памет е намалена с няколко хиляди байта за изпълнение на командата PRINT успоредно с други процедури.

СЪОБЩЕНИЯ НА RECOVER

File not found

MS-DOS не може да открие файла, който Вие сте указали. Проверете дали маршрута е точен и дали файлът съществува в указаната от Вас директория

<xxxx> of <xxxx> bytes recovered

Това съобщение информира колко байта е в състояние да възстанови MS-DOS от диска.

Warning - directory full

Главната директория е твърде пълна за обработка с RECOVER. Изтрийте няколко файла от главната директория, за да освободите място.